

GOD VERZOEND

en de Wet in haar tweeërlei eis verheerlijkt en van haar vloek ontwapend

Verklaard in vier uitnemende verhandelingen met een voorwoord van Alexander Comrie

De oorspronkelijke titel van dit werk luidt: God verzoend en de Wet in haar tweeërlei eis verheerlijkt en van haar vloek ontwapend; de dood en die het geweld des doods had, teniet gedaan in en door de dood van Christus, Zichzelf door den eeuwigen Geest Gode vrijwillig opofferende, om aan de Goddelijke Gerechtigheid te voldoen, en de verbeurde erfenis der in Hem uitverkorenen derwijze te verwerven, dat zij dezelve, ter bekwamer tijd, dadelijk en persoonlijk deelachtig gemaakt worden.

Vertoond in vier uitmuntende verhandelingen

door

Stephen Charnock

Met een voorrede, ter onderrichting aan de Nederlandse Hervormde lezers, vanwege de uit het Engels vertaalde Godgeleerde werken

door

Alexander Comrie

in zijn weleerwaarde leven Scoto-Brittannius. A.L.M. Filosofisch Doctor en Predikant te Woubrugge

EERSTE DEEL

UITGEVER ROMIJN VAN DER HOFF GORINCHEM

STICHTING DE GIHONBRON

MIDDELBURG

2007

VOORREDE AAN DE LEZER

Uit de voorrede van Alexander Comrie:

— Een klein getal schrijvers is bij de zuivere Genadeleer gebleven, gelijk er nog door Gods Genade enigen zodanigen zijn. Weshalve elk, mijns bedunkens, zolang de zaken in deze toestand blijven, vooral behoort toe te zien en te onderzoeken, wanneer en door wie het een of ander Theologisch werk gemaakt of uitgegeven, geworden is; opdat de Hervormde Kerken van Nederland, (die met recht een grote hoogachting betuigen voor al die Engelse geschriften, welke de nu zalige Koelman, in het Nederduits heeft overgezet) niet misleid worden, en de boeken der gemelde dwaalgeesten (Arianen, Socinianen en Arminianen) voor rechtzinnige en goede Hervormde schriften riet mogen aanzien en lezen, gelijk ik te mijner smart bespeur, dat vele van zulke uit het Engels vertaalde werken, gretiger van alle de genoemde sekten gelezen worden, dan van de Hervormde, die hunne leer enigszins kundig zijn. En hoewel ik te dezen tijde ook reden hebbe om mij te verheugen over sommige goede schriften, die onlangs uit het Engels in het Nederduits zijn vertaald (onder welke ik bijzonderlijk tel de predicatiën van de beide Erskine's, die de Nederlandse Christenen, door de naarstige boekhandelaren van Pelt en Doucé te Rotterdam, medegedeeld, en waar van de meeste door mij, in mijne jeugd gehoord zijn) zo ontbreekt het mij echter ook aan geen droefheid en smart mijner ziele, door het zien van het tevens uitgeven zulker schriften, die niets dan Ariaanse, Arminiaanse en Saumurse dwalingen behelzen en op de noodzakelijkheid ener onderlinge verdraagzaamheid en dus op ene toegevenheid omtrent die dwalingen, aandringen en roepen. Deze mijn geestgesteldheid gaf mij dan ook aanleiding, om de boekverkoper Jacobus Haffman, de naarstige uitgever der tegenwoordige verhandelingen, (na het mij toezenden van zeker Engels werk, geschreven door een leraar, die naar de een of ander dezer dwaalleringen sterk overhelde: en om het welke te drukken, gemelde boekhandelaar zich genegen toonde), mijn gedachten deswege in dezer voege te melden, dat, indien hij de vijanden onzer leer verkwikken en de vromen bedroeven wilde, hij als dan het gemelde werk wel kon doen vertalen en drukken; doch geluste het hem de rechtzinnige Hervormden in den lande genoeg te geven, zo wilde ik hem, bij het lenen der werken van den Eerw. Heer Charnock, wel vergunnen dat hij er enige stoffen uit liet vertalen, want dat deze man, ofschoon hij de Saumurse mede gebruikt had, (in Frankrijk was de Hogeschool van Saumur in opspraak (vert.) dezelve echter niet zo zeer als anderen had misbruikt; en dat ik hem vervolgens de Godvruchtigen Charnock niet behoefde aan te prijzen, nadien zijn Ed. het in 't Nederduits vertaalde *Irenicum* van de Heer Witsius drukkende, daarin genoeg gezien zou hebben, hoe deze de gemelde schrijver in dat traktaat, meermaals met lof aanhaalt.

„Charnock was een uitmuntend Godgeleerde te Londen, had een doordringend oordeel, een nauwkeurig begrip, en een krachtige wijze van redenering, als uit zijn werken, die na zijn dood in twee folianten gedrukt zijn, blijken kan; welke geen andere zijn dan zijn predicatiën, naar zijn eigen aantekeningen nageschreven. Zijn stijl is mannelijk en deftig en zijn gedachten verheven. Zijn liefde en weldadigheid waren zeer uitgestrekt en daar was geen stuk van de geleerdheid, daar hij niet in geoefend was. Hij stierf op den 27sten van hooimaand 1680, in het 52ste jaar zijn ouderdoms" (Mr. Neal in zijn „Historie der Puriteinen") —

De lezers zullen in het lezen nevens mij een buitengewone verhevenheid van gedachten en uitdrukkingen behalve een grote verzameling van uitgekijpte zaken en leringen van zijn Eerwaarde uit de beste schrijvers die hem voorgegaan waren, vinden en dus een rijke stof ontmoeten tot ernstige overdenkingen welke, indien zij hun, gelijk men vertrouwt, zal kunnen stichten, zo zal de drukker zich aangemoedigd vinden, om in het vervolg nog meer deeltjes van 's mans werken, het publiek aan te bieden.

Ik bid God ondertussen, dat het Hem behage Zijn Zegen te verlenen, over deze en alle andere middelen, welke tot wasdom in de Genade en kennis van onzen Heere Jezus Christus dienen kunnen en blijve hiermede, na mij in de liefderijke voorbede der Christelijke lezers bevolen te hebben,

Uwer aller D.W. Dienaar in het werk des Heeren,

Alexander Comrie.

Woubrugge, 7 januari 1757.

CHRISTUS ONS PASCHA, VOOR ONS GESLACHT

„Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus.“

De tekstwoorden zijn een reden voor de vermaning van de apostel aan de Korintiërs, om de bloedschendige persoon uit te werpen, met het oog op de besmetting die zich door zulk een slecht voorbeeld zou verspreiden tot anderen, zoals een zuurdesem zijn dampen verspreidt door het gehele deeg. Vers 6: „Weet gij niet, dat een weinig zuurdesem het gehele deeg zuur maakt?" En nadat de apostel deze gelijkenis van zuurdesem gebruikt heeft, gaat hij hiermede voort, zinspelend op de gewoonte van de Joden, om vóór de viering van het Paasfeest, gehoorzaamend aan het bevel, dat er op die tijd geen zuurdesem in hun huizen gevonden zou worden, op straffe van afgesneden te zullen worden van de vergadering van Israël, en ziende op de eigenlijke betekenis van dat uitdrukkelijke ceremoniële bevel vermaant hij de Korintiërs: „Zuivert dan de oude zuurdesem uit", namelijk die persoon uit hun gezelschap, de begerlijkheid uit hun harten, elk lid van de oude Adam, opdat ze een nieuw deeg mochten zijn, en beantwoorden aan hun heilige en hemelse roeping.

De reden van deze vermaning ligt opgesloten in de woorden: „*Want ook ons Pascha is voor ons geslacht*", *namelijk Christus*; en heeft door Zijn dood de zonde der wereld weggenomen. Zoals het offer van het Paaslam, het offer van Christus voorstelt, zo stelt de wijze waarop de Israëlieten die plechtigheid vierden met ongezuurd brood, de wijze voor, waarop we verplicht zijn de dood te vieren van de Zaligmaker der wereld. Zoals daarom ons ware Pascha, welke is de Heere Jezus, voor ons geslacht is, laat ons alsoo dagelijks de gedachtenis daaraan vieren, op een wijze zulk een grote genade waardig. Daarom, zoals de Joden zich in de tijd der schaduwendienst onthielden van alle zuurdesem, hten wij ons dan niet alleen onthouden van alle dingen, die strijdig zijn tegen de wil van God, maar alle dingen uitzuiveren, omdat Christus tot dat doeleinde voor ons is geslacht. Zoals het Pascha een type was van Christus, zo was ook het ongezuurde brood een voorbeeld van de gelovigen en van hun oprecht heilig leven. En dat woord, „gelijk gij ongezuurd zijt", betekent van rechtswege, gij zijt verplicht zo te wezen, want in de Schrift wordt dit soms zo gezegd, hoe het feitelijk moest zijn, zoals: „De lippen des priesters zullen de wetenschap bewaren", dit is: verplicht om de wetenschap te bewaren. Het Griekse woord dat hier gebruikt wordt voor „uitzuiveren" is nadrukkelijker en krachtiger dan eenvoudig reinigen, het betekent: doet het geheel te niet, opdat er niets van in u overblijft, opdat gij zodanig moogt zijn, als een nieuw deeg zinnebeeldig voorstelde.

Christus ons Pascha. De instelling van deze plechtige afbeelding is nauwkeurig beschreven in Ex. 12 : 3-5 en vervolgens. Het werd door God ingesteld ter gedachtenis zowel van de dienstbaarheid van de Israëlieten in Egypte, als van hun verlossing daarvan. Nadat zij ongeveer tweehonderd jaren in dat land hadden vertoefd, heeft God gedachtig aan Zijn belofte, hun bevrijding begonnen; en nadat alle voorafgaande wonderen vruchteloos waren gebleken, het hart van Farao te buigen om de gevangenen vrijheid te geven om te vertrekken, zo nam de Heere voor de eerstgeborene van elk Egyptisch gezin te doden en hiermede de grootste kracht van de natie naar de eeuwigheid te zenden. Bij deze gelegenheid beveelt Hij de Israëlieten door Mozes, het lam te slachten op de veertiende dag van de eerste maand (overeenkomende met onze maand maart) en de posten van hun deuren met het bloed

te besprengen, en het vlees te eten in hun verschillende gezinnen en in die nacht komt de engel en treft iedere eerstgeborene dodelijk, niemand verschonend dan degene, die dit bevel van God gehoorzaamd en hun deurposten besprenkeld hadden met het bloed van het geslachte lam; alle andere huizen werden in die nacht tot klaag- of treurhuizen gemaakt. Het was een pand van de verlossing van de Israëlieten en de ellende van de Egyptenaren.

Merk hier op:

Ten eerste. Dat Gods grootste weldaden aan Zijn Kerk, vergezeld gaan met de grootste plagen over haar vijanden; het Pascha was de behoudenis van Israël en de ondergang van Egypte.

Ten tweede: God zorgt voor de veiligheid van Zijn volk, eer Hij Zijn toornige hand legt aan hun wederpartijders. Hij beschikte een Mozes om ze te geleiden en een verordening of ordonnantie om ze te vertroosten en te verkwikken, voordat Hij pijlen schiet in het hart van de Egyptenaren. God stelt dit Pascha in tot een blijvende ordonnantie in de Kerk: tot een feest onder hun geslachten, tot een eeuwige inzetting. Ex. 12 : 14, zodat het niet alleen een gedachtenis was van een verleden en tijdelijke verlossing, maar ook een voorbeeld van een toekomstige en geestelijke verlossing. Gelijk al de offeranden voorbeelden waren van hetgeen volbracht moest worden in de volheid des tijds, in de Persoon van de Messias, zo was ook dit een groot en buitengewoon voorbeeld, dat zijn waarheid, wezenlijkheid en krachtadigheid had in de dood van de Zaligmaker. Christus het Pascha, dat is het Paaslam. Het lam werd het Pascha genoemd, het teken werd gebruikt voor de betekende zaak, zoals in 2 Kron. 35 : 11 „Daarna slachtte men het Pascha“, dat is het lam; want het Pascha was eigenlijk de voorbijgang van de Engel bij de Israëlieten, toen hij gezonden werd als de uitvoerder van Gods toorn over de Egyptenaren. Zo ook Matt. 26 : 17 „Waar wilt Gij, dat wij U bereiden het pascha te eten?“, dat is het Paaslam.

Ons Pascha: ons Paaslam. Hij wordt genaamd „het Lam Gods“ Joh. 1 : 29. Gods Lam ten aanzien van de Auteur (d.i. de Bewerker), ons Paaslam ten aanzien van het doeleinde. Gods Lam ten aanzien van de voorverordening (voorbesteding), ons Lam ten aanzien van aanneming.

Ons Pascha. Niet alleen der Joden, maar ook der heidenen. Het oude strekte zich maar alleen uit en was bepaald tot de Israëlitische natie, maar dit strekt zich uit in de aanbidding tot allen en behoort tot allen, die onder de nieuwe bedeling zijn van het Verbond der Genade.

Voor ons, dat is, niet alleen ten goede van ons, maar in onze plaats, om ons te bevrijden van de eeuwige dood en het eeuwige leven voor ons te verwerven; de offeranden werden gesteld in de plaats van de overtreder en ontvingen de slag des doods, welke zijn zonde had verdiend. De benaming van Paaslam wordt hier aan Christus gegeven, niet alleen ten aanzien van Zijn zachtmoedigheid en onschuld, maar ook omdat Hij een offer is, waarom Hij genoemd wordt: „het Lam dat geslacht is“ (Openb. 5 : 12), het Lam dat ons verlost door Zijn bloed 1 Petr. 1 : 19.

Hier hebben wij:

1. Een beschrijving van Christus in het voorbeeld, het Pascha.

2. Het doeleinde van Zijn dood.

a. Hij is geslacht, Hij is een offerande.

b. Voor ons.

Uit deze woorden mogen wij drie leringen aanmerken.

Eerste lering: Christus is ons Pascha.

Met zinspeling hierop wordt Hij dikwijls een Lam genoemd, eveneens met zinspeling op de lammeren bij de dagelijkse offeranden, maar vooral in betrekking tot het paaslam, dat meer ten volle uitdrukte, zowel de natuur van Zijn lijden als het oogmerk van Zijn ambt. Daarom vindt ge Hem in het Nieuwe Testament niet voorkomen onder de naam van een van de andere dieren, die in de Joodse offeranden voorbeelden van Hem waren, maar alleen onder de naam van een Lam, omdat het meer dan enig andere naam, betekenisvol uitdrukt, de onschuld van Zijn Persoon en Zijn genoegzaamheid voor Zijn volk.

Merk hier dan op:

a. Het oogmerk van het Pascha was om Christus voor te stellen. Al de offeranden, die door God waren ingesteld als delen van de eredienst, waren bedoeld om de erkenning levendig te houden van de val van de mens, zijn afkeurenswaardigheid door de zonde en om zijn geloof te sterken in de beloofde Verlosser; want de offeranden zijn niet ingesteld vóór de val, maar waarschijnlijk terstond na de eerste belofte van het Vrouwenzaad, en zij zagen alle op dat beloofde Zaad, wiens verzenen zouden vermorzeld worden, als de grond van de instelling van die offeranden; en omdat die offeranden van zichzelf onbekwaam waren om de zonde van een redelijk schepsel te reinigen, of het geestelijk wezen van de ziel te zuiveren, zo moesten ze noodzakelijk wijzen op datgene, dat alleen machtig was om zulks te doen: Hebr. 10 : 8 „Slachtoffer en offerande, en brandoffers en offer voor de zonde hebt Gij niet gewild, noch hebben U behaagd." Toen sprak Hij: „Zie, Ik kom om Uwen wil te doen, o God!" De wil van God is geopenbaard in het eerste ontwerp en verdrag in de hemel en afgeschaduwde in al de offeranden onder de Wet. Wanneer de offeranden in zichzelf Gode niet behaaglijk waren, noch konden zijn, noch het bloed van een offerdier voldoening kon geven aan een beledigde God, voor de zonde des mensen, toen zeide Christus: „Zie, Ik kom!" als de Persoon die door al die afbeeldingen werd voorgesteld, en als het lichaam dat door die schaduwen werd betekend.

Al die instellingen waren niet gegeven om enige kracht die zij in zichzelf hadden, maar als bekendmakingen van het oogmerk Gods en als middelen, die Hij bedoelde tot wegneming van de zonde door het beloofde Zaad. Daarom moest het volk in al die droevige vertoningen van bloedstortingen en slachten, door dat voorhangsel zien op de rampen die het beloofde Zaad zou verduren tot wegneming van de zonden; ook moest het volk de afschuwelijkheid van de zonde en het zware lijden van de Messias beschouwen in het geheim en in de worsteling van die stervende dieren; zodat dan het voornaamste oogmerk van het Pascha geweest is, de Messias aan hen te vertonen, door wiens bloed zij een geestelijke verlossing van de zonde en de satan zouden ontvangen, zoals zij door het bloed van het lam een verlossing hadden genoten van het zwaard van de verdervende Engel en later van Farao en de Egyptische verdrukkingen. Hierom wordt Hij het Lam Gods genoemd, omdat Hij afgeschaduwde is door het paaslam van het Oude Testament. Alle dingen waren onder de Wet maar schaduwen der toekomstige goederen, Hebr. 10 : 1. Christus is de ware vervulling van alles, Hij is ons verborgen, geestelijk, hemels en volmaakt Pascha. Daarom wordt van deze woorden, die onmiddellijk gesproken werden van het paaslam, en die onmiddellijk zagen op het Pascha, Ex. 12 : 46 „En gij zult geen been daaraan breken", gezegd dat zij in Christus, het Tegenbeeld vervuld zijn geworden, even alsof zij onmiddellijk verklaard waren van Hem, toen die woorden werden gesproken over het Paaslam: Joh. 19 : 36 „Want deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde: „Geen been

van Hem zal verbroken worden."

En inderdaad, indien wij alle omstandigheden van deze instellingen beschouwen, zo schijnen zij niet waardig te zijn aan de Wijsheid van God, en ook kan men geen reden voor deze instellingen geven, indien zij geen betrekking hebben op enige andere verborgenheid; en wat kan dit anders zijn, dan dat hierdoor de Verlosser werd voorgesteld?

Waartoe zoveel zorg voor het kiezen en afzonderen van een lam? Welke kracht had het bloed van een arm dier om het huis en het leven van de eerstgeborenen te beveiligen tegen het zwaard van een sterke en onzichtbare Engel? Was het besprengen van het bloed op de posten der deuren een noodzakelijk teken voor de Engel, alsof hij geen verstand genoeg had om onderscheid te maken tussen de huizen en kinderen van de Israëlieten en Egyptenaren? Kon God Zijn Welbehagen aan de Engel niet bekend gemaakt hebben, zonder zulk een merkteken en hem aanwijzingen hebben gegeven tot beveiliging van Zijn volk?

Hoe kunnen we ons indenken, dat God zoveel plechtigheden in het Pascha zou instellen en hun zulk een nauwkeurige last zou opleggen voor een stipte waarneming van deze plechtigheden, indien Hij het zelf niet gegeven had tot ondersteuning van hun geloof, en tot een grond om een verhevener en geestelijke verlossing te verwachten door het bloed van de Messias, zowel als tot een beproeving van hun gehoorzaamheid, een gedachtenis aan hun tijdelijke verlossing en een teken voor de besturing van de Engel, in de uitvoering van zijn opdracht?

b. De gelovigen van die tijd hebben daarop gezien als een voorbeeld van de Messias; Hebr. 11 : 28 „Door het geloof heeft hij (namelijk Mozes) het Pascha uitgericht en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou." Het was een doorluchtig getuigenis van Mozes' geloof, dat hij op de belofte en goedwilligheid van God betrouwde, en dat hij het Pascha uitrichtte, terwijl het bloed van een lam zulk een onwaarschijnlijk middel scheen, om de Israëlieten te bewaren voor het zwaard van de verdervende Engel. Nochtans drong het geloof van Mozes zeer zeker hier nog dieper in en zag door deze bast op de pit en kern, door dit teken op de betekende zaak.

Mozes kon de versmaadheid van Christus niet geacht hebben, vers 26, als hij Christus niet gekend had; en wij kunnen ons niet indenken van zulk een doorluchtige profeet, die zoveel achting voor Christus had, dat hij Zijn versmaadheden zo hoog waardeerde, dat deze Mozes zijn geloof zou begrenzen tot het uitwendig teken en het blote voorbeeld, maar dat hij dieper ingedrongen heeft, tot het beloofde zaad, gelijk ook Abel gedaan heeft in zijn offerande. Het is niet waarschijnlijk dat hij met zijn geloof alleen bleef hangen in de uitstorting van het bloed van een dier en dat hij niet gezien zou hebben op de uitstorting van het bloed van de Messias, wiens versmaadheid hij zo gewillig was te dragen. Het zou een al te laag geloof geweest zijn, voor zulk een groot man, dat hij niet gezien zou hebben op de geestelijke verlossing, die door de vermorzeling van de verzenen van het beloofde Vrouwenzaad uitgewerkt zou worden. Wie kan denken dat Mozes totaal onkundig is geweest van het oogmerk van die belofte? En zo niet, wie kan dan denken, dat zijn geloof begrensd zou zijn geweest tot het uitwendig teken, en dat de apostel zulk een lofrede zou gebruiken over een geloof dat niet hoger werkzaam was, dan in het acht geven op Gods gebod in die tegenwoordige aangelegenheid? Het geloof van Mozes was in voorgaande geboden groot geweest, maar waarom gaat de apostel hieraan voorbij, indien hij niet van plan was, het geloof van Mozes aan te tonen in de Messias, die afgebeeld werd in het Pascha? De apostel spreekt in dit hoofdstuk niet uitsluitend van

het geloof in God, maar van het geloof in de Middelaar of Hogepriester, van wie hij in deze gehele brief gehandeld had. Hoe konden de oudtestamentische gelovigen dezelfde geestelijke spijs gegeten en dezelfde geestelijke drank gedronken hebben uit de Geestelijke Steenrots, die Christus was, zonder het geloof in Hem en zonder Hem te beschouwen als het voorwerp des geloofs in die Steenrots en in dat Manna? 1 Cor. 10 : 3.

Sommige Joden nemen aan dat de Messias komen moet juist op dezelfde dag, als waarop het Pascha is geslacht, toen de kinderen Israëls uit Egypte trokken en dat Hij Israël verlossen zou op de vijftiende dag van de maand Nisan; welke de dag geweest is, waarop Christus de wereld door Zijn dood verlost heeft. Zij gingen uit Egypte in de eerste maand, toen de maand vol was, en in dezelfde maand, toen de maan ook vol was, heeft Christus onze geestelijke vrijheid door Zijn dood verworven.

c. Het Paaslam was het meest gepast om Christus af te beelden. Het was een offer en een maaltijd; een offer in het slachten en besprengen van het bloed, een maaltijd in het eten daarvan. Het vertoonde Christus als een slachtoffer God voldoende en als een maaltijd ons verkwikkende; Hij werd aan God geofferd tot een verzoening van onze zonden, en wordt ons aangeboden tot voeding onzer zielen. Het eerste meldt de apostel in de tekst, het andere in het volgende vers, zeggende: „Zo dan laat ons feesthouden." Een lam is zowel tot kleding als tot spijs; Christus is ons door zijn rechtvaardigheid tot kleding om onze naaktheid te bedekken en voedt ons door Zijn lichaam en bloed om onze honger te stillen, Hij is een offer en een maaltijd voor ons.

De waarheid van deze stelling zal nader blijken uit de volgende twee punten:

1. Uit de overeenkomst tussen het paaslam en de Verlosser.
2. Uit de vruchten of gevolgen daarvan.

1. Eerst dus de overeenkomsten tussen het paaslam en de Verlosser.

Ten eerste: Een lam is een zachtmoedig schepsel. Het schaadt niemand, maar wordt door elk geschaad. Het onttrekt zich niet als het ter slachting geleid wordt, het schreeuwt niet wanneer het wordt doorstoken; er kan onder de redeloze schepselen geen verhevener zinnebeeld van lijdzaamheid gevonden worden, Hierbij vergelijkt de Profeet onze Zaligmaker wanneer hij zegt in Jes. 53 :7 „Als een lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijnen mond niet open." Hoe wonderlijk was zijn vernedering, dat Hij zulk een leven aanvaardde! Maar hoe verbazingwekkender was het dat Hij zich onderwierp aan zulk een dood, die niet minder schandelijk is geweest, als Zijn leven ellendig was. Dat de Zone Gods geacht werd als de verachtelijkste van de mensen, de Soeverein van de engelen, lager gemaakt werd dan Zijn schepselen, de Heere des Hemels een worm werd op de aarde, en dat de Schepper geteisterd werd door Zijn schepselen, is een bewijs van zachtmoedigheid, dat niet geëvenaard kan worden. De soldaten die Hem bespogen en bespotten, ontvingen niet één smadelijk woord van Hem, Hij zweeg stil bij hun geschreeuw, gaf Zijn rug aan hun geselingen, schold hen niet, terwijl Hij lag onder het grootste geweld van hun woede, en was lijdzaam onder Zijn lijden, terwijl Hij meer dan iemand veracht werd door het volk. Zijn bedaardheid was verbazingwekkender dan hun woede, en de Engelen konden niet anders dan zich méér onuitdrukkelijk verwonderen over de lijdzaamheid van de Lijder, dan over de onbarmhartigheid van de beulen. Hij was gewilliger om te sterven, dan zij om Hem te doden; Hij leed niet uit bedwang, maar Hij zocht de uitstorting van Zijn bloed omdat Hij wist, dat het uur naderde, dat door Zijn Vader was bestemd en de mens van node

had. Noch de schande van het kruis, noch de smart van de straf, noch de tegenwoordige en de voorgeziene ondankbaarheid van zijn vijanden, konden Hem afschrikken om de zaligheid des mensen te begeren en uit te werken. Hij ging het niet slechts doen als een plicht, maar als een eer en was tevreden voor een wijle het voorwerp van spot des duivels te zijn, opdat Hij de oorsprong mocht wezen van de zaligheid der mensen.

En toen Hij in de oven was van de Goddelijke gramschap en verlaten was van Zijn Vader, uitte Hij wel een gevoelige, maar geen murmurerende klacht; Hij nam onze zonden op Zijn schouders, om Zijn Goddelijke weldaden tot onze harten te brengen; Hij heeft de tegenspreking der zondaren tegen Hem verdragen; Hij verachtte de schande, en onderwierp Zich aan het kruis; Zijn eigen achtung in de wereld achtte Hij niet, indien Hij maar een offer mocht zijn tot verlossing van het verloren mensdom; en in het gehele beloop, betoonde Hij een lijdzaamheid, die groter was dan hun wreedheid.

Van dit Paaslam, dat de Verlosser afbeeldde, moesten de Joden geleerd hebben, geen Messias te verwachten, wadende door de wereld door bloed en slachting, zijn zwaard stekend in de ingewanden van zijn vijanden en zich gekroond zien met tijdelijke overwinningen en voorspoed; maar een zachtmoedige, onderdanige en nederige, overeenkomende met de aard van het lam, hetwelk Hem in het Pascha afbeeldde.

Ten tweede: Het moest een lam zijn zonder enig gebrek, Ex. 12 : 5. Het moest volkomen zijn in al zijn delen, gaaf, zonder kwetsuur, schurft of verminktheid en de reden waarom het vier dagen voor het geslacht werd moest afgezonderd worden, was opdat zij tijd mochten hebben om te bemerken of het enige smet of gebrek had. Zo was ook het Lam Gods, Hij was heilig in de voortbrenging van Zijn natuur; zowel als in de daden van Zijn leven. Ofschoon Hij van Adams wezen was, zo was Hij nochtans niet vervat in Adams zadelijke kracht. Hij is ontvangen van de Heilige Geest en was daarom heilig in Zijn ontvangenis en onbevlekt in Zijn geboorte. Hij was vanaf het eerste ogenblik van Zijn ontvangenis vervuld met alle bovennatuurlijke genade, naar de vatbaarheid van zijn mensheid. Zijn vereniging met de Goddelijke natuur beveiligde Hem tegen de zondige zwakheden van onze natuur en maakte dat alle bovennatuurlijke volmaaktheden Hem eigen moesten zijn, waardoor Hij tot alle heilige werkzaamheden bekwaam gemaakt werd. Zoals Hij „het Heilige" was in Zijn geboorte, Luc. 1 : 35, zo is Hij ook rechtvaardig geweest tot het laatste ogenblik van Zijn leven.

De Wet van God was in het midden van Zijn ingewand, hetgeen afgebeeld was door de twee tafelen der Wet, die in de ark bewaard werden; welke ark een voorbeeld was van Zijn menselijke natuur, die in de hoogste mate al de hebbelikheden bezat van de allervolmaaktste gerechtigheid die ooit in de wereld was; waarop Petrus zinspeelt, 1 Petr. 1 : 19, als hij Hem noemt „een onbestraffelijk en onbevlekt Lam", zijnde een Goddelijk denkbeeld van alle deugd en die al de heiligheid van mensen en engelen overtrof. Hierom is het, dat de apostel de uitdrukkingen vermenigvuldigt om dezelve te verklaren en toch zijn deze uitdrukkingen nog weinig genoeg om die uit te drukken, Hebr. 7 : 26, zeggende dat Hij was: „Heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren. Hij was ons gelijk in onze natuur, maar niet in onze gebreken, Hij had ons vlees, maar zonder de minste vlek van onvolmaaktheid; Hij had de gelijkheid des zondigen vleses, maar geen inhangende zonde, noch aankleven van dezelve in de aanneming van onze natuur, Hebr. 4 : 15, even gelijk de koperen slang, opgericht aan de stang, wel de gelijkheid had, maar geenszins het vergif van de slang. Hij was niet aan onze zonde onderworpen, gelijk Hij aan onze natuurlijke zwakheden onderworpen

was; Hij had de gestaltenis van een dienstknecht, zonder de onreinheden van onze slavernij en is in al de dagen Zijns vleses niet schuldig bevonden aan een overtreding tegen God of mensen. Het was noodzakelijk dat Hij zo zou zijn, want was Hij aan de zonde onderhevig geweest, dan had Hij de zonden van de wereld niet weg kunnen nemen. Geen onheilig persoon kon ons met God bevredigen, omdat hij zichzelf niet met God zou kunnen bevredigen, noch enige gerustheid in zijn eigen geweten zou kunnen hebben; zulk één kon voor zichzelf niets verdienen, veel minder enige gerechtigheid voor anderen uitwerken.

Ten derde. Het lam moest uitgekozen, drie dagen afgezonderd en op de vierde dag in de avond geslacht worden, Ex. 12 : 6, of „tussen de twee avonden" zoals het staat in het Hebreeuws. Onze Zaligmaker was van de mensen afgezonderd, en heeft zich in het werk van Zijn profetische bediening meer dan drie jaren geopenbaard voordat Hij als een offer is opgeofferd in het vierde jaar na Zijn plechtige inwijding in de openbare bediening van Zijn ambt. Dat de kinderen Israëls het lam in bewaring moesten houden en het binden aan hun legersteden, was opdat ze hetzelfde ziende, zouden herinnerd worden aan hun dienstbaarheid in Egypte, en hun verlossing vandaar door de machtige hand van God, betekende de vernedering van Christus voor Zijn dood, hetwelk Zijn angst of gevangenis wordt genaamd, en daarom wordt het begin van Zijn verhoging genoemd: „een wegneming uit de gevangenis (gelijk de Engelsen leren) en uit het gericht." Jes. 53:8. Gelijk het lam op de tiende dag der maand werd afgezonderd, zo merken sommigen aan, dat overeenkomstig hiermede, Christus op de tiende dag plechtig en zegepralend Jeruzalem binnentrad en door dezelfde poort, door welke de lammeren geleid werden om geofferd te worden; en Hij werd gekruisigd op dezelfde dag en tijd waarop het paaslam geslacht moest worden, tussen de twee avonden, dat is vanaf het wijken van de zon van de middag, dit is de eerste avond en het ondergaan van de zon, hetwelk de tweede avond was, want dit was omtrent de negende ure, of drie uur in de middag, de gewone tijd waarop zij het Pascha slachtten, en op deze tijd was het dat Christus werd geofferd als een volmaakte offer aan God. Matt. 27 : 46-50. Het was door God bevolen om in de avond geslacht te worden, als een zinnebeeld van het offer van de Messias in de avond van de wereld. Hij werd gekruisigd op het einde van de tweede eeuw of leeftijd van de wereld, de eeuw van de Wet, en in het begin van de derde eeuw of tijdperk van de wereld, de tijd van het Evangelie, 't welk in de Schrift wordt genoemd: „de laatste dagen", Hebr. 1 : 2 en „de einden der eeuwen", 1 Cor. 10 : 11, waar Petrus op zinspeelt, wanneer hij Hem vergelijkt bij het paaslam „dat onbevlekt en onbestraffelijk was en nu geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil"; de dood van Christus was in de eerste avond van de wereld, de zon heeft zich gewend en de wereld zal zo lang niet staan na de komst van Christus, als zij voor die tijd gestaan heeft, de staat der wereld is al ver gedaald, en het einde aller dingen is niet ver, nu er al meer dan zestienhonderd jaren zijn verlopen (en nu reeds bijna tweeduizend jaren) sedert de eerste avond begonnen is.

Ten vierde. Het lam moest geheel aan het vuur gebraden en geenszins in het water gezoden worden, Ex. 12 : 4, 8 en 9, om hen te herinneren aan hun harden dienst in Egypte in de tichelovens; en ook als een voorbeeld van het hittig of brandend lijden van de Verlosser, wiens kracht verdroogd was als een potscherf en Zijn tong kleefde aan Zijn gehemelte, Ps. 22 : 16, waarschijnlijk zinspelende op het braden van het paaslam. Hij droeg de toorn van die God, die een verterend vuur is, zonder enig water, of enige verzachting of troost in Zijn folteringen. Het kan ook wijzen op de trapsgewijze toeneming van Christus' lijden. Want zoals Zijn verhoging niet geheel

inééns geschiedde, maar bij trappen of opklimming, alzo is ook Zijn lijden geweest, door uitwendige wonden, doorsnijdende versmadingen en inwendige benauwdheden. De pijnen van het lichaam waren onuitsprekelijk wegens de zenuwen en daardoor de uiterste gevoeligheid van deze delen, Zijn handen en voeten, die doorboord waren aan het kruis. De overweging van die miljoenen van zonden welke op Hem gelegd waren, konden niet anders dan een onuitsprekelijke smart veroorzaken voor de heilige natuur van Christus, al was er niets van de toorn Gods in gemengd geweest. Maar Zijn lichamelijke dood en smart was niet alles, de toorn Gods ontvlamde ten volle tegen Zijn ziel: en daar in Zijn ziel was de voornaamste zetel van het lijden van Christus, omdat de ziel de voornaamste zetel is van de zonde, waarvoor Hij leed. Wat op ons gelegd had moeten worden, was op Hem gelegd; doch wij hadden niet alleen de lichamelijke dood verdiend, maar een dood waar Gods vloek aan verbonden was om de ziel te pijnigen; Hij onderging en smaakte de dood, de dood waar de duivel het geweld van had, de dood waar de mensen voor vreesden, Hebr. 2 : 9, 14 en 15, welke het gewicht is van die eeuwige dood, welke de zonden verdiend hebben.

Hoe smartelijk snijdend moet dit niet geweest zijn, omdat het de bitterheid was van duizend doden, voor die miljoenen zonden die Christus droeg in Zijn lichaam, waarvan elke zonde een eeuwige dood verdiende door Gods hand. Hoe afschuwelijk zwaar was die dood, aangezien Hij, Die kloekmoediger was dan al de martelaren, bij de nadering van het kruis droppelen bloeds zweette en toen Hij aan het kruis was, die verschrikkelijke klacht uitte: „Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” woorden die nimmer kwamen uit de mond van enige martelaar op het hoogtepunt van hun foltering, zodat het lijden van Christus van een zodanig gewicht is geweest dat een bloot schepsel er onder verpletterd zou zijn geworden, al was dit de heiligste mens of de hoogste engel.

Ten vijfde. Geen been van het paaslam mocht gebroken worden, Ex. 12 : 46, hetgeen volgens de mening van sommigen te kennen geeft, die wijze van ter dood brengen, waarbij het breken van de benen plaats had, en dat was de kruisdood, waarbij het de gewoonte was, de benen van de misdadigers te breken, opdat hun straf verkort mocht worden. Dit is vervuld in onze Zaligmaker, Joh. 19 : 36. De dood had geen volkomen heerschappij over Hem, Hij is niet verbroken geweest door de grootheid van Zijn lijden, maar overwon Zijn vijanden aan het kruis en is in zijn geheel bewaard gebleven voor een opstanding.

Er zouden nog andere overeenkomsten opgemerkt kunnen worden. Zo ook dat het lam een mannetje moest wezen, hetgeen de volmaaktheid en de kracht van het offer te kennen geeft, zo is ook het lijden van Christus in de kracht en bloei van Zijn leven geweest.

2. Er is ook een overeenkomst in de vruchten en gevolgen van het Pascha.

1. De afwending van de verdervende Engel door het besprenkelen van het bloed op de posten, dat een merkteken voor de engel was, om de eerstgeborenen van zulke huizen te sparen, was het voornamelijk doel dat in de instelling werd uitgedrukt, Ex. 12 : 12 en 13. Hun behoud kon niet verdiend worden door het bloed van een dier. Het had een hogere oorzaak, namelijk het bloed van Christus, dat daardoor werd afgebeeld. Om dit te verduidelijken is de opmerking van Chrysostomus merkwaardig: „Zoals de standbeelden van koningen, ofschoon zij levenloze dingen zijn, toch vrijplaatsen of schuilplaatsen waren tot behoud voor degenen die daartoe de toevlucht namen, niet omdat het standbeelden waren, maar omdat ze de vorst voorstelden, zo ook

beschermd het bloed van het lam de gezinnen, niet omdat het bloed was, maar omdat het het bloed van de Messias afbeeldde."

Dit bloed blust het vuur van Gods toorn uit, die wij verdiend hadden en keert die grimmigheid af, welke ons verteerd zou hebben. Uit kracht van deze offerande, gaan wij over uit de dood in het leven, Joh. V : 24. Wanneer God de wereld oordelen zal, dan zal Hij diegenen verschonen die Hij besprengd ziet, met het bloed van Zijn geliefde Zoon, en van hen afwenden de scherpte van dat vernielende zwaard, dat slaan zal door de harten van allen, die buiten het bloed der besprenging zijn. Het is alleen onder de waarborg van dit bloed, dat wij veilig kunnen zijn. Het bloed van de Verlosser dat voor ons is gestort en op ons gesprengd bewaart onze zielen tot het eeuwige leven. Zoals het verdervende zwaard de Israëlieten niet raakte, alzo zal ook de verdoemende toorn Gods niet komen over diegenen die onder de bescherming zijn van dit bloed; de dood zal over hen geen macht hebben. Het bloed van het paaslam bewerkte een tijdelijke bevrijding, maar dit Bloed een geestelijke en eeuwige verlossing.

2. Hier op volgde die vrijheid, welke God voor hen bestemd had, Ex. 12 : 32. Gelijk het hen beveiligde tegen de dood, zo was het ook een onderpand van hun bevrijding en het verbrak de ketenen van hun slavernij. De dood van Christus is de grond van de volledige verlossing van Zijn volk en het onderpand van de genieting van de verworven en beloofde erfenis. Dit was de overwinning over Farao, waarop spoedig zijn verderf is gevolgd. Farao's hart werd niet gebogen, tot op het tijdstip van de viering van dit Pascha, want hetgeen daar op volgde deed hem meer gedwee zijn, dan al de voorgaande plagen, waaronder hij zo zwaar geleden had. De beloften betreffende de Messias en de offeranden welke voorbeelden van de Messias waren, verschrikten wel de duivel, die het tegenbeeld is van Farao, maar alleen het bloed dat door Christus is gestort, overwint Satan en ontrukkt de gevangenen aan zijn ketenen. De slavernij van de Israëlieten eindigde toen hun offeranden waren volbracht; maar de kracht van dit Goddelijk Pascha verlost de mensen van een geestelijke slavernij, van het juk der zonde en de boeien van de Satan en stelt hen in de vrijheid der kinderen Gods, waardoor zij worden een heilig volk, een koninklijk Priesterschap, een vrij en verkregen volk. Dit bloed maakt de boeien los, bewerkt een ontkoming van de onderdrukking der geestelijke vijanden, verandert een beklagelijke slavernij in een heerlijke vrijheid en brengt de Satan in zo'n machteloze toestand, dat al zijn kracht en list hem geen meester meer kunnen maken, van die ziel die eenmaal bevrijd is van zijn ketenen; zoals de kracht van de Egyptenaren na dit Pascha zo geknakt was, dat zij net zo gereed waren het volk tot hun vrijheid te dringen, als zij voorheen verlangend waren hen tot hun slaven te behouden en nooit meer in staat waren, hen tot hun vorige ketenen terug te brengen.

3. Na dit Pascha verheugden zij zich niet alleen in hun vrijheid, maar begonnen ook hun reis naar Kanaän, het beloofde en heerlijke land. Toen keerden zij Egypte de rug toe en richtten hun aangezichten naar Kanaän en na een pelgrimstocht in de woestijn betraden zij het land vloeïende van melk en honing. Zo keert ook de ware Israëliet, door het offer van Christus, zijn aangezicht van de aarde naar de hemel, van een wereld die in het boze ligt, tot de erfenis der heiligen in het licht en reist naar Kanaän, 't welk hij zekerlijk betreden zal, nadat zijn pelgrimsreis ten einde zal zijn, om dan te genieten van de melk en honing, de heerlijkheid en blijdschap, die eigen zijn aan die staat. Dan zullen al de doeleinden van dit Pascha geheel vervuld en voltooid zijn in het Koninkrijk van God, Luc. 22 : 16, „want Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan eten zal,

totdat het vervuld zal zijn in het Koninkrijk Gods." En de ziel zal voor eeuwig blijven in een heerlijke staat, boven het bereik van zijn vroegere tirannen; vrij van alle vrees van slavernij, zich voor eeuwig verheugen in de zalige vervulling van de beloften Gods. Kortom, zoals na de viering van dit Pascha in Egypte, al de beloften van God aan het volk gedaan, aanvingen in vervulling te gaan, alzo zijn ook door de dood van Christus, al de beloften in Hem Ja en Amen gemaakt en aan een ieder gelovige begonnen vervuld te worden.

I. Tot onderrichting.

Wordt Christus ons Pascha genoemd, ziet hier dan uit:

a. Hoe nuttig en voordelig de bestudering van het Oude Testament is. De apostel schrijft hier aan de Korintiërs, waaronder niet alleen Hellenisten of Griekse Joden, maar ook heidenen waren, die de natuur en de doeleinden van het Pascha niet verstaan konden, zonder de kennis van het Oude Testament. Hierdoor waren ze nu wel als 't ware stilzwijgend aangewezen op de studie daarvan. Het Oude Testament bewaarheidt, bevestigt het Nieuwe, en het Nieuwe is een verklaring van het Oude. Het Oude toont de beloften van God en het Nieuwe de voltoering ervan; hetgeen in het Oude voorzgd was, is in het Nieuwe geheel in vervulling gegaan. Door beide met elkander te vergelijken wordt de Wijsheid Gods in Zijn leidingen verklaard en de Waarheid Gods in Zijn Woord bevestigd. Het Oude Testament levert de typen of voorbeelden op, het Nieuwe legt ze uit; het Oude stelt ze voor als geld in een buidel, het Nieuwe spreidt ze uit en openbaart de waarde van de munt. De Israëlieten onder het Oude Verbond gevoelden het gewicht van de ceremoniën; maar de gelovigen onder het Nieuwe genieten er de rijkdom van.

b. Ziet hier ook uit aan welk een dunne draad de leer van de transsubstantiatie hangt. Christus wordt hier het Pascha genoemd. Was het paaslam daarom het wezenlijke lichaam van Christus? Werden die lammeren, die in Egypte, of op enige andere tijden geslacht werden, bij de viering van deze instelling, veranderd in Christus? Toch wordt Christus hier nadrukkelijk het Pascha genoemd, en op andere plaatsen het Lam, zoals het brood in het sacrament Zijn lichaam wordt genoemd en de wijn Zijn bloed. Christus wordt gezegd de Rotssteen te zijn, waaruit de Israëlieten gedronken hebben, 1 Cor. 10 : 4; werd daarom de rots of het water dat eruit voortvloeide, veranderd in Christus? Maar in de Heilige Schrift, wordt de naam die eigen is aan de betekende zaak, gegeven aan het teken zelf. Het lam wordt het Pascha genoemd omdat het een gedachtenis is van het voorbijgaan van de engel bij de Israëlietische gezinnen. En het werd niet alleen zo genoemd bij de eerste instelling, maar meer dan vijftienhonderd jaren na die wonderdadige weldaad. Zo worden ook het brood en de wijn, het lichaam en het bloed van Christus genoemd, omdat het gedachtenissen en tekenen zijn van Zijn lichaam en bloed. Indien nu de Joodse Kerk figuurlijk of oneigenlijk sprak in het geval van het Pascha, wat zwaarigheid is er dan, dat Christus de tekenen van Zijn lichaam en bloed, de naam geeft van de dingen, die zij betekenen?

c. Ziet hier ook uit een waarschijnlijke reden voor de verandering van de Sabbath van de zevende dag naar de eerste dag der week. Dat dit veranderd is, is uit het apostolisch voorbeeld blijkbaar. Het is waarschijnlijk dat van de schepping af het jaar begon in september, met de herfstnachtevening, omdat bij de schepping de vruchten aan de bomen waren, maar nu beveelt God aan de Israëlieten, het jaar te beginnen vanaf de tijd van dit eerste Pascha en de uitwerkingen die daar op volgden, namelijk hun bevrijding van Egypte, 't welk was in de maand maart, de lentenachtevening: Ex. 12 : 2. „Deze zelfde maand zal ulieden het hoofd der maanden zijn, zij zal u de eerste van de maanden des jaars zijn." Indien het jaar van het begin af begonnen was

geweest in maart, dan zou het niet zo eigenaardig zijn geweest, hun te bevelen het jaar met die 30 maand te beginnen, met welke zij vroeger altijd het jaar begonnen waren. De Israëlieten waren als het ware begraven geweest in Egypte, en deze maand, de maand van hun opstanding, zou de eerste maand van het jaar zijn.

Deze verandering van het begin van het jaar geeft ons een waarschijnlijke reden voor het veranderen van de Sabbat, Want indien het begin van het jaar werd veranderd ter oorzaak van het voorbeeld (de verlossing uit Egypte), dan mocht een dag ook wel veranderd worden ter oorzaak van het tegenbeeld (de opstanding). Indien dit in de schaduw heerlijker werd geacht dan de schepping, zodat de maand van de schepping der wereld daarvoor moest wijken, zo mocht, toen het Lichaam van die schaduw in de wereld verscheen, dit met reden de oorzaak zijn van de verandering van een dag en dus de zevende dag van de schepping doen wijken, voor de eerste dag van de volmaking der verlossing.

d. Ziet hier uit dat de Joden van de oude dag geweest zijn onder een Verbond der Genade. Christus was het einde, de Geest en het Leven van hun offeranden. Het Pascha, de steenrots, de offeranden, het manna waren de bewindselen, waarin Hij als ingewikkeld was. „Zij hebben dezelfde geestelijke Spijs gegeten en dezelfde geestelijke drank gedronken en de Steenrots, die hen volgde, hen verkwikte en drenkte, was Christus," 1 Cor. 10: 3 en 4. Christus die komen zou, werd hun als een voorwerp des geloofs voorgesteld. Christus was de Rotssteen, en het Pascha op een sacramentele wijze. Hun sacramenten en de onze zijn zakelijk dezelfde, ofschoon verschillend in tekenen. Hierom worden hun sacramenten, de besnijdenis en het pascha geestelijk aan ons toegeëigend, en de onze aan hen namelijk de Doop en het Avondmaal. 1 Cor. 10: 2 en 3.

Zij hebben waarlijk Christus gehad, als het ware, in Zijn kindsheid, maar wij in Zijn rijpe en volle ouderdom. Zij hadden Hem onder de donkere voorhangsels van lammeren, runderen en bokken; maar wij hebben Hem in Zijn Persoon. Zij hadden de Zon onder een wolk, maar wij op heldere middaghoogte in haar volle klaarheid.

II. Tweede gebruik, tot vertroosting, in de veiligheid, die Christus voor ons verzorgt.

De verdervende Engel mocht geen enkel huis binnentreden, dat besprenkeld was met het bloed des lams. Zo ook kan noch de toorn Gods, noch de boosheid van Satan macht hebben over degenen die besprend zijn met het bloed van Christus. Maar ook om de krachtadigheid. Het bloed van het lam was maar een teken van de uitwendige verlossing van de Israëlieten, maar kon hun bevleete consciënties niet reinigen; doch het bloed onzes Lams heeft onze zaligheid verworven en kan onze consciënties reinigen van de dode en verdoemende werken om de levende God te dienen en ons in Hem te verheugen, in Hem, Die zonder deze besprenging ons een verterend vuur zou zijn.

Zoals het Pascha werd geslacht opdat het hun zowel tot voedsel als tot veiligheid zou wezen, also is Christus ook gekruisigd, opdat Hij onze verzoening en ons voedsel, ons schild en onze spijs mocht zijn; en om ons deelgenoten te maken van Zijn weldaden door een geestelijke toepassing, en een nauwe inlijving van ons in Hemzelf. Deze troost is te groter, naar mate de tiran, waar wij van verlost zijn, veel verschrikkelijker is dan Farao, wiens toeleg niet alleen is om gelijk Farao onze lichamen te onderdrukken, maar om onze zielen en lichamen in dezelfde hel te storten, bij hemzelf. Ons Pascha heeft ons bevrijd van de toorn Gods, maar wat is de gramschap van Farao in vergelijking met de grimmigheid van een beledigde Godheid, tegen ons ontstoken door onze menigvuldige overtredingen? Het is waar, de verlossing is nog slechts begonnen, zij is nog niet volmaakt, ellenden en veel geestelijke strijd zijn nog

te wachten, doch Farao mag achtervolgen, maar hij zal niet achterhalen; de zee zal de Egyptenaren verderven, maar de Israëlieten behouden; de dood zal degenen die met dit heilig bloed besprengd zijn, niet verslinden.

Overweeg ook, dat indien God Zich zo stipt aan Zijn Woord gehouden heeft in zulk een geringe zaak als het bloed van het paaslam, Hij niet minder standvastig zal zijn, in zulk een grote zaak als Hij het bloed van Zijn Zoon aanschouwt, vastgekleefd aan de ziel.

III. Het derde gebruik tot vermaning.

1. Houdt dit Pascha met dankbaarheid in aandenken. De verlossing van de Goddelijke toorn, een geestelijk leven en vrijheid, de vruchten en verdiensten van dit Lam, zijn onvergelijklijk voortreffelijker dan de tijdelijke verlossing die aan de Joden werd geschonken. De dankzegging was een plicht, die aan het eten van het Paaslam was verbonden, waarin het volk God dankte voor de verlossing die aan hun vaders bewezen was, door hen uit Egypte te voeren. Hoe oneindig dierbaarder is het bloed van de Zone Gods dan het bloed van een onnozel dier! Hoe overtreft niet de weldaad van het één, de onmiddellijke vrucht van het andere.

En is het niet betamelijk dat onze dankzeggingen die van de Joden overtreffen voor het oude Pascha? Gedenk het zelve met bitterheid des harten. De Israëlieten aten het Pascha met bittere kruiden. En zullen wij zonder dezelve zijn, wanneer wij gedenken aan de oorzaak van onze slavernij en het middel van onze bevrijding? Een bitterheid des geestes zal de smaak van de weldaad van Christus des te heerlijker maken.

2. Onderzoek of Hij ons Pascha is. Hij is ons Pascha, maar is Hij een Lam, dat door ons gegeten, door ons erkend wordt? Hij is de onze door Gods gift, maar is Hij de onze door aanneming van Hem met onze zielen? Dit is het nuttigste en noodzakelijkste onderzoek dat wij kunnen doen. Al de troost van de bezittingen in de wereld ligt in het woord mijn of onze, en in het gebruik daarvan als het onze; maar zo ligt ook al de troost van de geestelijke weldaden in eigendom, bezitting en genieting. Indien Hij ons Lam is, dan moeten wij Hem gelijken, van Hem leren. Gelijk Hij de oorzaak is van onze verzoening, zo moet Hij ook het voorbeeld zijn van onze navolging: Matt. 11 : 29 „Neemt Mijn juk op u en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uwe zielen." Er is geen rust zonder een gevoel van de zonde en vernedering daarover. Dit Lam is het onze, in de vrijheid, het leven, de heerlijkheid en de rust die Hij heeft verworven, wanneer we Hem gelijken en van Hem leren.

3. Hebt geloof in het bloed van Christus. Het slachten van het lam betekende de dood van Christus, en het besprengen van het bloed, de toepassing daarvan door het geloof. Het was niet het bloed besloten in de aderen van het lam of uitgestort op de aarde, dat het teken van de bevrijding was, maar de besprenging ervan aan de posten. Ook is het niet het bloed van Christus, omlopend in Zijn lichaam, of gestort aan het kruis, hetwelk ons alleen verlost, maar de toepassing daarvan door het geloof aan het hart. Het bloed van het paaslam werd gesprengd op ieder huis dat behoudenis begeerde, en dit Christus' bloed aan elke ziel, die gelukzaligheid verlangt. De satan zal een ontwijfelbaar recht behouden, over allen die zonder het teken van dit bloed zijn, zoals de verdervende engel had over ieder huis, dat niet besprengd was met het bloed van het Paaslam. Dit was de wijkplaats van de Israëlieten, en het ontbreken daarvan, de dood van de Egyptische eerstgeboornen, van de vorst af tot de landman toe, van hem die op de troon zat, tot hem, die in de gevangenis zat. Ex. 12 : 29. Zonder dit bloed der

besprenging kan noch koning noch bedelaar behouden worden. De hoogheid van de een kan hem niet bevoorrechten, noch de ellende van de ander barmhartigheid verwerven. Het bloed moest genomen en aan de posten gesprengd worden; deze voorwaarde was vereist. Om deel te hebben aan het grote Pascha onzes Heeren, zo is de voorwaarde dat onze harten door het geloof besprengd moeten worden met Zijn bloed, 1 Petr. 1 : 2. Indien enig huisgezin der Israëlieten dit verzuimd had, zo zou het de scherpte gevoeld hebben van het zwaard van de engel; het lam zou hem geen voordeel gegeven hebben, niet wegens de ongenoegzaamheid van de offerande, maar door hun eigen verzuim of verachting van de voorwaarde. Ook al hadden zij enig ander teken gebruikt, dan nog zouden zij de slag niet afgewend hebben; geen werk, geen bloed, maar alleen het bloed en het lijden van de Verlosser kan de zonden der wereld wegnemen; zonder dat ligt ieder mens in de wereld in de zonde van zijn natuur en onder de toorn van God. Indien iets anders in de wereld er de kracht toe had, toch zou het niets vermogen, tenzij God het wilde aannemen, hetwelk Hij niet zou doen, omdat Hij het niet heeft ingesteld. Dit alleen is aangewezen om ons Pascha te zijn; waar anders kunnen we enig geneesmiddel vinden tegen de wroegingen van onze consciëntie, enige verlichting onder het gewicht van onze zonden, of enige troost tegen de Goddelijke gramschap?

4. Laat ons de dienst der zonden verlaten. De Israëlieten deden na dit Pascha geen werk meer in de steenovens van Egypte; ze hielden op Farao's slaven te zijn, en begonnen vrijgelatenen des Heeren te zijn. God wilde dat ze niet meer tot hun vorige arbeid zouden wederkeren; Hij wilde dat zij hun Pascha zouden eten met opgeschorte lendenen, in het gewaad van reizigers. Zo moeten wij in een bereidheid zijn om de grenzen van Egypte te verlaten, alle onderhandelingen en dienst van zonde en satan verlaten en onze aangezichten gericht naar Kanaän, onze voetstappen gericht in de waarneming van Zijn geboden als onze regel, Zijn beloften tot onze troost hebbende, voorwaarts gaande, ons verheugende in Zijn goedheid, Zijn Naam prijzende, onze zielen en lichamen hem opofferende, hetwelk is een redelijke dienst aan Christus ons Pascha.

—o—

Nu komen wij tot de tweede lering, namelijk: Christus is een offerande.

Het Griekse woord dat hier gebruikt wordt voor „slachten" betekent eigenlijk te slachten als een offerande. Sommigen twisten of het Paaslam een offer is geweest, omdat in een offer iets aan God werd opgeofferd, hetzij geheel of gedeeltelijk, maar het Paaslam zeggen zij, werd niet aan God opgeofferd, maar door het volk gegeten; het werd geslacht met het doel, dat het bloed gesprengd zou worden op de posten van de deuren, en daarom is het meer een sacrament dan een offerande.

Bovendien offerden de Joden niet buiten de Tempel, en daarom offerden zij ook niet tijdens hun gevangenschappen, maar het Pascha hebben zij toen evenwel gevierd en zij vierden het nog. Anderen daarentegen denken dat het een offer was, omdat de besprenging van het bloed aan de posten van de deuren, in zekere zin een opoffering van hetzelfde aan God was, om Zijn toorn af te wenden (Ex. 34 : 25) („Gij zult het bloed van Mijn slachtoffer niet offeren met gedeseemd brood; het slachtoffer des Paasfeestes zal ook niet vernachten tot de morgen") en als een middel tot verzoening met Hem. Deut. 26 : 2 „Dan zult gij den Heere uwen God het Pascha slachten, enz." Doch, of het een eigenlijke offer was of niet, dit is echter zeker, dat het een afbeelding was

van het verzoenende bloed van Christus, de toekomstige grote offerande, uit kracht waarvan wij onze verlossing hebben. De apostel kan hier zinspelen op het Pascha en andere offeranden, die alle de geestelijke verlossing door de Messias afbeeldden.

Een offer wordt als volgt omschreven: *Een godsdienstige opoffering van iets dat aan God toegewijd en opgedragen wordt door de dienst van een priester, naar de instelling van God, om verteerd te worden, tot een getuigenis van de dienst van God en tot een uitwendig teken.*

Ik zal tot opheldering van deze leer enige stellingen voordragen.

Eerste stelling: De offeranden zijn als voorbeelden van Christus ingesteld.

1. Zij zijn door God ingesteld. Daar kan anders geen bevredigende reden gegeven worden, voor de gewoonte van offeren, afstammend van het begin van de wereld, bij alle volkeren gebruikelijk, totdat de verschijning van het Evangelie dit afschafte in die plaatsen waar het licht van het Evangelie scheen.

Het offeren kon geen ingeving zijn van de Wet der natuur, die in de harten van alle mensen ingeschreven is, want dan zou het nu nog van kracht zijn. Het Christendom verdooft geen enkele straal van het natuurlicht, maar zet het een klaarheid bij. Het vernietigt alleen wat bedorven was, of enkel ceremonieel. Ofschoon het natuurlicht die offeranden niet kon uitvinden of bedenken, zo maakte het echter die aannemelijk bij allen, omdat zij doorgriefd waren door een zondig geweten en verwachting van wraak. De mensen konden weten, dat ze zeer ongelijk waren aan hetgeen zij bij hun schepping waren geweest; zij bevonden hun licht verduisterd, hun schoonheid geschonden, en konden wel begrijpen, dat een God van oneindige goedheid, hen in zulk een gesteldheid niet had voortgebracht. Derhalve moest deze wangestalte hun overkomen zijn door één of andere terging en door middel van hun eigen zonden. Zij bevonden ook de merktekenen van Gods toorn op hen, zagen en gevoelden zijn verschrikkelijke oordelen in de wereld; zij hadden een denkbeeld van de wraakvorderende gerechtigheid, terwijl zij menigmaal de uitwerkingen hiervan aan zichzelf en anderen ondervonden. Dit bevestigt de apostel van de heidenen in 't algemeen Rom. 1 : 32. „Dewelken, daar zij het recht Gods weten, namelijk dat degenen, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn. Zij hadden een gevoel of kennelijkheid van God en van zijn wrekende Gerechtigheid in hun consciënties; dat het de Heiligheid en de Rechtvaardigheid van de Goddelijke natuur niet betaamde hun wederspanningheden ongestraft te laten. De apostel spreekt hier niet van een bovennatuurlijke openbaring, maar van de natuurlijke openbaring, waardoor zowel Zijn Rechtvaardigheid als Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid werd ontdekt. Om deze reden werden de offeranden onder hen gebruikt, welke hun een gevoeglijk middel toeschenen tot verzoening van de zonden, en om de toorn Gods te stuiten, welke zij vreesden, of die alreeds over hen ontstoken was. Want door deze daad (nl. deze offeranden) beleden zij wegens hun misdaden des doods waardig te zijn, erkenden Gods soevereiniteit en recht over al wat zij hadden, en geloofden Zijn Barmhartigheid in het aannemen in hun plaats van het leven van een redeloos dier. Want wanneer mensen gevoelig zijn van Gods toorn, is de eerste gedachte, hoe deze toorn te ontvliesen. Als de mensen zien, dat de overheid toelaat dat moorden en geweldplegingen ongestraft worden gepleegd, dan heeft men hier gewoonlijk een afschrik van, en verwacht men enig oordeel van God, totdat er een verzoening wordt gedaan door de dood van de overtreder. En konden zij redelijkerwijs denken, dat God ontbloot zou zijn van die deugd der gerechtigheid, die prijzenswaardig is in de gehele wereld bij het licht der natuur, wanneer die voortreffelijkheden van de menselijke

natuur, die overgebleven zijn te midden van 't verderf, nog maar als kleine vuursprankjes zijn in vergelijking tot die, welke in God oneindig zijn? De offeranden zijn dan van den beginne door God ingesteld; want ofschoon we de instelling van offeranden niet met uitgedrukte woorden vinden in Gods Woord, zo vinden we toch de praktijk ervan in Abel, Gen. 4: 4 en naderhand in Noach: Gen. 8 : 20: „En Noach bouwde den Heere een altaar, en hij nam van al het reine vee en van al het rein gevogelte en offerde brandofferen op dat altaar." En aangezien de apostel in Hebr. 11 :4 het offeren van Abel een offer door het geloof noemt, zo moet dit geschied zijn op Gods bevel; want geen godsdienstige daad van menselijke uitvinding kan God behagen. Hij mocht met recht vragen: „Wie heeft dit van uwe handen geëist?" Het zou formeel niet goed geweest zijn, als het niet in het geloof geofferd was geweest en het zou ook geen bekwame grond of middel van het geloof zijn geweest, zonder een Goddelijk stempel er op. Indien de grond niet Goddelijk was, dan kon de daad ook niet aangenaam zijn.

2. Er kan geen andere reden worden gegeven voor de instelling van offeranden, dan dat zij de grote offer van de Verlosser afbeeldden. De Heilige Schrift geeft ons hiervan de enige verklaring. Alle volkeren in de wereld zonder de Heilige Schrift, zijn in het duister ten aanzien van het oogmerk van die offeranden, ofschoon zij die offeranden brengen, volgens de gevoelens van hun geweten. Men kan redelijkerwijs niet anders oordelen, dan dat de instelling van offeranden, vanaf het begin van de wereld met geen ander oogmerk plaats vond, dan om enige genoegzame offer af te beelden, die in staat was de toorn Gods te stillen, de gewetens van de mensen te bevredigen en hen te onderrichten wat er te zijner tijd op de wereld zou geschieden, in de openbaring van de Persoon des Verlossers.

In de staat der rechttheid vinden we geen vermelding van offeranden, en ze zouden ook niet plaats gevonden hebben, indien de mens in zijn geschapen oprechtheid en zuiverheid was staande gebleven. Het verbond der werken, hetwelk toen de regel en grond was voor het standhouden van de mensen, eiste geen geloof in een Verlosser, en sloot daarom niet zulk een daad in als offerande. De mens stond toen in geen andere betrekking tot God dan als een schepsel, en als hij in gehoorzaamheid volhardde, kon hij niet door de rechtvaardige Wet Gods aan de dood onderworpen zijn en daarom behoefde ook een ander zich niet voor hem aan de dood te onderwerpen; want iemand te hebben, die voor ons sterft, geeft te kennen, dat wij zelf de dood verdiend hebben.

Het menselijk verstand kan geen reden bedenken van welk nut offeranden in die staat zouden zijn. De dood was niet te wijten aan de gerechtigheid van des mensen natuur, maar aan zijn verderf. Adam stond op zijn eigen bodem en was de grondsteun van al zijn nakomelingen en geen persoon was in zijn plaats gesteld. Wat konden de offeranden dan voorstellen? Waarvan konden ze een afbeelding zijn? Konden zij zijn tot belijdenis van zonden? Daar waren geen zonden om beleden te worden. Konden zij een verdiende dood vertonen? Er was geen misdaad gepleegd, om die dood te verdienen. Konden zij strekken om een toekomstige Christus af te beelden? Daar is van Hem geen openbaring geschied, dan na de val (Gen. 3 : 15). En gesteld (gelijk sommigen doen), dat Christus mens geworden zou zijn, al had de mens volhard in zijn eerste rechtschapenheid, dan nog veronderstelt niemand, dat Christus gekruisigd zou zijn, in die natuur, zonder dat de zonde in de wereld zou zijn gekomen. Welk oogmerk zou verondersteld kunnen worden voor het storten van Zijn bloed? Zou het geweest zijn tot voldoening van de Gerechtigheid? De Gerechtigheid was niet getergd. Zou het geweest zijn tot een voorbeeld? De mens, die in alle deugden volmaakt was, had er geen nodig. Bovendien was Hij niet vatbaar voor de oefening van lijdende deugden,

omdat hij niet vatbaar was voor lijden, in die staat. Derhalve zijn de offeranden ingesteld na de val, als de afbeeldingen van deze grote offerande, die zo noodzakelijk is tot verzoening van de zonden.

En sommigen besluiten met veel waarschijnlijkheid, dat de offeranden in gebruik zijn gesteld, onmiddellijk na de belofte van het Vrouwenzaad (ofschoon er geen uitdrukkelijke Schriftuurplaats voor is) volgens Gen. 3 : 21: „En de Heere God maakte voor Adam en zijn(vrouw rokken van vellen en toog ze hun aan," welke waarschijnlijk de vellen waren van geslachte dieren, die zeer waarschijnlijk door het Hemelvuur zijn verteerd, gelijk de Joden zeggen dat ook zo Abels offer is geweest, 't welk een teken was, dat God dezelve aanzag. Dit werd waarschijnlijk gedaan tot bevestiging van de waarheid van de belofte, en om het oogmerk daarvan klaarder te vertonen, door een ander in de plaats van de overtreder te stellen en hen daardoor te vertroosten, aangezien er „zonder bloedstorting geen vergeving geschiedt", Hebr. 9 : 22. En van die offeranden werden de vellen bestemd tot kleding voor de eerste man en vrouw, om hen hun afval in gedachten te brengen en de weg tot hun herstelling en om hun te leren de Gerechtigheid van een ander, waarin zij moesten staan voor God. Maar hoe het zij, wij kunnen niet denken, dat Abel de eerste is geweest, die offeranden geofferd heeft, en dat er honderd negen en twintig jaren zouden verlopen zijn, zonder dat er iets geofferd zou zijn. Het is waarschijnlijk dat Abel in dat jaar is gedood, omdat Seth is geboren in het 130e jaar van Adams leeftijd, Gen. 5 : 3. En waarlijk de offeranden zoals die terug zagen, konden niet anders zijn, dan een afschrift van het verdrag tussen de Vader en de Zoon, van de betaling des Enen en van de aanneming des Anderen, van de prijs des bloeds tot verlossing van de mens. En zoals de offeranden vooruit zagen, waren zij een afbeelding van de wezenlijke volbrenging van het lijden aan de ene zijde en de aanneming daarvan aan de andere zijde, wanneer de volheid des tijds zou gekomen zijn, waarin het lijden daadwerkelijk ondergaan moest worden. Deze traditie van offeren was overgeleverd aan alle volkeren van de wereld, maar de kennis van het oogmerk ervan was verloren gegaan. Maar toch, door oefening van de reden, konden ze komen tot de overweging, dat dit geringe bloed geen vergelding kon zijn voor de zonden, daar het niet in evenredigheid was met de waardigheid van Hem, met Welken zij te doen hadden. Maar het ware doeleinde van de offeranden, de afbeelding van een veel hogere offerande, konden zij met al de reden in de wereld niet onderscheiden, nadat zij de openbaring hiervan verloren hadden. In 't voorbijgaan voegt dit een geloofwaardigheid aan de Heilige Schrift toe, aangezien deze ons een bericht geeft, van de reden van datgene dat bij alle volken in gebruik was (n.l. de offeranden), waarvan zij zonder openbaring geen enkele redelijke oorzaak konden geven. De Heilige Schrift maakt het duidelijk. God wilde een afbeelding hebben van hetgeen de Verlosser in de volheid des tijds zou offeren tot vernietiging van de zonden. Gelijk de mensen altijd een voldoening van de Goddelijke Gerechtigheid nodig hadden, zo wilde God ook hebben dat er in al hun godsdienst een teken zou zijn van deze noodzakelijkheid en enig voorteken dat er eens een offer zou zijn van eeuwige krachtadigheid, en de wezenlijkheid hiervan werd vertoond in deze afbeelding,

3. Christus heeft daadwerkelijk aan deze voorbeelden beantwoord. Zij vertoonden allen Christus als onder een wolk; de werkelijkheid beantwoordde aan de schaduwen. Christus was een slachtoffer, gesteld in de plaats van de zondaar om de toorn Gods te stillen en zoals de zonden werden gelegd op het hoofd van het offerdier, alzo „heeft de Heere onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen", Jes. 53 : 6. Met betrekking tot deze schaduwachtigheid van de wettische bediening wordt Christus vaak een lam

genoemd, en het Lam Gods, Joh. 1 : 29, „het Lam dat geslacht is van de grondlegging der wereld", niet alleen in het besluit, maar in de afbeelding van Hem, de eerste offerande, die in de Schrift vermeld wordt, welke een eerstgeborene van de kudde schapen was, want Abel was een schaapherder. Gen. 4: 2 en 4. Op die voorbeelden van Hem lijkt Hij gezien te hebben in Zijn laatste woorden aan het kruis, Joh. 19 : 30, zeggende „Het is volbracht". Het hele oogmerk van de dagelijkse en buitengewone offeranden was vervuld, de verdienste der zonde en de gestrengheid van de Goddelijke Gerechtigheid waren geopenbaard en de Waarheid Gods, zowel als Zijn Liefde daarin verheerlijkt; waarop is gevolgd het scheuren van het voorhangsel des Tempels en het openzetten van de Hemel, het inkomen van allen die in Hem geloofden, om tot God te naderen uit kracht van deze offerande.

2. Tweede stelling: De aldus ingestelde offeranden waren in zichzelf ongenoegzaam en konden de zonde niet verzoenen, daarom moesten ze hun vervulling ontvangen in iets anders.

Omdat zij door hun instelling maar schaduwten waren, konden ze niets volkomen maken. Hebr. 10 : 1, 11 De apostel legt in deze en de volgende verzen de heerlijkheid van de wettische offeranden in het stof; zij konden ook niet waarlijk verzoenen, ofschoon zij het schaduwachtig deden, zij konden slechts de schuld van de zonden en de ellende van de mensen tonen, waarom de Wet een bediening des doods genoemd wordt.

1. Het was niet bestaanbaar met de eer van God, om Zich te vergenoegen met het bloed van een beest, tot een verzoening voor de zonde. Hoe kon daarin een ontdekking zijn van de gestrengheid van Zijn Gerechtigheid, de zuiverheid van Zijn Heiligheid, of de grootheid van Zijn Genade? Hoe zou Zijn oneindige haat tegen de zonde bekend zijn geworden, indien Hij het bloed van een verachtelijk dier had aangenomen tot een verzoening voor de zonde van een geestelijke ziel? Kwam dit overeen met de Majesteit van God, Die in Zijn Wet een vervloeking had aangekondigd over de overtreders ervan en deze Wet had afgekondigd met zulk een vreselijke plechtigheid, zoals donders, bliksems en aardbevingen, waardoor zij een vurige Wet genoemd werd, Deut. 23 : 2, ten opzichte van de strenge bedreigingen tegen de overtreder? Zou God die overtreding zo licht achten, dat Hij de verbrijzeling van enige weinige beesten zou aannemen in de plaats van de overtreder? Zou Hij op de berg Sinai verschijnen met tien duizend van zijn engelen bij het geven van de Wet, om al de bedreigingen daarvan in rook te laten verdwijnen?

Was het waarschijnlijk dat al die vloeken uitgestort zouden worden over een gering aantal onredelijke en onschuldige schepselen, welke die Wet nooit overtreden hadden? Kunnen wij ons verbeelden dat Hij na zulk een vreselijke afkondiging, zou berusten in zulk een geringe vergoeding als de dood van een arm beest? Niemand kan met reden zulke verachtelijke gedachten hebben van de Majesteit, Gerechtigheid en de Heiligheid van God, of van de walgelijkheid van de zonde en de grootheid van de terging daardoor, dat hij zich verbeelden zou, dat de Eén tevreden gesteld kon worden, of de ander verzoend worden, door het bloed van een lam of rund? Ons eigen geweten zal ons zeggen, dat indien God een offer wil hebben, dat deze dan evenredig moet zijn aan de Majesteit van Hem, Die wij beledigd hebben en de grootheid van de misdaad, die wij bedreven hebben.

2. De offeranden zijn niet evenredig aan de zonde van de mens. De zonde van een redelijk schepsel is te snood, dan dat deze verzoend zou kunnen worden door het bloed van een redeloos schepsel; ook kon het bloed van een menselijk lichaam, al was

het van de eerstgeborene, de kracht en het vermaak van de mens, Micha 6: 7, veel minder van een beest, in enige verhouding staan tot de zonde van de ziel: Hebr. 4 : 4 „Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme." Het slachten van zulk een gering schepsel kan geen enkele vergoeding zijn voor het beledigen van de Schepper der wereld. Welke overeenkomst is er tussen de natuur van een beest en die van een mens? Een mindere natuur kan nooit de zonde verzoenen van een natuur die voortreffelijker is. Er is inderdaad in het gekerm van die stervende schepselen enig bewijs van Gods toorn, maar geen aanbrenging van een eeuwige gerechtigheid, noch enige verdediging van de eer van de Wet.

3. De gedurige herhaling van de offeranden toont hun ongenoegzaamheid. Indien de toorn Gods door de offeranden gestild was geworden, waarom moet dan het vuur op het altaar altijd durend branden? Waarom moest dit vuur voortdurend worden gevoed met de lichamen der beesten? Zo dikwijls als ze werden geofferd, werd er een bewustzijn, een geweten van zonde opgewekt bij de offeraar, de ongerechtigheid werd in gedachtenis gebracht. Hebr. 10 : 2 en 3. „Anderszins zouden zij opgehouden hebben geofferd te worden, omdat degenen, die de dienst pleegden, geen geweten meer zouden hebben der zonden, eenmaal gereinigd geweest zijnde. Maar nu geschiedt in dezelve alle jaar weder gedachtenis der zonden."

De ganse vertoning van die bediening verkondigde luid dat de toorn tegen de zonde niet was gestild en de schuld van de ziel niet uitgewist was. Wanneer iemand op zekere dag een offer voor zijn zonde gebracht had en hij op die dag in dezelfde of een andere zonde viel, dan moest zijn offer herhaald worden voor een nieuwe verzoening; was er in het offer enig vermogen geweest om zulk een grote zaak uit te werken, dan was er geen herhaling nodig geweest. Zij waren veeleer een weder in gedachtenisbrenging van de zonden en een belijdenis ervan dan een verzoening van enige zonde.

4. God sprak menigmaal met verachting over de offeranden. Hij vergelijkt ze met „het breken van de hals van een hond", wanneer er geofferd werd met een onheilig hart, Jes. 66: 3. Zolang als de tempel bestond, heeft God het volk buiten staat gesteld om op de offeranden te vertrouwen, Jes. 1 : 11, 12 en 13, „Waartoe zal Mij zijn de veelheid uwer slachtofferen?" zegt de Heere; 't Is waar, Hij zou hen om hun offeranden niet straffen, Ps. 50 : 8, maar Hij wilde niet dat zij hun rechtvaardigmaking daarin zouden stellen. Hij verklaarde zelf dat Hij er geen lust in had, Ps. 40 : 7. „Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer." Indien al de offeranden van de wet niet van zoveel waarde waren als het liefhebben van God en het vrezen van Hem, dan konden zij niet verzoenen; en indien hetgeen dat veel voortreffelijker was, namelijk dat liefhebben en vrezen, te zwak was om de verzoening tot stand te brengen, dan moet er een uiterst onvermogen overblijven in de offeranden. Hij voorzegt menigmaal de vernietiging van dezelve en Hij heeft de Tempel verwoest, waaraan Hij de offeranden had verbonden, en deze tempel blijft verwoest en troosteloos zonder enige offer tot op deze dag. Bovendien heeft Hij nooit een zinnebeeldig middel voor alle zonden in dezelve verschaft. Sommige overtreders moesten zonder een offer voor hen worden uitgeroeid, volgens de burgerlijke wet, welke de regel was van de regering van dat volk, volgens welke regel David betuigt dat God er geen behagen in had: Ps. 51 : 18 „Want Gij hebt geen lust tot offerande, anders zou ik ze geven, in brandofferen hebt Gij geen behagen", omdat Hij geen offeranden had verschaft voor die zonden waar David in die tijd aan schuldig was; waarop hij bidt in vers 20 of Hij Sion wèl wilde doen naar Zijn Welbehagen, om die Verlosser uit Sion te doen voortkomen, welke Hij

beloofd had, Wiens offerande, een offer van gerechtigheid zijnde, Hem oneindig welgevallig zou zijn. Aangezien het derhalve onbetamelijk is voor de majesteit van God, bevredigd te zijn door het bloed van een kalf of bok, omdat dit in geen enkel opzicht evenredig is met de, zonde van een mens, en aangezien Hij nooit bedoeld heeft dat die instellingen eeuwigdurend zouden zijn, en aangezien de bedreiging van de Wet, indien God een God van Waarheid is, haar vervulling moet hebben, hetzij in de persoon die gezondigd heeft, of in een Borg die dezelve dragen kan in zijn plaats, zo moet er enige andere offer zijn, die overeenkomt met de majesteit Gods, en die in staat is een verzoening tot stand te brengen, evenredig met de zonde des mens; een offer die bekwaam is de schuld weg te nemen, en de consciëntie te bevredigen, waar God in kan berusten en een veiligheid zijnde voor het schepsel. De natuurlijke orde van zaken vereist en het gehele plan of oogmerk van deze wettische instellingen verklaart, dat gelijk degene, die de Wet onderhoudt een beloning van Gods goedheid moet ontvangen, degene die de Wet overtreedt een straf van de Goddelijke Gerechtigheid moet dragen; en ieder mens die de Wet overtreedt, moet óf verzinken onder de bedreigingen van de Wet, óf een genoegzame offer aan God aanbieden om Zijn toorn af te wenden, een dierbaar bloed dat de vlammen van zijn gramschap kan uitblussen, opdat God tot de zondaar kan zeggen: „Ik heb voor u een rantsoen gevonden en aangenomen." En hetgeen nu gezegd is van de offeranden, moet ook gezegd worden van al onze plichten en werken, dat het de rietstaven zijn waarop de mensen van nature leunen, tot aanneming van hun personen. Deze deugden en werken kunnen van zichzelf zo weinig aannemelijk en aangenaam zijn voor God, noch hulpmiddelen zijn voor de mens, als de offeranden van de Wet, welke geen verdiensten hadden in zichzelf, maar alleen heen wezen op hetgeen waar God een welgevallen in had en dat verdienstelijk was voor het schepsel. En welke deugd of kracht zij ook hadden, deze was niet van zichzelf, maar van hetgeen zij afschaduwden.

3. Derde stelling. **Zulk een offer is daarom noodzakelijk voor een zondig schepsel. Geen schepsel kan zulk een offer zijn.**

Want gelijk de apostel spreekt: Gal. 2 : 21 „Want indien de rechtvaardigheid door de Wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven." Om dezelfde reden mag gezegd worden, dat indien de verzoening door een schepsel voor zichzelf had kunnen gedaan worden, dan had God Zijn Zoon tevergeefs gezonden om een verzoening te zijn voor de zonden. Indien de mens zelf daartoe bekwaam geweest was, zo zou Gods zenden van Zijn Zoon veel eer geschieden hebben een daad van wreedheid jegens Christus, als van barmhartigheid jegens ons. Wie kan denken, dat God Hem, die het vermaak was van Zijn ziel, bloot zou stellen aan onze zwakheden en aan een schandelijke dood, indien er elders een genoegzame offer gevonden had kunnen worden? Bovendien de toorn van God was zo verschrikkelijk, dat de menselijke natuur van Christus daarvoor beefde, hoe zou dan enig schepsel ooit in staat zijn de verschrikkelijkheid daarvan te dragen, en als een offer de zware slagen van die gerechtigheid te verduren?

1. Een offer voor de zonde moet zuiver en onzondig zijn. God wil geen verontreinigthed offer aannemen.

Al wie Hem vertoornt door zijn eigen misdaad is niet in staat om Hem te bevredigen voor zichzelf of voor een ander. Het minste gebrek in een zinnebeeldig lam maakte het onbekwaam voor het altaar. God, Die oneindig zuiver en rein is, is beledigd, de Wet die geschonden is, is volmaakt heilig. Daarom kan aan een heilige God en een rechtvaardige Wet door een misdadiger geen voldoening geschonken worden, zonder een oneindige straf te verduren, welke omdat ze niet oneindig in kracht kan zijn,

eeuwigdurend moet zijn in tijd. Zoals hij altijd zou moeten lijden, zo zou hij ook altijd moeten zondigen, en toorn kan nooit gestild worden, door hetgeen die toorn ontsteekt, op dezelfde tijd, wanneer het tracht deze te bevredigen. Al wat onbehaaglijk is, kan nooit in staat zijn een oneindige heiligheid te behagen. Indien een mens maar één zonde had, en meende dat hij deze kon verzoenen, door iets dat hij kon doen, zo zou hij steeds een andere offer nodig hebben om de zonde van de voorgaande te verzoenen en zo zou hij altijd boetende en altijd zondigende zijn, omdat er „niemand is, die goed doet en niet zondigt”, namelijk in het doen van hetzelfde; Pred. 7 : 20. Hij zou onmogelijk iets in zichzelf of in een ander kunnen vinden, waar zijn voet zou kunnen rusten met enige voldaanheid en veiligheid. Waar maar enige zonde is, ofschoon maar een enige, daar kan geen verdienste zijn. Al hetgeen er gedaan is, nadat al onze kracht is vergaan, is gedaan door Gods Genade. In dat geval verdient God dienst van ons, maar wij verdienen geen aanneming bij Hem. Aangezien wij derhalve niet in staat zijn om enig goed werk te doen na onze val, zijn wij niet in staat een aangename offer te offeren, hoe zou men dan voor zichzelf kunnen voldoen? net zo min als wanneer iemand een shilling schuldig is en deze betaalt door er twee te lenen, waarbij hij zo ver van de betaling van zijn schuld is, dat hij die integendeel vergroot.

2. Een oneindige offer is noodzakelijk voor de zonde, die in een zeker opzicht oneindig is, want iedere zonde maakt inbreuk op de eer van een oneindig God.

Een oneindige offer is verschuldigd aan een oneindige misdaad. God is oneindig in Zijn heerlijkheid, welke werd aangetast, oneindig in Zijn Soevereiniteit, welke ontheilgd en onteerd is; daarom moet het offer even groot van waardigheid zijn, als de misdaad was van boosaardigheid. Dit offer moet volkomen evenredig zijn met de zonde des mensen en met de majesteit Gods.

Wat mens nu, ja wat schepsel is voor zulk een evenredigheid vatbaar? De gesteldheid van zijn natuur is te gering en de grenzen van zijn waardigheid te eng, om met zulk een uitwerking overeen te komen. Een druppel van een emmer en een stofje van de weegschaal zijn van een te verachtelijke natuur om een voldoening offer voor God te zijn. Alle mensen zijn nog minder, Jes. 40 : 15-17, ja „minder dan niet en ijdelheid”. En daarom zouden alle mensen in de wereld tezamen genomen, zo ver af zijn van zichzelf te kunnen verlossen door een genoegzame offerande, dat zij zelf en hun offer minder dan niet en ijdelheid zouden zijn en zij onder de straf die hun zonden verdienden, verpletterd zouden worden. Het eindige staat in geen evenredigheid met het oneindige, en daarom heeft een eindige offer geen evenwaardige vergoeding in zich voor een oneindige misdaad, zodat noch lengte van tijd, noch kracht van natuur, ooit een vergelding kunnen doen voor die misdaad, die evenredig toeneemt, ten opzichte van de waardigheid van de Persoon tegen Wie die misdaad is begaan. Indien elke haar van ons hoofd een ziel was, en iedere ziel een offerande, dan zouden ze alle samen een te geringe voldoening zijn voor die heerlijke God die door ons is beledigd, al was het maar één daad van weerspanningheid geweest. Want de mens kan geen enkele daad verrichten, van zulk een waarde in de natuur van voldoening, als een daad van zonde beledigend is in de natuur van het kwade. Om dezelfde reden van eindigheid kan ook geen engel een evenredige offer zijn aan de Gerechtigheid Gods voor de zonden van de mens. Want ofschoon de uitnemendheid van de natuur der engelen de natuur van de mensen verre overtreft, zo kan die echter de waardigheid van God niet evenaren. Zij zijn schepselen en daar blijft altijd een ondenkbare afstand tussen de schepselen en de Schepper. Hierom zegt Elifaz in Job 4 : 18 „Zie, op Zijn knechten zou Hij niet vertrouwen, hoewel Hij in Zijn engelen klaarheid gesteld heeft” (of, zoals de Engelsen leren: „Hij legt Zijn engelen dwaasheid ten laste”).

Al de uitmuntendheid van de natuur der engelen is verachtelijk, wanneer die bij God wordt vergeleken; en indien God hen niet beveiligde, zouden ze afvallen; indien God geen licht in hen bewaarde, zouden zij duisternis worden, zowel als wij. Indien zij dan, omdat zij schepselen zijn, niet zouden hebben kunnen voldoen, zo kon de mens het ook niet doen, omdat hij een zondig schepsel is. „Tienduizenden van oliebekken, en duizenden van rammen“, zouden dan nog een veel mindere evenredigheid hebben gehad met de Schepper van dezelve, of met de zonden tegen Hem. Micha 6 : 6 en 7.

3. Een onzondige offer was noodzakelijk, met het oog op de rechtvaardigheid van God, welke een onveranderlijke en oneindige volmaaktheid is van het Goddelijke Wezen.

Zoals God zo oneindig Heilig is, dat Hij niet anders kan dan de minste zonde haten, zo is Hij ook oneindig in Zijn Rechtvaardigheid en kan de minste zonde niet ongestraft laten, omdat Hij in Zijn Wet verklaard heeft, dat „een iegelijk vervloekt is, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet om dat te doen“, Gal 3 : 10, en „omdat het onherroepelijk uitgesproken is, dat ten dage als de mens van de verboden vrucht at, hij de dood zou sterven“, Gen. 2 : 17. Zoals de volmaaktheid van Zijn natuur vordert dat Hij een onverzoenlijke afkeer van de zonde moet hebben, zo eist ook diezelfde volmaaktheid dat Zijn Gerechtigheid niet voldaan zou worden zonder strafoefening. Aangezien God daarom een offer voor de zonde wilde hebben, zo zou het ontvangen van een offer die niet met Zijn oneindige Waardigheid en Rechtvaardigheid evenredig was, gelijk staan met in het geheel geen offer te ontvangen. Een oneindige offer kan niet geofferd worden, dan alleen door een oneindig Persoon; en daarom was het noodzakelijk dat één van de Personen van de Heilige Drieëenheid dit offer ware, en het kwam om verscheidene redenen met de Goddelijke Wijsheid het meest overéén, dat het de Tweede Persoon zou zijn. Dit offer is op zijn minst noodzakelijk uit het oogpunt van gepastheid of betamelijkheid. Aangezien God de Schepper is van alle dingen en hen gesteld had in een staat van rechtheid en de mensen door hun eigen dwaasheid daarvan afgeweken waren en de heerlijkheid bezoedeld en bevlekt hadden, welke zij door hun schepping hadden moeten openbaren, zo betaamde het God de dingen wederom in orde te brengen op zulk een wijze, dat hierdoor Zijn haat tegen die wanorde, welke de zonde in de wereld had gebracht, zou geopenbaard worden, en ook om te tonen welk een strenge Bewaker Hij is van de eeuwige orde der dingen en van de heilige Wetten waardoor Hij de wereld regeert. Hebr. 2 : 10. “Want het betaamde Hem, om Welke alle dingen zijn, en door Welke alle dingen zijn, dat Hij vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, de overste Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen.” Daar God alle dingen tot Zijn heerlijkheid had gemaakt, zo was het betamelijk dat Zijn Zoon, Die het hoofd werd van de wereld, in zulk een staat werd gesteld, dat Hij de heerlijkheid Gods vertoonde op de luisterrijkste wijze. Nu, in het lijden van Christus, ontvlamde de Gerechtigheid van God feller en vertoonde zich meer onverzettelijk tegen de zonde, dan zij gedaan kon hebben in enig ander schepsel; de schatten van Zijn genade worden wijder geopend, dan door enige andere daad kon geschieden en Zijn wijsheid schittert veel heerlijker door het brengen van de mensen tot heerlijkheid, door een strafoefening. En omdat Hij alle dingen gewrocht had om Zijn zelfs wil, zo betaamde het Hem na des mensen afval en ontsiering van de schepping, dat Hij alles herstelde op zulk een wijze als het meest strekte tot Zijn eigen heerlijkheid en de gelukzaligheid van het schepsel.

Vierde stelling: **Alleen Christus was bekwaam om dit offer te zijn.**

Al wat enig schepsel had kunnen doen, zou maar een schuld van plicht zijn geweest en dat zou geen vergoeding kunnen zijn voor een schuld van wederspanning; al wat een eenvoudig bloot schepsel zou kunnen doen, was door een gave van God en kon daarom niets bij Hem verdienen; al wat verdienstelijk is moet van onszelf zijn, ook moet het iets zijn, wat we niet verplicht zijn om te doen. Bovendien zou God van een ander minder hebben ontvangen, dan de misdaad verdiende; het zou hoogstens maar een voorgewende en gedeeltelijke voldoening zijn geweest, welke niet overeengekomen zou hebben met Gods Wijsheid en Rechtvaardigheid, aangezien Hij had vastgesteld,

Maar Christus was in Zijn Goddelijke natuur, Gode evengelijk, Fil. 2 : 6, en daarom beantwoordde Hij in Zijn Persoon aan de waardigheid van de Persoon die beledigd was; en zoals Hij in de gestalte van een dienstknecht en onschuldig was, zo heeft Hij datgene geofferd, 't welk Hij niet schuldig was aan God voor Zichzelf en door Zichzelf. Want ofschoon Hij als een schepsel verbonden was tot de gehoorzaamheid aan de geboden der Wet, zo was Hij nochtans als een onschuldig schepsel niet verbonden aan de straf van dezelve. Hij was het lijden uit oorzaak van Zichzelf geenszins schuldig. En Hij was zonder vlek of smet. Was Hijzelf een misdadiger geweest, dan had Hij geen geneesmiddel, dit is Verlosser kunnen zijn. Hij had ook gemeenschap aan beide partijen. Hij kon onderhandelen met God als deel hebbende aan Zijn heerlijkheid en Hij kon een offer zijn voor de mens als deel hebbende aan de zwakheden van zijn natuur. Hij had een menselijk lichaam om de slag te dragen, die een slachtoffer ontvangt en een Goddelijke natuur om Hem daaronder te ondersteunen. Hij had een menselijke natuur om dezelve als een offer op te offeren en een Goddelijke om die van een oneindige waardigheid en verdienste te doen zijn. God en mens zijnde, ontbrak Hem geen bekwaamheid tot de volbrenging van zulk een grote onderneming. Indien Hij geen mens was geweest, dan had Hij geen offer kunnen zijn en als Hij geen God was geweest, dan zou Hij voor ons geen middel geweest kunnen zijn.

Vijfde stelling: **Het was noodzakelijk, met betrekking tot Zijn Priesterambt, dat Hij een offer zou zijn. Hij was door een eed tot Priester aangesteld in der Eeuwigheid. Ps. 110 : 4.**

Maar nu kon hij geen Priester wezen zonder offerande; want een priester en een offer staan met elkaar in verband, zijn betrekkelijkheden: Hebr. 5:1. „Want alle Hogepriester uit de mensen genomen, wordt gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn, opdat hij offere gaven en slachtofferen voor de zonden. Waarom het noodzakelijk was, dat ook Deze iets had, dat Hij zou offeren." Hebr. 8 : 3. Als Profeet moest Hij een leer hebben om te verkondigen; als Koning moest hij onderdanen hebben om te regeren, en als Priester moest Hij een offer hebben om te offeren; als Profeet moest Hij iets van God bekend maken aan de mensen; als Priester moest Hij iets van de mensen voorstellen aan God; als Profeet moest Hij de mensen gehoorzaamheid aan God leren; als Priester moest Hij God verzoenen met de mensen, hetgeen Hij te offeren had, moest verzoenend zijn, dat is het eigenlijke begrip van een offerande. De andere offeranden worden gaven genoemd. Indien Hij het bloed van stieren of bokken had geofferd, dan waren wij in dezelfde toestand geweest, waar wij te voren in waren; de ongenoegzaamheid van dezelve zou door de waardigheid van de offeraar niet weggenomen zijn; zij konden nooit in hun eigen natuur evenredig gemaakt worden met de waardigheid van de beledigde Soeverein, noch geëvenredigd aan de straf die de misdadiger verdiend had. De onmogelijkheid dat het bloed van

stieren en bokken de zonde zou kunnen wegnemen wordt volstrekt vastgesteld in Hebr. 10 : 4. De voortreffelijkheid van de priester kon nooit de onevenredigheid veranderen, die er bestaat tussen de Gerechtigheid van God, die door de zonde ontstoken was, en de dood van het geringe offerdier daarvoor.

Want ofschoon de offerende persoon groter was, zo zou echter de geofferde zaak dezelfde geweest zijn, bovendien zou dan de natuur die gezondigd had, niet geleden hebben, maar een natuur die minder was dan deze. Die dieren zouden altijd geofferd moeten worden, de herhaling daarvan zou steeds moeten worden voortgezet, maar zou dit wel een betamelijk werk geweest zijn voor de Zone Gods, altijd Zijn handen te dopen in het bloed van dieren? Doch daar moest door Hem een offer geofferd worden (anders zou Hij geen Priester zijn) en niets dan Hijzelf kon een offer zijn, waardig om door zulk een groot Priester geofferd te worden. Hij offerde maar eenmaal en Hijzelf was de offerande. Hebr. 7 : 27. En deze was zo onstraffelijk, Hebr. 9 : 14, en van zulk een zoete welriekende reuk, Ef 5 : 2, dat het niet nodig was dat deze herhaald zou worden. Hebr. 9 : 28. Zijn onbevleete ziel werd tot een schuldoffer gesteld. Jes. 53 : 10. Want omdat Hij een Priester was van een andere aard dan de wettische priesters, zo moest Hij ook een offer hebben van een andere aard.

Zesde stelling: Jezus Christus is dan in Zijn menselijke natuur, een offer geweest. Tot dit doeleinde werd Hem een lichaam toebereid, om in de plaats gesteld te worden van die offeranden, waarin God geen behagen had.

Hebr. 10 : 5. „Slachtoffer en offer hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt Mij het lichaam toebereid"; welke woorden aangehaald worden uit Psalm 40 : 7, „Gij hebt mij de oren doorboord", (in een figuurlijke zin, gelijk sommigen menen, worden hier de oren genomen voor het gehele lichaam, omdat de gehoorzaamheid geleerd wordt door de oren, als de werktuigen om de wil van een ander te horen). De wil van God was, dat Hij een offer zou zijn in dit lichaam, Hebr. 10 : 10, „In welken wil wij geheiligd zijn door het offer des lichaams van Jezus Christus, eenmaal geschied." En Zijn Ziel werd gesteld tot een offer voor de zonde. Jes. 53: 10. De eerste belofte toont aan, dat, ofschoon het Zaad van de vrouw de heerschappij des duivels zou verbreken, welke heerschappij hij had door de Wet, zo zou dit toch geschieden door iets van Hem te beschadigen, namelijk door Zijn verzenen te vermorzelen. Daar moest een gehoorzaamheid aan de Wet worden volbracht, zonder welke Hij nooit bekwaam geweest zou zijn een offer te wezen. De straf van de Wet moest gedragen worden, zonder welke Hij geen daadwerkelijke offer kon zijn. Doch geen van beide kon geschieden, dan in de menselijke natuur. De gehoorzaamheid aan de Wet is niet bestaanbaar met de Goddelijke Soevereiniteit; en naar Zijn Goddelijke natuur was Hij onder geen Wet; ook was het lijden voor de Godheid onmogelijk, want het is de Eigenschap van God onveranderlijk en onvatbaar voor lijden te zijn. Zijn menselijke natuur was daarom de offerande; want geworden zijnde uit een vrouw, waardoor Hij onze natuur aannam en geworden onder de Wet, waardoor Hij zich onderwierp aan onze gehoorzaamheid, zo heeft Hij ons van onder de Wet verlost, van onze veroordeling. Gal. 4 : 5. Hij, die de kop van de slang vermorzelen, dit is vernietigen zou, de macht, welke hij als een scherprechter van een beledigd God had ontvangen, zou het Zaad van de vrouw zijn. En dit heeft Hij door Zijn dood en bloedige offer volbracht, bevredigende de toorn Gods, en daardoor de macht van satan, de cipier, verbrekende, welke macht de satan verkregen had bij de intrede van de zonde en de vloek van de Wet. Hebr. 2 : 14: „Opdat Hij door de dood te niet doen zou, dengene, die het geweld des dood had, dat is de duivel."

Deze offerande was beide van ziel en van lichaam, volgens de bedreiging: „Ten dage

als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven", dat is onderworpen te zijn aan de dood en de verdoemenis beide naar ziel en lichaam. Zoals de beloning voor gehoorzaamheid betrekking heeft op de gehele mens, samengesteld uit ziel en lichaam, zo ook de straf voor de zonde, welke zowel de een als het andere bedorven heeft. Daarom moest het offer die geofferd moest worden tot verzoening van die toorn en wegneming van die vloek, bestaan beide uit ziel en lichaam.

Zevende stelling: Hetgeen waardoor dit offer geheiligd werd, was de Goddelijke natuur.

Alle offeranden of gaven werden geheiligd door het altaar, Matt. 23 : 19. Daar moest iets zijn om aan het lijden van de menselijke natuur een oneindige waardigheid bij te zetten, hetwelk niets anders kon zijn dan de Goddelijke natuur en de vereniging met dezelve. Niets dan hetgeen dat oneindig is, kan hetgeen dat eindig is een oneindige waardigheid aanbrengen. De oneindigheid van waardigheid verblijft in de Goddelijke natuur en het Goddelijke Wezen en deze oneindigheid van waardigheid is even onmededeelbaar als de oneindigheid van het Wezen; Want zij heeft haar wortel en grondslag in het Wezen en het een is slechts de weerspiegeling van het andere. Het is onmogelijk een waardigheid zonder grenzen bij te voegen, want zulk één zou een wezen zonder grenzen moeten bezitten, gelijk het onmogelijk is dat er iets zou zijn, dat de luister en de levendmakende kracht van de zon kan bezitten, dan alleen de zon zelf. De menselijke natuur heeft geleden en de Goddelijke natuur heiligde de menselijke en uit kracht van deze bewonderenswaardige vereniging en de weerkaatsing van de Goddelijkheid op de menselijkheid, wordt hetgeen in de menselijke natuur gedaan is aan het kruis, toegeschreven aan de gehele Persoon. „Zij hebben den Heere der heerlijkheid gekruisigd" 1 Cor. 2 : 8. „En God heeft Zijn gemeente door Zijn eigen bloed verkregen" Hand. 20 : 28. Dit was het dat Zijn lijden aangenaam maakte voor God, Wiens Gerechtigheid voldaan moest worden en het was krachtdadig voor de mens, wiens gelukzaligheid en gemeenschap met God hersteld en wiens gebrek vervuld moest worden. Zo verklaren sommigen Hebr. 9 : 14 „Die door den eeuwigen Geest Zichzelf Gode onstraffelijk opgeofferd heeft" en verstaan dan door de eeuwige Geest, Zijn Godheid; niet dat Hij in Zijn Goddelijke natuur geleden heeft, maar dat Hij uit kracht daarvan Zichzelf aan Zijn Vader tot een buitengewoon aangename offer heeft aangeboden. Zodat Hij een menselijke natuur had om dienst te doen als een offer en een eeuwige Geest of Goddelijke natuur, waarin Hij Zijn bestaan had, waardoor die offer een oneindige waardigheid ontving, zoals het goud, dat een glans heeft van zichzelf, een grotere glans heeft, wanneer de zon in haar volle kracht daarop schijnt. Wij kunnen hier zien hoe Christus in verscheidene opzichten geweest is, een Priester, een Offer en een Altaar: Een Priester in Zijn Persoon, een Offer in Zijn mensheid, het Altaar in Zijn Goddelijkheid. Hij was de Offeraar en de Offerande, beide worden ze uitgedrukt in Ef. 5 : 2 „Die Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offer en een slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk." Actief of werkzaam als een Priester, passief of lijdelijk als een slachtoffer; de ene offerende en de ander geofferd zijnde. Op deze grond dat dit bloed geofferd is door Zijn Persoon, wordt Hij God genaamd in de daad van de opoffering van Zijn bloed tot verlossing van de Kerk. Hand. 20 : 28 „Welke Hij", ziende op God, „verkregen heeft door Zijn eigen bloed." De Joden en de soldaten waren niet de priesters, zoals sommigen beweren. Zij waren de werktuigen om Hem te doden, maar niet met het oogmerk van een offerande. Zij waren wel de werktuigen daarin, maar zij konden Hem daartoe niet dwingen.

Zijn dood werd door hen bedoeld, maar Zijn dood als een offerande, werd beoogd door Hemzelf. Hij legde Zelf Zijn leven af, Joh. 20 : 18, hetgeen niet enkel bedoeld

wordt van Zijn dood, maar van Zijn dood in betrekking tot Zijn schapen (vers 15) en waarlijk indien het niet vrijwillig was geweest, zo zou het niet welriekend zijn geweest.

Achtste stelling: Van het offer van Christus, hangen al Zijn andere Priesterlijke verrichtingen af en ontvangen daaruit al hun kracht en deugdelijkheid voor ons.

Het is derhalve nodig, dat wij dit offer wel verstaan en dikwijls overwegen, omdat deze de grondslag is van al onze vrede en troost in betrekking tot God. Dit was de voornaamste zaak, die God bedoelde in de eerste verklaring betreffende Christus Gen. 3 : 15, dat de slang Zijn verzenen vermorzelen zou, anders als dit wordt er niet gezegd. Zijn opstanding werd het eerst vertoond in de behoudenis van Izak, nadat hij ter dood verwezen was, en daarna vervolgens in andere dingen; God deed het licht over die dingen langzamerhand opgaan.

1. Dit offer was de grond van Zijn Hemelvaart en ingang in de Hemel als Priester. De Hogepriester moest niet binnen het voorhangsel gaan zonder bloed; hetgeen nu in het voorbeeld de hogepriester was, moest beantwoord worden in het tegenbeeld, Christus. Daar moest noodzakelijk een verzoenend offer aan Zijn Hemelvaart voorafgaan. Het offer moest op de aarde geofferd worden, gelijk de Wettische offeranden geofferd werden buiten het heiligdom, (want de Hemel was geen plaats van slachting) en met dit bloed moest Hij ingaan, de poorten des Hemels zouden zonder dit bloed voor Hem gesloten zijn geweest.

De dood was bedreigd, indien de hogepriester zich verstout had in het Heilige der Heilige zonder bloed in te gaan. Hieruit betuigt de apostel in Hebr. 9 : 7. „Maar in den tweeden tabernakel ging alleen de hogepriester, eenmaal des jaars, niet zonder bloed, hetwelk hij offerde voor zichzelf en voor des volks misdaden." Zo ook vers 25: „Noch ook, opdat Hij Zichzelf dikwijls zou opofferen, gelijk de hogepriester alle jaar in het heiligdom ingaat met vreemd bloed." Overeenkomstig dit voorbeeld is Christus eenmaal in het Heiligdom ingegaan, maar hoe en in welke orde? Nadat Hij een eeuwige verlossing teweeg gebracht had, Hebr. 9 : 12, hetwelk aan Zijn dood wordt toegeschreven, vers 15. Zijn ingang in de Hemel en hetgeen Hij daar voor ons verricht, wordt op rekening gesteld van Zijn dood, als een offer op de aarde, uit kracht van welke Hij ten Hemel gevaren is om dezelve voor te stellen aan God en toe te passen aan ons. Bovendien hangt ook al Zijn Koninklijke heerschappij en macht, waardoor wij door Hem beveiligd en beschermd worden, hier van af, want het is om Zijn gehoorzaamheid tot de dood, welke Hij aan God volbracht heeft, dat Hij Hem een Naam boven alle naam gegeven heeft en Hem verheven tot een soevereine macht, Fil. 2 : 8, 9 „en in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja, de dood des kruises. Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven alle naam is." En dat woord daarom heeft betrekking op Zijn dood, vs. 8.

2. Het offer van Christus is de grond van Zijn voorbedding. Daar behoren twee ambten tot Zijn Priesterschap, offeren en voorbidden. Zij worden beide tezamen gevoegd, maar het één gaat voor het andere. Nadat de hogepriester onder de Wet op de dag van de jaarlijkse offer eerst het offer buiten had geslacht, werd hij niet geacht de verzoening volbracht te hebben, totdat hij ingegaan was in het heiligdom, en het bloed van het slachtoffer met zijn vinger had gesprenkeld, zo was ook de verzoening door onze Verlosser niet volkomen, totdat Hij in de Hemel was ingegaan, om Zijn voorbedding uit te oefenen. Nochtans gaat het offer aan de voorbedding vooraf, en de voorbedding kon niet zijn zonder de offerande. Het was met het bloed van het

slachtoffer en met geen ander bloed, waarmede hij in het heiligdom moest ingaan. Zonder het offer zou Hij niets hebben gehad om in Zijn gebed voor te stellen. In deze orde worden zij dan ook door de apostel voorgesteld, 1. Joh. 2 : 1, 2. Hij is eerst een offer tot verzoening en dan een voorspraak tot gebed. Wat Hij doet als een voorspraak, is gegrond op hetgeen Hij heeft gedaan als een offerande, en ware dit zo niet, dan zou de redenering van de apostel niet deugdelijk zijn, die onze zaligheid of behoudenis door het leven van Christus, toeschrijft aan onze verzoening door de dood van Christus. Rom. 5 : 10 „Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veelmeer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.” En waarlijk Hij kon niet, volgens het voorbeeld, als een voorspraak toegelaten zijn geworden, anders dan als een Hogepriester en Hij kon geen Hogepriester zijn, zonder een offerande.

3. Dit offer is de grondslag van alle genade, die iemand heeft. De mededeling van de genadige Liefde Gods geschiedt door dit kanaal. In de verlossing door Zijn bloed is de rijkdom van Gods Genade overvloedig over ons, en dat met de merktekenen van Zijn hoogste Wijsheid, Ef. 1 : 7, 8. Alles zou voor de mens verborgen zijn gebleven en hij zou geen genot daar van gehad hebben, zonder deze offerande. Dit offer prees Gods Liefde, zowel als het Zijn Rechtvaardigheid voldeed. Zijn toorn zou zonder dezelve niet gestild zijn, noch Zijn Genade tot ons uitgelaten zijn geweest. Ook kon de Verlosser geen genade of barmhartigheid geëist hebben, voor degenen waarvoor Hij gekomen was, als Hij niet voor hen geleden en hun vlees aangenomen had. Het stellen van Zijn ziel tot een schuldoffer, gaat vooraf aan Zijn zien van een zaad. Jes. 53 : 10, 11, 12. Het zijn en de schoonheid van Zijn zaad hangt af van de krachtadigheid van Zijn verdienstelijke offerande. Het opofferen van Zijn Ziel gaat voor de vergeving van onze zonden. De betaling van het rantsoen gaat vóór de besprenging van hetzelfde op ons, de verzegeling van het Verbond gaat vóór de vervulling van de belofte van hetzelfde; Zijn lijden vóór Zijn zegepraal en de stromen van Zijn bloed, vóór de schatten van Zijn Genade. Uit kracht van dit offer genieten wij de tegenwoordigheid van God en de bescherming tegen de vijanden van onze zaligheid en ontvangen wij de zegeningen, die onze zielen nodig hebben. Uit dit alles blijkt het, dat Christus een offer is. Dit was Zijn oogmerk in Zijn komst. Zijn dood als een offer werd door Hem bedoeld in de aanneming van ons vlees. De profetieën voorzagen het en de voorbeelden hebben het afgeschaduwd; dit jaagde Hij na, hiernaar dorste hij. De vervulling van deze vurige doop was de stof van Zijn verlangende begeerten. Zijn gedachten werden daarvan nooit afgetrokken, Zijn Wil deinsde er niet voor terug; en wanneer Zijn menselijke wil enige weersin toonde, zo keerde hij terstond terug tot zijn standvastigheid. Niets kon Hem daarvan afschrikken of afwenden. Toen Hij het ondernam om Middelaar te zijn, zo ondernam Hij ook om een offer te worden, als een zaak die noodzakelijk verbonden was aan dat ambt tot eer van Gods Rechtvaardigheid en de bewaring van de rechten van Zijn Heilige Wet. Om welke reden de apostel, wanneer Hij spreekt van deze Middelaar, er terstond in één adem bijvoegt, „Die Zichzelven gegeven heeft tot een rantsoen voor allen.” 1 Tim. 2 : 5 en 6. Na de benaming van Middelaar des Nieuwen Testaments volgt: „het bloed der besprenging”, Hebr. 12 : 24. „En daarom is Hij de Middelaar des Nieuwen Testaments door tussenkomst van Zijn dood.” Hebr. 9 : 15. Het is derhalve met billijke reden, dat er in onze Geloofsartikelen zulk een spoedige overgang is, van Christus' geboorte tot Zijn lijden, zonder enige vermelding van de daden van Zijn leven, omdat hij mens was geworden, opdat Hij gekruisigd zou worden.

Het wezen van een offer bestond:

1. In het slachten en het vernietigen van dezelve.

2. In de opoffering daarvan aan God.

Deze beide hebben in Christus plaats gehad.

1. In het slachten of vernietigen ervan.

Het storten van het bloed, waarin de levensgeesten zetelen, welke de middelen van werkzaamheid zijn, was noodzakelijk tot een verzoenende offerande. 't Is waar, de weggaande bok, wordt een offer genoemd, Lev. 16 : 5, hoewel die niet in de tempel werd geslacht noch verbrand, maar in de woestijn weggezonden werd; en zoals de Joden zeggen, vernietigd werd door van een rots afgeworpen te worden, tot welk doel zekere mannen aangesteld werden, die daarvan kennis moesten geven, door zekere tekenen te geven van berg tot berg, op een bekwame afstand, en zonder dit bericht scheidde de gemeente te Jeruzalem niet.

Maar de andere zoenofferen werden door vuur verteerd; omdat vuur de hoogste vertoning in de wereld is van de Rechtvaardigheid Gods. Het lijden van Christus strekte zich uit tot ziel en lichaam. Hij werd verzengd, verbrand door de toorn Gods, Ps. 22 vers 7-18. „Zijn Ziel werd uitgestort in de dood”, Jes. 53 : 12, zinspelend op het bloed van de offeranden dat uitgestort werd; en Zijn menselijke natuur werd verbroken door de scheiding van ziel en lichaam.

2. In de opoffering van dezelve aan God.

De opoffering aan God was een voornaam gedeelte van een offerande; alzo „heeft Christus Zichzelf ook aan God opgeofferd”, Ef. 5 vers 2. Aan God als wezenlijk aangemerkt, waardoor het gehele recht van heerschappij erkend werd aan God toe te behoren. Indien de dood van Christus alleen een voorbeeld was geweest, dan had het Gode niet tot offer verstrekt, aangezien God niet vatbaar was, dat Hem een voorbeeld gesteld werd. Maar nu deze Hem evenwel opgeofferd is, zo bewijst dit dat het een offer is.

-0-

Derde lering: Christus is een offer in onze plaats.

1 Cor. V : 7. „Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus.”

Wanneer een zeker Grieks woord gevoegd wordt bij lijden voor een ander, betekent dit altijd in eens anders plaats. Zo wordt dit woord ook gebruikt in Rom. 5 :7 „Want nauwelijks zal iemand voor een rechtvaardige sterven; want voor den goede zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven”, dat is in de plaats van een goed mens, om hem van de dood te bevrijden, waartoe hij bestemd was, en niet alleen om zijnentwil of hem ten goede. Zo ook in Gal, 3 : 13. „Christus is een vloek geworden voor ons”, dat is in onze plaats, dragende de vloek, die wij om onze zonden verdiend hadden. Hij wordt genaamd „Het Lam Gods”, met betrekking tot Gods verordining van Hem; en óns Lam óns Pascha, ten aanzien dat Hij Zich in onze plaats heeft gesteld. Gelijk Hij gestorven is om Gods toorn te stillen, zo zag Zijn dood op Gods Rechtvaardigheid en zoals die Rechtvaardigheid tegen ons ontstoken was, zo zag Zijn dood op ons; hij was een beschutting tussen de hitte van de toorn en het lijden van het schepsel; Hij was een Middelaar ten opzichte van God tot Zijn voldoening en heerlijkheid, en ten opzichte van ons tot onze herstelling en genade.

Dit zal klaar blijken, wanneer wij in aanmerking nemen:

1. Dat Christus geen offer kon zijn voor Zichzelf. De Messias moest uitgeroeid worden, maar het zou niet voor Hemzelf zijn, Dan. 9 : 26. Hij had niet nodig voor

Zichzelf te offeren, zoals de andere hogepriesters. Zij waren zondaars, maar Hij was Heilig en Onnozel; zij, met zwakheden omvangen zijnde, voor hen was het noodzakelijk of verplicht offeranden voor zichzelf op te offeren, Hebr. 5 : 2, 3 „die behoorlijk medelijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden, overmits hij ook zelf met zwakheden omvangen is. En om dier zwakheid wil, moet hij, gelijk voor het volk, alsoo ook voor zichzelf offeren voor de zonden." Hij was een onbestraffelijk en onbevlekt Lam, 1 Petr. 1 : 19, Die geen zonde gekend heeft, en daar is geen bedrog in Zijn mond gevonden. 1 Petr. 2 : 32. Ook deed Hij nimmer iets dat aan Zijn Vader mishaaide, Joh. 8 : 29, „want Ik doe altijd, wat Hem behaaglijk is." Hij had niet nodig enige heerlijkheid voor Zichzelf te verwerven, want Hij was van eeuwigheid in hetzelfde Wezen met Zijn Vader gelukzalig, zijnde „God, boven allen te prijzen in der eeuwigheid", Rom. 9 : 5, hebbende over allen het bevel en een volmaakte gelukzaligheid bezittende. De offeranden, welke voorbeelden van Hem waren, konden niet voor henzelf zijn; ze waren voor geen zonden vatbaar, omdat ze geen redelijke en daarom ook geen zondige natuur hadden. Een beest was voor geen zonden vatbaar, omdat het voor geen Wet vatbaar was; en daarom kon zijn bloed niet zijn voor enige van zijn eigen zonden. Christus had geen zonden, géén dadelijke, want daar is geen bedrog in Zijnen mond gevonden, 1 Petr. 2 : 22, en Hij had ook geen erfzonde, want dit was belet door Zijn buitengewone ontvangenis van de Heilige Geest, door welke Hij onbevlekt bewaard werd.

2. Dit gaven de offeranden te kennen. Zij hadden een betrekking op de offeraar en waren in zijn plaats gesteld. Het stellen van het offer in de plaats van de overtreders werd altijd door de heidenen aangenomen; hieruit ontstond bij hen het offeren van menselijke slachtoffers, omdat ze meenden dat ze God geen edeler schepsel in hun plaats konden aanbieden, dan één van hun eigen natuur. De inhoud van alle offeranden was, dat zij in de plaats van de zondaar waren om de vertoornde Godheid te bevredigen en om de schuldige persoon van de straf te bevrijden. Uit de handelingen bij de Joodse offeranden blijkt dit ook, want de offeraar legde zijn hand op het hoofd van het beest, met welke plechtige handeling hij het dier heiligde aan God en erkende hierdoor de overbrenging van zijn schuld op dat schepsel, en stelde het in zijn plaats om de straf, die door zijn zonde verdiend was, te ondergaan, Lev. 4, 24-29. En in deze daad van de oplegging der handen, de beide handen en met al hun kracht, gelijk de Joden ons zeggen, werd door de aanbieder van het offer belijdenis van zonde gedaan, hetwelk ook te kennen gaf de ontlasting van zijn schuld op het hoofd van het slachtoffer. Door die daden werd te kennen gegeven, een overdragen van de zonden van de overtreder op het offer en evenzo van de dood die de misdadiger verdiend had. Bovendien was de uitstorting van het bloed, waarin de ziel van het dier verondersteld werd te zijn, bestemd tot verzoening van de zonde van de ziel van de offeraar, Lev. 17 : 11-14; niet dat het bloed de eigenlijke ziel zou zijn, maar omdat de levensgeesten, welke de middelen van werkzaamheid zijn, en die de kracht van de ziel tot de bijzondere leden overbrengen, in het bloed hun zitplaats hebben.

3. De gehele huishouding van Christus wordt in de ganse Schriftuur gezegd een betrekking tot ons te hebben. Alle dingen, die voorbereidend waren tot Zijn lijden, waren voor ons; sommige zijn eerst aan Hem gegeven, voordat Hij gegeven werd aan hen. Jobs 17 : 9. „Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uwe." Hij heeft voor ons het vlees aangenomen, Jes. 9 : 6, „want een Kind is ons geboren"; voor ons had Hij „een volheid van genade" in Zijn menselijke natuur, Joh. 1 : 16. Hij heeft Zichzelf voor ons geheiligd, opdat wij

geheiligd mochten worden in waarheid", Joh. 17 : 19. Voor ons heeft Hij Zichzelf overgegeven, Gal. 2 : 20; op hetzelfde ogenblik van Zijn lijden, zijn onze ongerechtigheden op Hem aangeloopen, opdat wij door Zijn striemen genezen mochten worden. Jes. 53 : 5 en 6. Christus was een gemeenschappelijk Persoon voor ons, zoals de weggaande bok geweest is voor de hele vergadering van Israël, Lev. 16 : 21. Christus was een gemeenschappelijk Persoon voor ons, zoals Adam was, bij wie Hij in dit opzicht vergeleken wordt, Rom. 5 : 14, „welke, namelijk Adam, een voorbeeld is Desgenen, die komen zou." De apostel vergelijkt een Adam en een Christus en hij heldert de toestand en de daden van de ene op met de toestand en daden van de Ander, wat ons overkomen is door Adam en wat ons overkomen is door Christus. Deze voorbeelding van Adam kan in geen ander opzicht zijn, dan voor zoveel hij een gemeenschappelijk persoon was, vertegenwoordigende allen, die in zijn lendenen waren door een natuurlijke geboorte. In dit opzicht wordt Christus genoemd, „de tweede Mens", 1 Cor. 15 : 47. „De eerste mens is uit de aarde aards, de tweede Mens is de Heere uit den Hemel." Niet dat Hij de tweede mens was, die in de wereld geboren is, (want daar zijn vele eeuwen verlopen vóór Zijn menswording), maar Hij was de tweede gemeenschappelijke wortel in de wereld. Evenals toen Adam, die de eerste wortel was van het menselijke geslacht in een natuurlijke weg, gevallen was, is de vloek gekomen over hem en al zijn nakomelingen, en de staande, dat is van kracht zijnde straffen, die tegen hem waren uitgesproken reikten tot en golden voor al zijn nakomelingen, Gen. 3 : 19, „want gij zijt stof en gij zult tot stof wederkeren", niet alleen voor Adam persoonlijk, maar voor Adam als allen vertegenwoordigend, en dus voor allen die nog niet geboren waren in de wereld. Zoals wij in Adam, als de gemeenschappelijke wortel, of stamvader van de natuurlijke voortteling, gezondigd hebben, zo zijn wij ook allen geofferd in Christus, als een gemeenschappelijk Hoofd van allen die in Hem zijn door een geestelijke vereniging: de ene, dat is Adam, heeft de dood en de verdoemenis verdiend voor allen die uit hem voortkomen, en de Andere het leven en de zaligheid voor allen die in Hem geloven. 4. Onze zonden zijn Hem als een offer toegerekend. Christus de Rechtvaardige is gesteld in de plaats van de onrechtvaardigen om voor hen te lijden. 1 Petr. 3 : 18.

Christus wordt gezegd onze zonden te dragen, gelijk een offer de zonden draagt. Zijn ziel werd daarom tot een schuldoffer gesteld, Jes. 53 : 10-12. Maar de zonden werden zodanig op de slachtoffers gelegd, dat ze hun werden toegerekend op een rechterlijke wijze, volgens de ceremoniële Wet en schaduwachtig door hen verzoend. Christus zou als Middelaar onze zonden niet weggenomen hebben, indien Hij de straf van de zonden niet gedragen had; als Borg is Hij zonde voor ons gemaakt, 2 Cor. 5 : 21 en Hij heeft onze zonden gedragen; hetwelk blijkt uit de soort van dood die Hij heeft geleden, die niet alleen pijnlijk en schandelijk, maar ook een vervloekte dood was, daar er een gevoel van Gods toorn aan was verbonden.

(1) Deze toerekening kan niet verstaan worden van de besmetting der zonden. De vuilheid van onze natuur is op Hem niet overgebracht. Ofschoon Hij zonde gemaakt is, zo is hij nochtans geen zondaar gemaakt door enige instorting of overplanting van zonde in Zijn natuur.

(2) Deze toerekening moet zó verstaan worden, dat onze zonden de verdienende oorzaak waren van Zijn straf. Al die spreekwijzen, dat Christus „stierf voor onze zonden", 1 Cor. 15 : 3, en dat Hij overgeleverd is om onze zonden, Rom. 4 : 23, geven klaar te kennen, dat de zonden de verdienende oorzaak zijn van de straf, die Christus geleden heeft. Er kan niet gezegd worden, dat de zonde de oorzaak is van de straf, dan alleen door verdienste. Indien Christus niet rechtvaardig was geweest, dan zou Hij niet voor ons kunnen geleden hebben, en indien wij niet

onrechtvaardig waren geweest, dan hadden wij voor ons zelf, veel minder voor een ander, enig lijden verdiend. Onze onrechtvaardigheid bracht ons onder de noodzakelijkheid van een offer en Zijn rechtvaardigheid maakte Hem bekwaam om er een te kunnen zijn. Hetgeen de oorzaak is geweest, dat wij verdiend hadden voor ons zelf te lijden, was de verdienende oorzaak van het lijden van de Verlosser nadat Hij Zichzelf in onze plaats gesteld had. De zonde van de offeraar verdiende de dood van de offerande, die in zijn plaats geofferd werd.

(3) Onze zonden werden Hem, ten aanzien van hun schuld, ten laste gelegd. Onze zonden zijn Hem zo toegerekend, dat zij ons niet worden toegerekend, 2 Cor. 6 : 19, en zij worden ons niet toegerekend, omdat Hij een vloek geworden is voor ons, Gal. 3 : 13. Hij droeg onze zonden, wat de straf betreft. Indien Hij een offer voor die zonden is geweest, dan moeten zij Hem op een rechterlijke wijze toegerekend zijn. Indien door de uitdrukking „tot zonde gemaakt", verstaan wordt een offer voor de zonden, (zoals dit inderdaad soms de rechte bedoeling is van dit woord in de Heilige Schrift), dan is de zonde wettelijk overgebracht op het tegenbeeld, zoals dit geschiedde bij de voorbeelden of typen in de Joodse eredienst door de plechtigheid van de oplegging der handen, en de belijdenis der zonden, na welke het voorwerp dat alzo was toegewijd, werd vervloekt, en ofschoon deze in zichzelf onschuldig was, zo was het toch gerechtelijk en plaats- vervullend schuldig. Op dezelfde wijze werd Christus schuldig geacht, zoals integendeel de gelovigen persoonlijk schuldig zijn, maar zij worden uit kracht van de voldoening van deze offerande, gerechtelijk voor onschuldig gehouden. Christus, Die nimmer zondigde, wordt in zulk een staat gesteld, alsof hij gezondigd had, en wij die altijd gezondigd hebben, worden door Hem in zulk een staat gebracht, alsof wij zulks nooit gedaan hadden. Gelijk wij rechtvaardig worden gemaakt in Hem, zo werd Hij zonde gemaakt voor ons. Zoals nu de rechtvaardigmakende gerechtigheid niet inhangende of eigen is aan ons, maar ons wordt toegerekend, zo was ook onze verdoemende zonde niet eigen aan Christus, maar werd Hem toegerekend. Anders zou er geen samenhang zijn in de tegenstelling in 2 Cor. 5 : 21. „Want Dien, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden, rechtvaardigheid Gods in Hem." Hij kende geen zonde, nochtans werd Hij zonde. Dit schijnt meer te zijn, dan alleen de straf van de zonde te dragen. Hij werd rechterlijk in onze plaats met de schuld der zonde beladen, „doch de Heere heeft onze aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen", Jes. 53 : 6.

In vers 5 had hij gesproken van de straf die op Hem was, hetgeen ons de vrede aanbrengt, de straf voor onze zonden, en dan wordt de grond daarvan verklaard, welke bestond in Gods toerekening van de zonde aan Hem, door Hem al onze ongerechtigheden toe te rekenen. Welke ongerechtigheden? „Ons dwalen als schapen en ons keren, een iegelijk naar zijn weg." Hij maakte Hem die zonde te zijn, die Hij niet kende; maar Hij kende wel de straf voor de zonde; de kennis daarvan was het doeleinde van Zijn komst. Hij kwam om Zijn leven af te leggen en dat te geven tot een rantsoen voor velen. Hij kende de zonde niet door een ondervindelijke verbondenheid aan de zonde, maar Hij kende de zonde door gerechtelijke toerekening. Hij kende de zonde niet ten aanzien van de smetten, maar Hij kende de zonde ten aanzien van de schuld volgend op het vonnis van God. Hij was rechtvaardig in Zijn Persoon, maar Hij is niet gerechtelijk of juridisch rechtvaardig verklaard als onze Middelaar, tot na Zijn offerande, wanneer „Hij uit den angst en het gericht weggenomen is", Jes. 53 :8. Totdat Hij de schuld had betaald, werd Hij als schuldenaar voor God gerekend.

Dat nu onze zonden Hem in hun schuld ten laste zijn gelegd, blijkt:

- a. Omdat de apostel hierdoor Zijn tweede komst van zijn eerste onderscheidt, Hebr. 9 : 28: „Hij zal ten andere male zonder zonde gezien worden, van degenen die Hem verwachten tot zaligheid." Dit wordt niet bedoeld van de smet der zonde, want zó, dat wil zeggen: zonder zonde, is Hij ook bij Zijn eerste komst verschenen, maar Hij zal gezien worden zonder de schuld van de zonde, die Hij bij Zijn eerste komst had verkregen, of op Zich had genomen, om te voldoen voor de zondaar en deze schuld van de zondaar weg te nemen. Hij zal gezien worden zonder zonde, die Hem toegerekend en zonder straf, die Hem opgelegd zal worden. Bij Zijn eerste komst verscheen Hij met zonde, met zonde die Hem ten laste werd gelegd, als onze Middelaar die in hechtenis werd genomen voor onze strafschulden. Hij verpandde Zijn leven, voor de levens die wij hadden verbeurd en droeg de straf die de wet vorderde opdat wij door vrije genade verlost mochten worden. In Zijn eerste komst vertegenwoordigde Hij onze personen als een Borg voor ons, onze zonden werden daarom op Hem gelegd. In Zijn tweede komst vertegenwoordigde Hij God als een Stedehouder en zo kan Hem geen zonde ten laste worden gelegd.
- b. Het kan niet wel verondersteld worden, dat Hij voor onze zonden geleden heeft, indien deze niet, ten aanzien van hun schuld Hem ten laste waren gelegd. Hoe kon Hij sterven, als Hij niet voor een zondaar werd gehouden? Indien Hij niet eerst een betrekking had gehad tot onze zonden, dan zou Hij volgens Gods rechtvaardigheid onze straf niet ondergaan kunnen hebben. Hij moest in de orde van de rechtvaardigheid verondersteld worden een daadwerkelijke zondaar te zijn, of door toerekening. Daadwerkelijk was Hij geen zondaar, dus dan was Hij een zondaar door toerekening. Hoe kunnen wij begrijpen, dat Hij een vloek voor ons zou worden gemaakt, indien hetgeen ons vervloekt maakte, niet eerst aan Hem was toegerekend? Het is niet minder strijdig tegen de Goddelijke rechtvaardigheid een straf op te leggen waar geen zonde is, als een misdadiger te verschonen, die een misdaad bedreven heeft, of de schuldige onschuldig te houden, hetwelk God geenszins doen zal, Ex. 34 : 7. De overweging van de misdaad gaat vooraf aan het vonnis, hetzij over de misdadiger of over zijn borg. Wij kunnen niet begrijpen, hoe de Goddelijke rechtvaardigheid de straf zou kunnen opleggen, indien deze Hem niet eerst aangemerkt had onder de schuld te zijn. Ofschoon de eerste bestemming van de Verlosser tot een Borgschap of Offer voor ons, een daad was van Gods Soevereiniteit, zo was nochtans de oplegging van straf na die bestemming en de aanneming hiervan door onze Zaligmaker, een daad van Gods rechtvaardigheid, en wordt als zodanig te zijn ook verklaard in Rom. 3 : 26. „Tot een betoning van Zijne rechtvaardigheid, opdat Hij rechtvaardig zij." Opdat Hij Zijne rechtvaardigheid mocht betonen in de rechtvaardigmaking, en ook Zijn rechtvaardigheid aan Zijn Wet. Kan deze hoogste betoning van Zijn rechtvaardigheid nu wel gegrond wezen op een onrechtvaardige daad? Zou dat rechtvaardig of onrechtvaardig ten opzichte van Christus zijn geweest, om Zijn toorn te leggen op de Zoon Zijner liefde, op Hem, wiens Persoon Hem altijd dierbaar is geweest en Hem altijd behaaglijk was, indien Hij niet gerechtelijk in onze plaats als een zondaar had gestaan, om die zonden te lijden, welke het verderf waren van het mensdom, en belast met het gehele gewicht er van op Zijn onschuldige schouders? Nadat Hij Zich vrijwillig voor onze schuld verbonden had, mocht God rechtvaardig de laatste penning van Hem vorderen, hetwelk zonder die onderneming en zonder Zich voor ons in de plaats te stellen, niet kon geschieden. Deze onderwerping en bewillinging wordt tweemaal uitgedrukt in Jes. 53 : 7 met de woorden: „Hij deed Zijn mond niet open." Aan een vrijwillige borg wordt geen ongelijk gedaan, wanneer van hem de

schuld wordt gevorderd. Voeg dit hierbij: Het was wegens Zijn schuldig staan in onze plaats, dat de weldaad van Zijn dood tot ons wordt gebracht. Zijn dood zou geen betrekking op ons gehad hebben, wanneer niet richterlijk geoordeeld was, dat onze zonden de Zijne waren. Ook konden wij geen kwitantie of kwijting voor onze schulden van God eisen, indien het niet onze zonden waren geweest, die Hij aan het kruis betaald heeft. „Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld“, Jes. 53 : 5. De oplegging der handen op het hoofd van het zondoffer, was noodzakelijk om het tot een offer te maken voor de overtreder, zonder deze plechtigheid zou het wel een geslacht beest, maar geen geofferd beest geweest zijn. De overdraging van onze ongerechtigheden op Hem moet op een of andere wijze voorafgaan, aan zijn verbrijzeling voor die ongerechtigheden, hetgeen niet anders kon geschieden, dan door toerekening, waardoor hij door God gesteld werd tot een schuldenaar in onze plaats, om de straf van onze zonden te dragen. Omdat Hij zonde gemaakt was voor ons, zo werden onze zonden in zeker opzicht de Zijne; Hij was zonde gemaakt zonder zonde, hij kende de schuld, zonder de smet, Hij voelde de straf, zonder met de besmetting geraakt te zijn. Sinds de dood de bezoldiging der zonde was, en doorging als een straf voor de geschonden Wet, Rom. 6 : 23, zo kon die straf niet rechtvaardig over Hem gebracht worden, indien Hem de zonde niet eerst was toegerekend geweest. In Zijn eigen Persoon was Hij in de armen van Zijns Vaders liefde, maar zoals Hij onze zondige personen vertegenwoordigde, voelde Hij de slagen van de toorn Zijns Vaders.

5. Het lijden van dit offer wordt ons toegerekend.

Hij nam onze zonden op Zich, alsof Hij gezondigd had en gaf ons het nut van Zijn lijden, alsof wij daadwerkelijk geleden en voldaan hadden. „Hij heeft een offer voor de zonde geofferd in Eeuwigheid“, Hebr. 10: 12, dat is „om de zonde weg te nemen“, in vergelijking met vers 11; De toorn Gods weg te nemen, die wij door onze zonden verdiend hadden, was het doeleinde waar Hij naar streefde. Zoals onze zonden Hem werden toegerekend tot straf, zo wordt Zijn lijden ons toegerekend om ons aangenaam te maken bij God. Ef. 1 vers 6 en 7 „Die ons begenadigd heeft in den Geliefde, in Welke wij hebben de verlossing door Zijn bloed.“ Christus had de betrekking van een Borg voor ons en wij de betrekking van schuldenaars aan God. Onze schulden dan van Hem gevorderd zijnde, moet Zijn betaling ons worden toegerekend. De borg en de schuldenaar worden wettelijk aangemerkt als één persoon, zo worden ook de Plaatsbekleder en de personen waarvoor Hij plaatsbekleedt als één Persoon aangemerkt. Zoals Adam en het ganse mensdom als één persoon waren en zoals geheel Israël Jacob werd genoemd naar hun gemeenschappelijke stamvader, zo worden Christus en de gelovigen als één persoon beschouwd en al wat Hij deed, is alsof een gelovige zelf het in eigen persoon gedaan had, zoals het offer werd aangenomen in plaats van het leven van de zondaar. Door de striemen van onze offer is ons de genezing geworden, Jes. 53 : 5. Een verwisseling is gemaakt: slagen voor Hem, genezing voor ons. Hij was tot een vloek gemaakt opdat wij verlost mochten worden van de vloek, Gal. 3 : 13. De eerste zaak die uit het geloof van het lijden van Christus ontstaat, is een niet toerekenen van zonden: 2 Cor. 5 : 21 „Hare zonden haar niet toerekenende.“ Zij worden een gelovige niet toegerekend, omdat deze door de Borg voor hem gedragen zijn. Het voorname doeleinde van Zijn dood als een offer was, om ons een rechtvaardigheid mede te delen. Gal. 2 : 21 „Indien de rechtvaardigheid uit de Wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven.“ Indien dit de voornaamste of enige zaak ware, die de dood van Christus geheel ijdel zou maken,

dan was het grote en voorname doeleinde van Zijn dood om een volmaakte rechtvaardigheid voor ons te verwerven, een rechtvaardigheid waardoor Hij verheerlijkt en waardoor wij gerechtvaardigd mochten worden; Zijn lijden heeft dit verworven. Zijn opstanding verzekerde het. Rom. 4 : 25. De gehele wereld staat schuldig voor God, en kan Hem geen gerechtigheid geven uit en van zichzelf, die evenredig is aan de wet; niet een daad die enig mens kan doen, kan enige evenredigheid aan die Wet voortbrengen. Alle kracht om iets te doen dat daarvoor geschikt is, is verloren in Adam. Aangezien dan geen rechtvaardigheid van ons zelf ons rechtvaardigen kan, dan moet het de rechtvaardigheid van Gods Zoon zijn, welke ons moet toegerekend worden, op dezelfde wijze als onze zonden Hem zijn toegerekend. En zoals deze door God voor ons is aangenomen, zo wordt ook die rechtvaardigheid door God ons toegerekend. 2 Cor. 5 : 21 „Want Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." De zonde was in ons, maar die is aan Christus toegerekend; de rechtvaardigheid is in Christus en wordt ons toegerekend; daarom voegt de apostel daar bij: „in Hem", om te kennen te geven, dat het niet onze eigen rechtvaardigheid is, maar eens Anderen, niet eigen aan ons, maar toegerekend aan ons.

Dat nu het voordeel van dit lijden ons wordt toegebracht, ontstaat uit:

1. Uit de waardigheid van de Persoon, die het ondernam om een Offer voor ons te zijn, en de vereniging van onze natuur met de Zijne. Hij nam onze natuur aan, opdat Hij een gemeenschappelijk Persoon mocht zijn, om in onze plaats te staan; Hij zou geen bekwame Plaatsbekleder voor ons geweest zijn, zonder dit. Maar de voornaamste overweging is: „de volheid der Godheid in Hem lichamenlijk wonende," Col. 2 :9 en dat Hij is: „de Man die Gods metgezel is", Zach. 13 : 7, waardoor hetgeen Hij gedaan en geleden heeft in onze plaats, overeenkomstig met de waardigheid van de Persoon die het volbracht, van oneindige verdienste is voor degenen waarvoor Hij leed, omdat hetgeen Hij deed oneindig meer is dan al de gehoorzaamheid van mensen en engelen en verdienstelijker voor de gelukzaligheid dan de zonde kon zijn voor rampzaligheid. Gelijk de oneindige zonde een oneindige straf verdient, omdat zij haar verzwaring ontvangt van de waardigheid van de Persoon tegen Wie de zonde begaan wordt, zo ontvangt ook het lijden van Christus, ofschoon het ten aanzien van Zijn menselijke natuur eindig is, een oneindige waarde van de oneindigheid van Zijn Persoon, evenwaardig aan de schulden van allen, die tot Hem komen. De zonde is eindig ten aanzien van het onderwerp, dat is de persoon die de zonde bedrijft, maar oneindig ten aanzien van de grote God tegen Wie de zonde bedreven is. Het lijden van Christus is oneindig ten aanzien van het onderwerp, dat is Christus, en ook oneindig welbehaaglijk aan de Regeerder van de wereld, aan Wie het offer geofferd is en daarom veel krachtiger om een rechtvaardigheid en een schoonheid aan het schepsel toe te brengen, dan de zonde is om schuld en smet toe te brengen. Want waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geworden, Rom. 5 : 20.

2. Dat het voordeel van dit lijden ons wordt toegebracht, ontstaat uit de vereniging met deze oneindige Persoon door het geloof. Alle gelovigen hebben gemeenschap met Hem in Zijn dood: 2 Cor. 5 : 15 „Indien één voor allen gestorven is, dan zijn zij allen gestorven." Zij allen worden gehouden als gestorven en Gods toorn te hebben gedragen, door Gods toerekening van die dood aan hen. Zoals de zonde van Adam aan al zijn natuurlijke nakomelingschap wordt toegerekend als zijnde één met hem in zijn lendenen, zo wordt ook het lijden van Christus aan al Zijn geestelijk zaad toegerekend, Rom. 5 : 18, als zijnde één met Hem in een wezenlijke vereniging.

Hierom worden wij gezegd met Christus gekruist te zijn: Rom. 6 : 6 en met Hem opgewekt te wezen, Ef. 2 : 6, als in onze Plaatsbekleder, even alsof dezelfde toorn die Christus gedragen heeft, door ons gedragen was, en alsof dezelfde kwijschelding die aan Christus gegeven is, door God aan ons tezamen met Hem gegeven was; want al Zijn verdienstelijk lijden is door Hem gedragen in de naam van Zijn uitverkorenen en tot hun gebruik en de vrucht en nuttigheid van dit lijden behoort geheel aan iedere gelovige. Al wat Christus als een Middelaar persoonlijk gedaan heeft, strekt tot voordeel van Christus' verborgen lichaam en wordt aan ieder lid van Zijn lichaam toegerekend. Wij zijn geworden, wij, en ieder van ons die gelooft, rechtvaardigheid Gods in Hem. Welnu, Christus dragende onze ongerechtigheden is de oorzaak van onze rechtvaardigmaking. Jes. 53 : 11. „Door Zijn kennis, zal Mijn knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hunne ongerechtigheden dragen." Indien onze zonden Hem niet toegerekend waren, zo kon Zijn rechtvaardigheid ons niet toegerekend worden; de verwisseling is klaar: Hij droeg eerst onze ongerechtigheden, opdat wij in Zijn rechtvaardigheid mochten delen.

Nu komen wij tot het gebruik van deze lering:

Indien Christus een offer is, ziet hier dan uit:

1. De ellendige blindheid van de Joden, in hun verwachting van de Messias als een wereldlijke overwinnaar.

De Joden verwachten zulk een Messias tot op deze dag. Ofschoon de beloften geestelijke bevrijdingen onder wereldlijke grootheid voorstellen, niet om vleselijke verwachtingen, maar geestelijke bevattingen te verwekken, zijn er nochtans niet menigte van plaatsen welke spreken van lijden, ellende en dood? Moesten niet Zijn verzenen verbrijzeld worden en Zijn klederen verdeeld, ja moest Hij niet wedergeven, hetgeen Hij niet geroofd had? Moesten niet de offeranden der Wet volmaakt en Zijn ziel tot een schuldoffer voor de zonden gesteld worden? Moest Hij niet worden verwond voor de overtreders en zijn handen en voeten doorgraven? Het was niet door het verslaan van de lichamen der mensen dat Hij voor de ongerechtigheden der mensen verzoening zou doen. Dan. 9 : 24. Hoe kan Hij een overwinnaar van koninkrijken zijn, Die Zelf uitgeroeid moest worden, en de stad waar Hij was, als met een overstromende vloed verdorven zou worden en de verwoestingen van dezelve vast besloten waren? (vers 26). Het Hebreeuwse woord dat in Lev. 17 : 4 gebruikt wordt voor uitgeroeid worden, betekent „tot een straf" zal hij uitgeroeid worden, zoals iemand uitgeroeid moest worden, die geen geoorloofd offer deed. De rechte bevatting van de beloften aangaande de Messias in het Oude Testament, wat Hij zijn zou, en wat Hij doen moest, kan ons niet onkundig van Hem laten in het Nieuwe Testament. Hoe werpt dat arme volk tegelijk het gehele plan van die Heilige Wet, die zij in de hoogste graad schijnen te eerbiedigen, omver! Welk een blindheid kan de harten der mensen bezetten, zelfs onder de uitspraken van God, indien het de Geest Gods niet belijft hen te verlichten!

2. Indien Christus een offer is, dan toont dit de noodzakelijkheid van een voldoening aan de rechtvaardigheid Gods, en wel een hogere voldoening dan door mensen geschieden kon.

De rechtvaardigheid moest door bloed voldaan worden; maar geen bloed dan dat van Gods Zoon kon een genoegzame en waardige verzoening zijn. Indien louter genade vergiffenis had kunnen of willen schenken, dan had genade het mogen doen met of zonder het storten van het bloed der arme schepselen, gemangeld onder de Wet. Maar helaas, noch het bloed van die dieren, noch het bloed van een redelijk schepsel, kon de

zonde wegnemen. De rechtvaardigheid kon niet minder eisen dan de dood. De dood was vastgesteld door het onmiddellijke vonnis van God, als de straf van de Wet. Dus kon dan de Wet, na de overtreding, niet zonder de dood in haar eer gehandhaafd worden. Een God van oneindige goedertierenheid heeft geen vermaak in het storten van het bloed van Zijn schepselen, ook kunnen wij niet denken Hem te kunnen behagen met de bloedstorting der dieren. De instelling van de Wettische offeranden konden geen voorbeeld zijn voor de mens. Wat deugd kon het gekerm van een stervend beest hem vertonen? Geen andere oogmerken kunnen daarvan bedacht worden, dan een erkenning van schuld, de verdienste der zonde, de schuld des doods, de noodzakelijkheid van een hogere voldoening en de opleiding van de mensen tot een geloof in de belofte van God, dat er een andere en waardiger offer gesteld zou worden in de plaats van de zondaar, om die zonde weg te nemen, hetgeen het bloed van beesten en het eeuwige gekerm van mensen niet vermochten te doen.

3. Ziet hier ook uit, dat Christus als opgeofferd, het ware en onmiddellijke voorwerp des geloofs is.

Wij zijn van God afgevallen en onbekwaam geworden om de voorwaarden van het eerste Verbond te volbrengen. De geboden van de Wet zijn te heilig voor onze verdorven natuur, en de straffen van de Wet zijn te zwaar voor onze zwakke natuur, en daarom moet er naar een hulpmiddel uitgezien worden. Wanneer het vergif van de zonde in onze consciëntie begint te werken en de donderslagen van de Wet dezelve in beroering brengen en ten oordele roepen en als de straf die de zonden verdiend hebben in haar verschrikkingen wordt voorgesteld; zo is terstond de vraag of er enig hulpmiddel is en wáár dit is. Hoe vergeving van zonden verkregen zal worden. Het enige hulpmiddel wordt voorgesteld in Christus, Christus als een offerande. Het is niet Christus als opgestaan, ten Hemel gevaren of verhoogd; niet Christus alleen als de Zone Gods, of het Hoofd der Engelen; niet Christus als de Schepper der wereld, of door Wien alle dingen bestaan; maar Christus als volbrengende de voorwaarden van het eerste Verbond. en de Gerechtigheid ontwapenend: en dit deed Hij als een offerande. Hierdoor heeft Hij de vloek gedragen, en de middelmuur des afscheidsels verbroken en de afvallige mens en een beledigd God tezamen verenigd. Dit is het waar het ware geloof zich op vestigt, dagelijks overpeinst en zich dagelijks toe begeeft. Dit is het eerste voorwerp van de ziel, Christus tot zonde gemaakt, Christus dragende de straf, Christus gesteld in de plaats van de overtreder. Zijn Opstanding en Hemelvaart komen naderhand om de troost te verzekeren. Maar zoals zijn offer de grond is, dat Hij een voorspraak, een Vorst en Zaligmaker is, om te geven bekering en vergeving van zonden, alzo is zulks ook de grond van vrede in ons eigen gemoed. Dit is hetgeen dat God bevredigt; en hetgeen Hém bevredigt, kan ook alleen de consciëntie bevredigen. Deze dood als een offer heeft onze troost verworven, omdat dezelve de Trooster verworven heeft. Christus heeft de Geest niet afgebeden, voordat Hij gestorven was, Joh. 16 : 7, maar Hij verzekerde Zijn discipelen dat de Geest tot hen niet komen zou, tenzij Hij henen ging tot Zijn Vader; en Hij zou niet met enig voordeel naar de Hemel gegaan kunnen zijn, indien Hij Zijn bloed niet had gestort. Gods Rechtvaardigheid zou Zijn ingang hebben verhinderd, Luc. 24 : 26 „Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?" Het lijden moest aan Zijn heerlijkheid vooraf gaan. Bovendien bestaat onze troost ook hierin, dat Hij een voorspraak is. Maar hoe is Hij een voorspraak? Met Zijn bloed als 't ware in Zijn handen. Het is door Zijn bloed, dat Hij in de Hemel spreekt en door Zijn bloed spreekt het geloof tot God. Hij betaalde de schuld in Zijn lijden en pleit op de betaling in Zijn heerlijkheid. De betaling ging het pleidooi vooraf in orde van de natuur en ons zien op

de betaling gaat ons zien op het pleidooi vooraf in de orde van het geloof. Beide eerbiedigen God als de Rechter. Christus kon zonder dat Zijn klederen in het bloed gewenteld werden, niet voldoende zijn aan God, noch aangenaam of aannemelijk voor een zondaar. Daarom wordt geloof genoemd „het geloof in Zijn bloed”, Rom. 3 : 25. Zoals het geloof het middel is van de rechtvaardigmaking, zo moet het ook zien op de oorzaak van onze rechtvaardigmaking en onder dat begrip ook waarin de oorzaak daarvan is; en dat is in Christus als kreunende en Zich opofferend aan God tot een rantsoen, en tot een gerechtigheid voor velen. De vloek in Adam is de gesel waarmee een toornige consciëntie een zondaar kastijdt. De bevrijding van deze vloek wordt alleen gevonden in de wraak die God geöfend heeft op de Verlosser van de zonden van allen die tot Hem wederkeren door berouw. Beide de dood en de opstanding van Christus strekken tot hetzelfde einde; n.l. onze rechtvaardigmaking, Rom. 14 : 9, maar op verschillende wijzen; Zijn dood als de verdienende oorzaak en Zijn opstanding als de verklaring van de genoegzaamheid van zijn dood tot dat einde, dat Hij als de Zone Gods en Borg der mensen, alles volbracht had wat Hij ook ondernam, een offer zijnde. Maar de eerste daad van het berustende geloof is werkzaam met Hem als een bloedig slachtoffer. Zo dikwijls als de Israëlieten door de vurige slangen gebeten waren, moesten zij tot genezing zien op de opgerichte koperen slang, een type en voorbeeld van de dood van Christus. Bij iedere zonde van een gelovige, wordt in de hemel door de Hogepriester op dit offer gepleit, en dit behoorde ook bij de gedachtenis ervan te worden vernieuwd, door de herhaalde daden van ons geloof.

4. Het is geen rechte mening, dat Christus alleen tot een voorbeeld gestorven is.

Hij is verwond voor de overtreders in Jesaja's tijd, toen Zijn voorbeeld zich alleen kon uitstrekken tot degenen die na hem kwamen, maar de verdienste van Zijn lijden, volgens de belofte dit te ondergaan, kon en heeft zich ook uitgestrekt tot de eerste eeuwen van de wereld. De uitdrukkingen die in Jesaja 53 gevonden worden, tonen aan dat Zijn dood een hoger einde heeft gehad dan enkel een voorbeeld of patroon van navolging, of een getuigenis van de waarheid. Het begrip van verzoening der zonden is altijd ingesloten geweest in het begrip van een offer zelfs onder de heidenen. Wanneer zij afstand deden van het dierbaarste dat zij hadden, de eerstgeborene van hunne lichamen, aan de Moloch, dan was dat niet tot eens voorbeeld, maar voor de zonden hunner zielen (Micha 6 : 6). Zoals Christus de gezonden Zone Gods was, is Hij een getuigenis geweest van Gods liefde, en zoals Hij een slachtoffer was, zo is Hij ons rantsoen geweest, om ons te verlossen van de vloek van de Wet.

5. Deze leer strekt ook tot vertroosting van alle ware gelovigen. Hij is voor ons geslacht. God rekende Hem om onzentwil als een zondaar, opdat Hij ons om Zijntwil als rechtvaardig mocht rekenen.

(1.) Gelijk Christus voor hen is geofferd geworden, alzo is Hij ook voor hen aangenomen geworden. Hij zal niet meer tot zonde gemaakt, noch enige ongerechtigheid Hem ten laste worden gelegd; Hij zal ten anderen male gezien worden, zonder de toerekening van zonde, tot zaligheid, Hebr. 9 : 28, met al de schulden van de gelovigen uitgewist. Hij wordt Gods rechtvaardige knecht genaamd, en door deze verklaring van Zijn rechtvaardigheid en de ware en gelovige kennis daarvan, ontstaat onze rechtvaardigmaking. Jes. 53 : 11. Indien het geen volmaakte offer was geweest, dan had het nooit zulke volmaakte uitwerkingen gehad, „want met een offer heeft Hij in eeuwigheid volmaakt, degenen die geheiligd worden”, Hebr. 10 : 14. Hij is met de rook van Zijn offer ten Hemel gegaan en is aldaar wèl ontvangen, hetwelk een bewijs is van de volledigheid en volmaaktheid van Zijn rechtvaardigheid

voor de mensen. Joh, 16 : 9 en 10. Het zuiver en doordringend oog van de Goddelijke Gerechtigheid kon niet de minste vlek in Hem bespeuren. Indien er enig gebrek was geweest, dan had dit niet kunnen ontgaan aan een oneindige wetenschap. Ook kon de Gerechtigheid van God, bij het nazien van al de registers van de schulden, die door de schepselen betaald moeten worden, geen enkele schuld ontdekken, die niet uitgewist kon worden door de waardigheid van deze betaling, tenzij het schepsel achteloos of moedwillig zijn eigen verlossing weigerde en zijn schulden en slavernij boven zijn verlossing verkoos. Het was een offer die geheel naar Gods hart geofferd werd en waarin Zijn Ziel een oneindig welbehagen had. De Persoon van de Zone Gods maakte iedere gapende wond, iedere hijgende zucht en akelige benauwdheid aangenaam voor God en heilzaam voor ons. De Godheid verenigd met de mensheid bracht iedere benauwdheid een onuitsprekelijke waardigheid toe. Niet dat iedere benauwdheid, of de minste druppel bloed genoegzaam was voor onze verlossing (want de Wet vorderde de dood en daarom moest de dood geleden worden); maar al deze lijdingen, die aan Zijn dood vooraf gingen, waren in vereniging met Zijn dood verdienstelijk.

(2.) Dit offer verenigt al Gods eigenschappen tezamen tot voordeel van een gelovige. De sluizen van Gods barmhartigheid zijn geopend en het vuur van de rechtvaardigheid beperkt in zijn vlammen. De vlammen van de rechtvaardigheid komen tezamen op Christus, opdat de stromen van de barmhartigheid op ons konden nederdalen. De rivieren van barmhartigheid blussen de vlammen van de rechtvaardigheid niet uit, ook drogen de vlammen van de rechtvaardigheid de rivieren van barmhartigheid niet op. Zoals de opoffering van Christus een wraak is over de zonde, zo is het een daad van rechtvaardigheid en zoals het een middel is tot kwijtschelding van de zonden dergenen waarvoor Hij werd opgeofferd, is het een daad van barmhartigheid aan het schepsel. Beide de rechtvaardigheid en de barmhartigheid verenigen zich om het gevallen mensdom op te richten. God is rechtvaardig in Zijn barmhartigheid en barmhartig in Zijn rechtvaardigheid, zodat wij wel met de Psalmist mogen uitroepen: Genadig en rechtvaardig is de Heere. Ps. 116: 5. De rechtvaardigheid trof de offerande, opdat de stromen van barmhartigheid een voller loop mochten nemen. Barmhartigheid bezorgde de rechtvaardigheid een eervoller voldoening, dan deze ooit had kunnen ontvangen van schepselen; en de rechtvaardigheid hielp de barmhartigheid aan een voller en meer doorluchtige beoefening van zichzelf, dan zij ooit had kunnen hebben zonder deze. De rechtvaardigheid komt nu de barmhartigheid te hulp en is van een tegenstander een voorspraak geworden. God moet onrechtvaardig zijn indien hij niet barmhartig is jegens een gelovige. Aangezien onze Hogepriester getrouw geweest is aan God, zo wil God Hem niet ontrouw zijn, noch aan degenen voor wie Hij zich opgeofferd heeft. Gelukkig moet hij derhalve zijn, voor wie de barmhartigheid smeekt, en voor wie de rechtvaardigheid zelf pleit.

(3.) Dit offer is van eeuwige kracht.

De kracht van het offer is overeenkomstig Zijn Priesterschap. Een Priester en een offer hebben betrekking op elkaar. De onveranderlijke Eed toch, die Hem stelde tot een Priester in der Eeuwigheid, stelt ook voor eeuwig de waarde en kracht vast van de offerande; want zonder offer kon Hij geen Priester zijn; Zijn ambt zou ophouden indien de kracht van Zijn offer ophield; zij blijven eeuwig met elkaar in vereniging. „Het is het bloed des eeuwigen Testaments“, Hebr. 13 : 20. Het is een eeuwig verbond of Testament, omdat het een eeuwig bloed is, waardoor het bevestigd is. De grond van deszelfs vermogen is, dat het niet was het offer van een gewoon mens, maar van God, Hebr. 9 : 14.

(4.) De vruchten van dit offer zijn derhalve volmaakt, heerlijk en eeuwig. Het is onze bevrijding van de toorn, de verzenging van het helse vuur en de verschrikkingen van de straf. De zuiverheid van dit offer verzoent de onreinheid van onze godsdienstige werken. Daar is geen zonde zo groot, of de waarde van deze offerande, wanneer daarin geloofd wordt, kan voor die zonde voldoen. De hoogste zonde is de overtreding van de Wet en dit offer is de voldoening voor de gehele straf van de Wet. De zonde is een belediging van God en in dit offer heeft Hij het hoogste welbehagen. Geen van onze zonden kan zo groot zijn, als die op dit onschuldig Lam zijn aangelopen. Dit offer is genoegzaam om in ieder schuldenboek de schulden door te halen, dat is ze uit te wissen. „Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het, die gestorven is." Rom. 8 : 33 en 34. Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, „omdat Hij als een offer de zonde veroordeeld heeft in het vlees", Rom. 8 : 1-3. Niet omdat er geen verdoemenis verdiend wordt, want die wordt wel verdiend, ook niet geen verdoemenis, omdat er iets door henzelf is gedaan, neen, maar doordat er iets gedaan is door Christus, die de bloedige rol van zonde en vloek heeft uitgewist door Zijn bloed. God wil dit offer niet weigeren aan iemand die gelovig daarom smeekt. Hij zal niet onrechtvaardig zijn aan de rechte waarde ervan, noch aan Zijn eigen verordening. Indien het onrechtvaardig zou zijn in God „de arbeid der liefde van de gelovigen te vergeten", Hebr. 6 : 10, dan zou het ook zulks zijn om de gehoorzaamheid van Zijn Zoon en de personen die er belang in hebben te vergeten. God was niet gereeder om Hem voor ons te verbrijzelen, als Hij gereed zal zijn om het geneesmiddel van Zijn bloed aan ons toe te passen. Hoe groot is dan het geluk van een gelovige op grond van deze offerande! Al hetgeen verloren was door de zonde van de eerste Adam, wordt door het offer van de tweede Adam verworven; met welke vrijmoedigheid mogen wij dan niet ingaan in het Heiligdom, met het bloed van Jezus in onze handen en harten! Hebr. 10 : 19.

(5.) Wij moeten dit offer aangrijpen. Het volk moest met het bloed van het offer besprengd worden, Ex. 24 : 8, zo moeten wij met het bloed van ons Lam besprengd worden. Zo alleen kan het ons redden. 1 Petr. 1 : 2. „Den uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus." Zodanig wordt onze Zaligmaker beschreven naar dit deel van Zijn ambt. Jes. 52 : 15. „Alzo zal Hij vele heidenen besprengen." Onze schuld kan geen verterend vuur aanschouwen zonder een verzoenende offerande; onze godsdienst is bevuurd, zodat deze eerder Gods rechtvaardigheid zal tergen, dan Zijn barmhartigheid verdienen. Wij moeten iets hebben om Zijn rechtvaardige gramschap te stuiten, onze oneindige schuld te verzoenen en onze walgelijke werken welriekend te maken. Dit alles is in Christus, maar daar moet geloof zijn in ons. Het geloof is door Gods beschikking als een werktuig zo noodzakelijk, als de genade Gods in een weg van krachtdadigheid, en het bloed van Christus in een weg van verdienste van onze rechtvaardigmaking. Alles moet hier samenwerken, de wil van God, de beledigde Rechter, de wil van de offerende Middelaar, en de wil van de overtreder. Deze wil moet een rechte wil zijn, een dadelijke en werkzame wil, en niet slechts een flauwe neiging. Wij moeten een geloof hebben om onze personen te rechtvaardigen en wij moeten een werkzame oprechtheid hebben, om de waarheid van ons geloof te rechtvaardigen. Christus was waarachtig in Zijn offerande, God was waarachtig in Zijn aanneming en wij moeten waar zijn in ons geloven van hetzelfde. Rotsen en bergen kunnen niet beveiligen

degenen, die geen acht slaan op zulk een grote offerande en dit verzoenend bloed onrein achten. Het is even verschrikkelijk voor de mensen wanneer dit offer tegen hen rookt, en dit bloed om wraak roept over hen, als dat het troostrijk is, wanneer het voor hen pleit en op hen gesprengd wordt. Waarom zal dan iemand versmaden en verachten zulk een noodzakelijk soeverein geneesmiddel, dat voor het grijpen ligt? Is het verschoonbaar, dat daar wij zelf het offer hadden moeten brengen, of die zelf hadden moeten zijn, wij Hem dan zouden versmaden, Die vrijwillig een slachtoffer voor ons is geweest en eerder een hel zouden koesteren, door onze zonde verdiend, dan een gerechtigheid aannemen, die door geen mindere prijs is verworven, dan door het bloed van God? Dit offer is vol van alle noodzakelijke kracht om ons te behouden, maar het bloed van dezelve moet gesprengd worden op onze zielen door het geloof. Zonder dit zullen we blijven in onze zonden, onder de toorn van God en Zijn wraakzwaard.

(6.) Aangezien Christus een offer was voor de zonden, zo moeten wij vijanden van de zonden zijn.

Tenzij de zonde sterft in ons, kunnen wij geen bewijs hebben, dat dit offer voor ons geslacht is. Hij die aandeel heeft in Christus' bloed moet met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods. Rom. 6 : 5. Wij handelen ten hoogste onrechtvaardig, indien wij geen beminde zonde willen opofferen voor Hem, die Zijn dierbaar leven, hetwelk waardiger was dan de Hemel en de aarde, heeft opgeofferd voor ons. Wij moesten afstaan van onze vuilheid, aangezien Hij Zijn heerlijkheid voor ons afstond. De uitdrukking alleen al, geslacht voor ons, draagt een kracht en een geest in zich, om ons hiertoe aan te moedigen. Wij moeten genegen zijn tot de plichten die God ons gebiedt. Het is geveinsdheid om Hem af te zetten met een zweem van onze ziel, of een korreltje gehoorzaamheid, Hem, die een geheel slachtoffer voor ons is geworden. Schaarse diensten zijn alleen geschikt voor een schaarse offerande. Zoals Gods in dit offer Zijn barmhartigheid toont aan de zondaar, zo verklaart hij ook de zekerheid en schrikkelijkheid van Zijn straffen over de hardnekkige rebel. Indien de Zone Gods, die het ondernam een offer te zijn, niet voor de dood bewaard werd, dan kunnen de mensen niet anders verwachten, dan daaronder te zullen moeten verzinken, wegens hun weerspanningheid. Welnu, laat ons dan de minste zonde niet dan met afgrijzen aanzien, aangezien deze een misdaad is, die niet verzoend kan worden, door een mindere prijs dan een oneindig bloed. Dit moest ons om de zonde doen treuren. Het was onze ongerechtigheid die Christus' rug en ziel deden lijden. Hij zou nooit de toorn van Zijn Vader hebben gevoeld, indien wij de Wet van Zijn Vader niet geschonden hadden. Wanneer de dood van Christus, onze offerande, in onze gedachten komt, dan moest de gedachtenis van onze zonde, daar mede gepaard gaan. Wij moesten nooit overdenken dat Christus stierf, of wij moesten ook met smart overdenken waarvoor Hij stierf.

DE GEWILLIGHEID VAN CHRISTUS' DOOD

En wandelt in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons lief gehad heeft, en Zichzelven voor ons heeft overgegeven tot een offer en een slachtoffer, Gode tot een welriekenden reuk. Efeze 5 : 2.

De vermaning in dit vers tot een onderlinge liefde, houdt verband met hetgeen de apostel had aangedrongen in het slot van het vorige hoofdstuk, waar hij getracht had de gelovige Efeziërs op te wekken tot goedertierenheid en teerhartigheid jegens elkander en dringt zulks aan door te wijzen op het voorbeeld, dat God hun gegeven had in Zijn vergevende genade; en in vers 1 van dit hoofdstuk strekt hij die beweegreden uit tot alle andere plichten, en trekt een algemene regel tot hun waarneming of betrachtning, dat zij God moesten navolgen in alle dingen die navolgbaar zijn door een schepsel: vers 1 „Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen." Overdenk het grote voorbeeld dat God u voor ogen heeft gesteld en gelijk gij vele verplichtingen aan Hem hebt, niet alleen als uw God, maar als uw Vader; volgt Hem ook zo na, niet alleen als schepselen, maar als kinderen; zo drukt in uw leven uit die wonderlijke volmaaktheden, welke Hij in de wedergeboorte u ingedrukt heeft en vooral Zijn lankmoedigheid en zachtmoedigheid in het verdragen en Zijn liefde en goedertierenheid, in het vergeven van degenen die u verongelijken.

Leert hieruit: *Degenen die zich een betrekking tot God aanmatigen, zonder Hem na te volgen; zijn geen kinderen, maar bastaarden. Zij mogen tot Zijn huisgezin behoren door onderwijzing, maar niet door afkomst. Daar is geen inplanting in Christus, zonder een navolging, zowel van de Schepper als van de Verlosser.*

In dit vers vervolgt de apostel de vermaning: „Wandelt in de liefde, laat de voortdurende gang van uw leven in de liefde zijn; en dat door het voorbeeld van Christus, gelijk hij te voren gedaan had door het voorbeeld van God, hetwelk ook Christus waarlijk in eigen persoon had aangedrongen bij Zijn discipelen voordat Hij van hen heenging: Joh. 13 : 14 en 15 „Want Ik heb ulieden een voorbeeld gegeven, opdat gelijkerwijs Ik u gedaan heb, zo zijt gij ook schuldig elkanders voeten te wassen."

Dit voorbeeld van de liefde van Christus breidt hij uit:

1. Door de uitwerking daarvan: namelijk Zijn lijden.
 2. De wijze van dat lijden: vrijwillig „Hij heeft gegeven".
 3. Het onderwerp daarvan: „Zichzelven".
 4. Het doeleinde daarvan: „tot een offer en slachtoffer".
 5. Door de uitkomst en vrucht daarvan: „Gode tot een welriekende reuk". Eigenlijk staat er een doordringende geur, 't welk hier door een bijzondere taalfiguur, een overneming, in de plaats gesteld wordt voor het bevredigen van God, daar het een wondervolle kracht heeft, de toorn Gods te stillen, die tegen ons ontstoken was.
- Het meest edelmoedige voorbeeld om na te volgen, is de Persoon van onze Zaligmaker. De krachtigste beweegreden om gebracht te worden tot deze navolging, is het offer van onze Zaligmaker; de koers van ons leven behoort te zijn in de liefde, niet alleen een daad, een vlaag of opwelling, maar een wandelen „gelijkerwijs Christus ons lief gehad heeft". Een gelijkerwijs, bij wijze van gelijkenis, niet van evangelijkheid; wij kunnen de grootte van Christus' liefde niet evenaren, maar wij mochten in ons

leven enige gelijkheid van Zijn liefde trachten uit te drukken.
De laatste woorden zullen het onderwerp van deze verhandeling zijn.

„Die ons liefgehad heeft“. Dit is de allereerste bron van al de daden van Christus jegens ons, en van het lijden van Christus voor ons; daar kon ten aanzien van ons geen andere beweegreden zijn. Onze ellende mocht Zijn medelijden opwekken, maar Zijn liefde bracht Zijn lijden voort. Als God heeft Hij ons lief gehad gezamenlijk met Zijn Vader en als Mens heeft Hij ons lief gehad door het deelachtig worden van onze natuur. In deze liefde is Zijn Goddelijke wil als een Priester en Zijn menselijke wil als een offerande; Hij had medelijden met ons, terwijl wij ongevoelig door de satan voortgedreven werden naar een afgrond van verderf: liefde was de enige aandrang, liefde wekte Hem op, liefde bereidde Hem voor, liefde zond Hem, liefde offerde Hem op; de hoogste verzekering van Zijn liefde was het afleggen van Zijn leven, de uitnemendheid van de vrucht bewijst de voortreffelijkheid van de boom.

Heeft Zichzelven overgegeven: Hij werd door God gegeven, nochtans heeft Hij Zichzelf opgeofferd; daar was een verenigde toestemming. „De Zoon kan niets van Zichzelf doen, tenzij Hij den Vader dat ziet doen, want zo wat Die doet, dat doet ook de Zoon desgelijks.“ Joh. 5 : 19. Dit wordt menselijker wijze gesproken, zoals de zonen van hun vaders leren en hen in hun handelingen navolgen. Dat Christus Zichzelf overgeeft, sluit in dat de Vader Hem gegeven heeft.

Zichzelf. Hij was beide de Priester en de offerande; Hij heeft geen goud of zilver, of een gehele wereld opgeofferd, maar Zichzelf kostbaarder dan miljoenen werelden, al waren ze geheel samengesteld uit Engelen en ontelbare geesten, zo uitnemend zelfs als Gods Almacht kon scheppen.

Zichzelf. Niet alleen Zijn vleselijk lichaam, niet alleen Zijn Ziel of Geest, maar Zichzelf, zijn hele Persoon. Zijn Ziel, Zijn lichaam, Zichzelf, de Zoon van God en de Zoon des mensen; Hij heeft ons lief gehad, gelijk Hij Zichzelf lief had, ja, ik mag zeggen, méér dan Zichzelf. Hij heeft Zijn leven voor ons overgegeven, Zijn allerheiligste Persoon voor ons: de daad van Zijn moordenaars wordt niet aangemerkt als een welriekende reuk, maar Zijn eigen daad van gehoorzaamheid.

Aan wie gaf Hij Zich aldus over?

Aan God. Aan die God, bij Wie wij ons door onze snode afval gehaat hadden gemaakt en gevallen waren onder Zijn verdiende toorn. Onze Zaligmaker behoorde Gode tevoren toe, als de Zone Gods zijnde, maar Hij gaf Zichzelf aan God over, als een Middelaar, een slachtoffer om voor onze zonden te voldoen, en ons weer te verzoenen met onze beledigde Schepper. Hij offerde Zich Gode op, als Rechter en Wreker van de zonde, als beschermer van de Wet, de handhaver van Zijn waarheid in Zijn bedreiging, Hij verscheen voor God als zittende op een troon van rechtvaardigheid, opdat Hij voor ons een troon van Genade mocht openen.

Met welk oogmerk heeft Hij Zichzelf overgegeven?

Tot een offer en een slachtoffer. Niet als of gelijk een offer en een slachtoffer, zoals Crellius zegt, maar tot een offerande, een slachtoffer; niet om ons een kleine vriendelijkheid te bewijzen, maar om Zijn leven voor ons op te offeren. Hij wilde in onze plaats sterven, opdat wij door Zijn dood mochten leven. Hij gaf Zich over niet alleen tot een offerande, maar ook tot een slachtoffer, tot een reukwerk om in rook verteerd te worden, een slachtoffer om doorstoken te worden en te bloeden ten dode. Al de offeranden en de slachtoffers van de Wet zijn in Christus vervuld. Zijn gehele leven, waarin Hij tot Gods ere gehandeld heeft was een offerande. In Zijn dood heeft Hij Zijn bloed uitgestort en blies de adem uit als een slachtoffer: Hij onderging een dood, niet een eervolle, maar een schandelijke, en niet alleen een dood schandelijk

onder de mensen, maar één die gepaard ging met de vloek van de Wet. Aangezien Hij de Zoon van God was, zo heeft Hij Zichzelf overgegeven, hebbende macht om zulks te doen. Joh. 10 : 18. Indien Hij niet de Zoon van God ware geweest, dan had Hij nimmer voor ons een genoegzaam slachtoffer kunnen wezen.

Tot een welriekende reuk. Hij gaf Zichzelf met een oogmerk om aangenomen te worden en God nam Hem aan met een uitnemend genoegen. Slachtoffers onder de Wet werden door God gerekend als een lieflijke reuk. Lev. 1 : 9 en 3 : 16. Ex. 29 : 41. Deze uitdrukking wordt het eerst vermeld ten tijde van Noachs offerande. Gen. 8 : 21, Zo wordt ook van God gezegd „het spijsoffer te rieken", 1 Sam. 26 : 19. God zag Noachs offer aan en nam daaruit de gelegenheid, om aan Noach Zijn besluit te verklaren, dat Hij de wereld niet verderven zou, daardoor te kennen gevende, dat Hij dezelve te zijner tijd herstellen zou door het beloofde Zaad. Hier wordt aan God een reuk toegeschreven door een menselijke spreekwijze. Zoals lieflijke reuken de zinnen van een mens verkwikken en verfrissen, zo heeft ook het offer van Christus Gode behaagd en tevreden gesteld. Onze zonden hadden een stinkende reuk naar de Hemel opgezonden, en Gods rust verstoord. Christus verdrijft onze stinkende geur door de reuk van Zijn bloed en herstelt een lieflijke reuk in de Hemelse gewesten: Hebr. 9: 23 „de Hemelse dingen Zelf reinigende" Hebr. 9 : 23. God, een zuivere Geest zijnde, kon niet ingenomen zijn met de rook van de lammeren onder de Wet, noch door de dampen van de wierook worden verkwikt; maar zowel God als de gelovigen onder het Oude Testament hadden er een behagen in, voor zo ver die dingen schaduwen waren van deze lieflijke offerande, die bedoeld werd tot bevrediging van God en beschutting van het beledigende schepsel. Wat de offeranden onder de Wet niet konden volbrengen, omdat zij te aards, te zwak en te gering waren om Gode aangenaam te zijn en die Hem niet anders behaagd hebben dan voor zo ver zij op Christus zagen, dat heeft deze lieflijke offer van het onbevleete Lam Gods, hetwelk een volmaakte liefde had, beide tot Gods heerlijkheid en 's mensen behoudenis volbracht; en heeft zulk een geurigheid opgezonden naar Gods neusgaten, dat Hij beide de Priester en het offer goedkeurde, oneindig boven de beste offeraars en offeranden onder de Wet, en Zijn aangezicht veranderde jegens het onreine schepsel dat zulke stinkende dampen in Zijn tegenwoordigheid had verwekt.

De zaken, die opmerkenswaardig zijn, zijn vele:

1. De liefde van Christus was de bron van Zijn lijden.
2. De Persoon van Christus was voor ons geheiligd en overgegeven.

Maar de zaken, die ik alleen zal aanmerken zijn de volgende:

1. Christus was een gewillige offerande.
2. Christus was een krachtdadige offerande.

Eerste lering: **Het offer en het lijden van Christus voor ons was vrij en gewillig. Zijn offer was een offer van vrije wil.**

Dit wordt in hetzelfde hoofdstuk uitgedrukt Ef. 5 : 25 „Hij heeft Zich voor de Gemeente overgegeven." Zijn gewilligheid was door het paaslam afgebeeld, daar een lam, het zachtmoedigste van alle schepselen, noch zijn scheerders noch zijn slachters tegenstand biedt, Jes. 53: 7. Al Zijn werk wordt aan Zijn liefde toegeschreven. Openb. 1 : 5 en 6. Zijn liefde was voorafgaande aan Zijn bloedstorting en aan onze wassing in hetzelve. De liefde maakt ieder werk heerlijk. De Zon der Gerechtigheid heeft niet minder bruidegoms opgewektheid en vrolijke gezindheid in het lopen van Zijn vernederende loopbaan, dan de zon aan de hemel zoals dit uitgedrukt wordt door de

Psalmist in Ps. 19 : 5. Hij is niet onder dwang arm gemaakt, maar Hij is om onzentwil arm geworden en heeft Zijn rijkdom afgelegd, 2 Cor. 8 : 9. Hij werd ontbloot van de voordelen die andere mensen genieten, opdat wij door Zijn wereldse armoede rijk mochten worden in geestelijke genaden. Hij werd niet door een ander van Zijn heerlijkheid ontdaan, maar Hij heeft Zichzelf vernietigd; Hij heeft de gestalte eens dienstknechts aangenomen, het werd Hem niet onder dwang opgelegd; Hij werd niet door anderen onteerd, totdat Hij Zichzelf vernederd had tot de laagste trap van vernedering. Hij kon hen weerstaan hebben, toen zij Hem aan het kruis hechtten, maar Hij wilde aan het besluit van Zijn Vader gehoorzaam zijn tot Zijn laatste adem toe. Fil. 2 : 7 en 8. De verberging van de Majesteit Gods onder de gestalte van een dienstknecht, Zijn nederdalen niet alleen op de aarde, de verachtelijkste plaats van de wereld, de voetbank van Gods voeten, maar tot de meest geringe en verlaten toestand op die aarde; Zijn aannemen van de gelijkheid des zondigen vleses, het doorlopen van al de trappen van schande en straf, zelfs tot het graf toe, waren vrijwillige daden, en werken van Zijn liefde, opdat Hij ons verlossen mocht van een welverdiende hel, en ons bevorderen tot een onverdiende Hemel en ons deelgenoten maken van die gelukzaligheid, die Hij vrijwillig om onzentwil had verlaten. Hij bracht Zichzelf gewillig in de staat van een dienstknecht, hetwelk is op de wenk te passen van een ander en geen wil te hebben dan die van zijn meester. Hij onderwierp Zijn reden en genegenheden aan God, om in Zijn werk gebruikt te worden overeenkomstig Zijn wil. Hij had een volstreekte macht over Zijn eigen leven, Joh. 10 : 18, nochtans stelde Hij het tot een vrijwillig offer en onderwierp het aan de straf, die Hem opgelegd zou worden. Dit lezen we ook in Joh. 17: 19: „Ik heilig Mijzelf voor hen." Dit kan niet bedoeld zijn van Zijn inwijding tot Zijn Priesterlijke bediening, want dit hing af van de roeping Zijns Vaders; Hij werd tot Hogepriester aangesteld, niet door eigen opdringing, maar door des Vaders verkiezing, 't geen door een eed werd bevestigd. De Vader en niet Hijzelf heeft Hem in dit opzicht verheerlijkt. Hebr. 5 : 4 en 5. Het kan ook niet bedoeld zijn van Zijn hebbelijke en inwendige Heiligheid, want zo was Hij door de Geest geheiligd in Zijn ontvangenis en vervuld met alle Genaden. Luc. 1 : 35. Joh. 3 : 34. Maar dit woord „Ik heilig Mijzelf voor hen", wijst aan: Zijn opoffering van Zichzelf tot een slachtoffer. Zijn Vader maakte Hem Priester, de Heilige Geest maakte Zijn menselijke natuur bekwaam om een offer te zijn, Zijn eigen wil maakte Hem tot een daadwerkelijke offerande.

In de verhandeling van deze leer, zal ik deze vier dingen doen:

1. Enige stellingen voordragen om dit te verklaren.
2. De blijken van deze gewilligheid aanwijzen.
3. De noodzakelijkheid van die gewilligheid aantonen.
4. Een kort gebruik hiervan maken.

1. De stellingen verklaren.

A. Des Vaders aanstelling van Hem om een offer te zijn, vermindert Zijn eigen genegenheid niet, om zulks te ondernemen. Van de Vader wordt gezegd, dat Hij Hem zond en overgaf Joh. 3 : 34 en Rom. 8 : 32; niet dat de Zoon overreed moest worden, of alleen uit gehoorzaamheid kwam, zonder enige genegenheid van Zichzelf. Aan de Vader, Die de wortel en fontein der Godheid is, worden alle daden oorspronkelijk toegeschreven, ofschoon deze aan allen gemeen zijn; zoals Hij de eerste is, in orde van bestaan, zo is Hij ook de eerste in orde van werking. Van de Vader wordt gezegd Hem over te geven, omdat het eerste voorstel van de verlossing verondersteld wordt te ontstaan uit de wil en de beweging des Vaders; nochtans was de liefde van Christus de

bron van al de Middelaarsdaden, en van Zijn aanneming van onze natuur; en daarom wordt van Hem niet minder gezegd van Zichzelf te geven, als van de Vader wordt gezegd Hem te geven voor en aan ons. Van God wordt gezegd „Hem voor te stellen” Rom. 3 : 25, nochtans wordt van Christus gezegd, Zelf „te komen” Matt. 20 : 28 en niet dat Hij is uitgestoten of gedwongen te komen. God legt onze zonden op Hem, nochtans wordt van Christus gezegd, die te dragen. Zijn verbintenis was een daad van verkiezing, vrijheid en genegenheid. Hij kon door Zijn Vader niet gedwongen worden om de verlossing te ondernemen; Zijn wil was even vrij in het toestemmen, als Zijn Vader was in het voorstellen. Van de Geest wordt gezegd gezonden te worden door de Vader en de Zoon, om het uit Christus te nemen en het ons te verkondigen en om allen, die aan Christus gegeven zijn, voor de Hemel bekwaam te maken, nochtans zijn Zijn uitdelingen naar Zijn eigen wil. 1 Cor. 12 : 11 „delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil.” Indien gij Christus aanmerkt als één God met de Vader, dan is er slechts één en dezelfde wil in Beiden. De Wil behoort tot het Wezen of de natuur, daar het Wezen van God één is, zo zijn er in God niet verscheidene willen, ofschoon de Godheid uit verscheidene Personen bestaat, omdat de macht of het vermogen van willen de natuur is en niet een persoonlijke eigenschap. Het besluit van verlossing was gezamenlijk in de Vader en de Zoon. Hetgeen Christus besloten heeft als God, heeft Hij uitgevoerd als Mens en hetgeen Hij gewild heeft van eeuwigheid, dat heeft Hij in de tijd beginnen te willen als Mens. Christus als God aangemerkt, heeft Zichzelf overgegeven tot de dood met dezelfde wil en door dezelfde daad als de Vader Hem gegeven heeft, maar als Mens heeft Hij Zichzelf gegeven door een wil, die door de Vader werd beziel. Nochtans om onze bevassing te hulp te komen, stelt de Schrift ons de dingen zó voor, alsof het onderscheiden willen waren, hetwelk wij ons evenwel niet moeten verbeelden; net zo min als dat wij ons verbeelden mogen, omdat de Schrift in nederbuiging vanwege onze zwakheid, God voorstelt met ogen, oren en handen, dat God een vleeselijk lichaam heeft als wij.

B. De noodzakelijkheid van Zijn dood maakt de gewilligheid niet twijfelachtig. Vele dingen zijn gewillig, die nochtans noodzakelijk zijn. Er zijn gewillige noodzakelijkheden; zoals God noodzakelijk, nochtans gewillig Heilig is; de duivelen zijn noodzakelijk, nochtans ook gewillig boos; het is niet in hun macht om goed te worden, nochtans worden zij met een volkomen wil tot het kwaad gevoerd. Een mens begeert gelukzalig te zijn door een natuurlijke, en daarom ook een noodzakelijke neiging, echter gewillig en zonder dwang. Deze dood van Hem was noodzakelijk, door een besluit van God, en gewillig door de blijmoedige onderwerping van Christus. De verkiezing van de goede engelen maakte hun staande blijven noodzakelijk, maar het verkleefd zijn van hun wil aan God maakte hun staande- blijven ook gewillig. De genade dwong hen niet tegen hun wil, ook heeft Gods besluit aangaande Christus, Hem geen offer doen worden tegen Zijn genoegen, maar deze was gewillig.

1. Deze was gewillig in de grondslag. Het besluit was niet noodzakelijk, maar een daad van Goddelijke vrijheid. Niets is er dat God kan neigen of bewegen tot een daad van genade, dan alleen Zijn allerheiligste Wil. Daar Christus vrij was Zich ons belang aan te trekken of niet, zo was Zijn onderneming om hetzelve te behartigen een zuiver vrijwillige daad, die ontsproot uit Zijn eigen wil. Hij was niet verbonden een schepsel te worden en de gestaltenis van een dienstknecht aan te nemen, maar Zijn komen in die staat, was een daad van vrije verkiezing en nederbuiging. Er kan geen reden mogelijkerwijs worden bedacht, waarom de Zone Gods, en de Heere van de Schepping, Zichzelf minder zou maken dan de Engelen, door enige noodzakelijkheid

van Zijn eigen staat. Daar was inderdaad een noodzakelijkheid voor ons, die niet zonder Hem verlost konden worden, maar geen noodzakelijkheid die voortkwam uit de Goddelijke natuur.

Indien een schepsel op het punt staat te verhongeren in een plaats waar slechts een enig persoon is, met vermogen en bekwaamheid om hem te helpen, dan zou er een noodzakelijkheid zijn aan de kant van het arme schepsel om geholpen te worden, en wel door die persoon, omdat er geen ander is om hem te helpen, maar er is aan de zijde van die vermogende persoon geen noodzakelijkheid om hem te redden en daarom zal de hulp die hij hem verleent, een daad van zuivere menslievendheid zijn. Hierom wordt deze daad van Christus genade genoemd: 2 Cor. 8 : 9 „Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijne armoede zoudt rijk worden." Daar was niets dat Hem bewegen kon, een schepsel of een dienstknecht te worden in een vernederde staat, dan de rommelende ingewanden van Zijn eigen barmhartigheid jegens het gevallen en ellendig mensdom.

2. Zijn dood was na deze verbintenis noodzakelijk. Zijn verbintenis om Zich te onderwerpen aan de straf in onze plaats was geheel vrij, maar toen Hij in verbintenis was gekomen met de Rechter van Hemel en aarde, was Hij in Zijn macht om aan de dood overgegeven te worden, volgens dat contract dat Hij had onderschreven en waarin Hij had toegestemd. Toen was Hij wettelijk en door Zijn eigen toestemming verbonden om datgene te volbrengen hetwelk Hij had ondernomen, en kon Zich niet rechtvaardig daaraan onttrekken. De beloften van Christus zijn onberouwelijk, zowel als de genadegiften Gods. Nadat Christus Zich gesteld had in de staat van een schepsel en in de gestaltenis van een dienstknecht, zo was de onderdanigheid of huldebetoning, die een schepsel schuldig is aan God en het werk van een dienstknecht nadat zijn oor doorboord was, noodzakelijk en kon door Hem niet geweigerd worden; want dan zou Hij Zijn woord, aan Zijn Vader gegeven in het Verbond der verlossing, gebroken hebben, als Hij dit volstrekt afgeslagen had. Hij moest als de Christus sterven, Luc. 24 : 26, dat is als bekleed met onze natuur tot zulk een doeleinde. Hij behoefde niet te sterven, zoals Hij de Zone Gods was door een eeuwige generatie en in de schoot van Zijn Vader lag; maar het was noodzakelijk nadat Hij geworden was onder de Wet, en tot een Christus gemaakt, dat is, tot zulk een doeleinde aangesteld was. Het was ook noodzakelijk ten aanzien van Gods Waarheid, die verpand was in verscheidene beloften, profetieën en voorbeelden der Wet; nochtans was de fontein van dit alles de vrije opborreling van de oneindige liefde tot het mensdom. Toch was deze noodzakelijkheid een noodzakelijkheid van onveranderlijkheid en niet van dwang. De heilige onveranderlijke wil die het eerste voorstel bewilligde, bleef van kracht tot de eerste uitvoering. De wil van de eeuwige Geest, waardoor Hij Zichzelf aan Zijn Vader opofferde, was onveranderlijk. Het is een noodzakelijkheid die voortkomt uit Hemzelf en de volmaaktheid van Zijn eigen natuur, uit Zijn eigen heilige wil en niet uit enige dwang. God kan niet gedwongen worden. De vrijheid is zulk een wezenlijke eigenschap van de Goddelijke natuur, dat ofschoon zij zichzelf beperken kan, zij echter Zichzelf niet kan dwingen. God te zijn, is een uitdrukking van oneindige macht, gedwongen te worden is een uitdrukking van onmacht. Dit zijn tegenstrijdigheden in de Godheid. Bovendien, in Zijn menselijke natuur kon Hij niet zondigen, noch van de satan overwonnen worden; hij kon niets in Hem vinden waarop hij zich kon gronden. Joh. 14 : 30 „want de overste dezer wereld komt en heeft aan Mij niets."

Christus kon niets doen tegen Zijn Vader; maar het in de steek laten van Zijn

Middelaarschap, zou strijdig zijn geweest tegen die Wet, waaraan Hij Zichzelf had onderworpen en het Woord der Eedzwinging door hetwelk Hij tot Hoge priester aangesteld werd, zou vruchteloos geweest zijn. Het zou de volstreekte vernietiging geweest zijn van al de Genadebesluiten van God, omdat al de uitverkorenen „uitverkoren zijn in Hem", Ef. 1 : 4 en 5. Het verbond met Abraham en de patriarchen zou krachteloos geweest zijn en de Eed die Hij hun zwoer zou zijn verbroken Luc. 1 : 73; en het fundament van hun geloof instortende, zou de gehele bovenbouw verbroken zijn en zij zouden God tevergeefs geloofd hebben. Al deze noodzakelijkheid is geen pleitreden tegen Zijn gewilligheid. De verbintenis die Gods waarheid op Hem legt, nadat Hij beloofd heeft, vermindert niet Zijn eerste goedertierenheid en genade in het doen van de belofte. Zoals de noodzakelijkheid van Zijn dood de zonde van de Joden in het vermoorden van Hem niet vergoelijkt, net zo min vermindert het ook de gewilligheid van Christus in het afleggen van Zijn leven, nadat hij Zich vrijwillig in onze banden had begeben.

3. Ofschoon Zijn dood, met betrekking tot de mens gewelddadig was, zo vermindert dit nochtans niet de gewilligheid ten aanzien van Hemzelf. Judas verried Hem, de gerechtsdienaars namen Hem gevangen, Pilatus veroordeelde Hem, en de krijgsknechten kruisigden Hem. Dezen allen waren maar werktuigen om „Gods bepaalde raad" uit te voeren Hand. 4 : 28. Nochtans behoefde Hij Zich niet gevangen te laten nemen, tenzij Hij het wilde. Hij betoonde Zijn macht om te ontkomen, niet alleen aan het verenigd geweld van de Joodse natie, maar van de gehele wereld, door degenen die Hem gevangen namen, ter aarde neder te vellen, door de majesteit van Zijn blikken. Hij, die Zich uit de handen der mensen kan verlossen en zulks niet wil, daarvan mag gezegd worden, dat Hij gewillig stierf, ofschoon Hij een gewelddadige dood stierf. Zij doodden Hem als moordenaars en offerden Hem op aan hun wraak, maar niet aan God; zij deden het „met onrechtvaardige handen" Hand. 2 : 23, en ook met onrechtvaardige harten. Hij was de enige Offeraar van Zichzelf, God eerbiedigend en ons bevoordelend. Judas heeft Hem gewillig overgeleverd, Pilatus heeft Hem met een onvolkomen wil veroordeeld, de Joden beschimpten Hem niet groot genoeg, maar niemand van hen allen had de bedoeling Hem tot een offer van verlossing te maken. Het was om onzentwil dat Hij Zichzelf heiligde Joh. 17: 19, maar het was niet om onzentwil dat de Joden Hem doodden. Judas leverde Hem over om de zilverlingen en Pilatus veroordeelde Hem om zijn aanzien en grootheid te bewaren, maar Hij heeft Zichzelf overgegeven met een buitengewone liefde voor ons. Zijn moordenaars hadden geen oogmerk om Hem te maken tot een verzoening voor de zonden der wereld, Zijn offer aan God als een slachtoffer was op het ogenblik van Zijn dood een zuivere daad van Zijn Eigen wil en niet van de woede van Zijn vijanden. In dit opzicht was Zijn dood enkel een vrucht van Zijn liefde, en de beweging Zijner Ziel over de verloren zonen van Adam. Het kwam niet voort uit een noodzakelijkheid der natuur, maar de wil van Zijn Barmhartigheid jegens ons, Hij gaf Zichzelf en heeft Zichzelf overgegeven uit liefde, Gal. 2 : 20, de vijanden hebben Hem niet gegeven, en de natuur gaf Hem ook niet. De innerlijke bewegingen en aandoeningen Zijner ziel, de werkingen van Zijn uitmuntende genaden, waardoor Zijn offer bij God aangenaam gemaakt werd, daar waren de moordenaars niet de oorzaak van; zij hadden geen kracht genoeg gehad Hem te kruisigen, als Hem niet een vreugde was voorgesteld, welke Hem het kruis deed verdragen. Hebr. 12 : 2 „Jezus, dewelke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht." De vreugde, dat zijn de dingen waarin Hij Zich verheugde, zoals die dingen onze hoop worden genoemd, welke het voorwerp zijn van onze hoop. De vreugde van

Christus, die Hem de schande en smaad van het kruis deed verachten, was het heerlijke goed, dat Hij door Zijn lijden teweeg zou brengen, de uitwissing der zonde, de verzoening met God en de nieuwe schepping der wereld, om zulke vruchten voort te brengen en te doen rijpen, heeft Hij aan de boom, dit is het hout gehangen.

Dit gaf Hem vergenoeging en vermaak te midden van Zijn smaad en deze werd Hem vermeerderd en verzwakte niet door de woede van Zijn vijanden. Ofschoon Zijn dood met betrekking tot de mensen gewelddadig is geweest, toch was deze dood als offer ten enenmale vrijwillig.

4. Wanneer onze Zaligmaker ten tijde van Zijn zielsstrijd onwillig scheen, toen was Hij ten hoogste gewillig. Dit was op die tijd dat Hij zo ernstig bad dat „de drinkbeker van Hem voorbij mocht gaan" en begint Joh. 12 : 27 „Vader, verlos Mij van deze ure." De worstelingen van de onschuldige natuur eindigden beide malen niet alleen in een genadige onderwerping aan Gods wil, maar ook in een brandende begeerte, dat de wil en de heerlijkheid van God hun volkomen vervulling mochten hebben. „Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen", en daarom „Vader, verheerlijk Uw Naam"; doe Uw eigen werk, volbreng in Mij elk deel van Uw wil en wat U bepaald hebt, dat Ik moet ondergaan. De staat waarin Christus was, moest noodzakelijk enige ineenkrimpingen in Zijn natuur toelaten, welke omringd was met onze zwakheden, Hij zag Gods troostrijke invloeden opgeschort, de verontwaardiging van God over onze zonden uitgebroken, de schuld van ontelbare ongerechtigheden Hem toegerekend en de wet met al haar vloeken tegen Hem gewapend, en Hemzelf overgelaten om het gewicht van dit alles te dragen, en te strijden met een toorn, die nooit enig schepsel te voren gedragen had.

De bevattingen van dit alles samen komende in een klaar verstand, konden niet anders dan gepaste hartstochten van vrees en beroering verwekken in Zijn menselijke natuur. Indien Hij de grootheid van de straf, die Hij tot onze verlossing ondergaan moest, niet geweten had, zo zou Hij ondernomen hebben ons vrij te kopen van hetgeen Hij niet wist. Indien Hij de straf niet gevreesd had, dan zou Hij geen gevoelig mens geweest zijn. Indien Hij er niet voor gebeefd had, zou Hij geen onschuldig mens geweest zijn. Gepaste gemoedsbewegingen jegens God in Zijn handelingen met ons, zijn de noodzakelijke plichten van een schepsel. God is in Zijn strafoefenende rechtvaardigheid, waar Christus toen aan onderworpen moest worden, het voorwerp van vrees. Het zou niet overeengekomen zijn met die eerbied, welke Christus altijd voor God betoond had, als Hij ongevoelig was geweest voor de strengheid van die straffen, welke toen voor Hem bereid werden, als een voor ons in de plaats gestelde misdadiger. Ofschoon de Persoon van onze Zaligmaker maar één was, toch had Hij, daar Hij twee naturen had, ook twee willen, een Goddelijke en een menselijke, anders zou Hij geen God en Mens zijn. Indien Hij geen menselijke ziel had, zo zou Hij geen Mens zijn en indien Hij geen menselijke wil had, dan heeft Hij ook geen menselijke ziel gehad. Gelijk Hij waarlijk onze natuur heeft aangenomen, zo nam Hij ook de Wetten van die natuur aan, waardoor ze pijn niet kan beminnen, maar alles vermijdt wat de natuur schadelijk voor zich acht. Daar de dood een kwaad was tegen de natuur, zo begeerde Hij die te ontwijken. Maar zoals de dood moest zijn een verzoening voor de zonde en een stillen van Gods toorn door de waardigheid van de offerande, zo begeerde Hij die te ondergaan. Hij beschouwde de dood als Mens en zo had Hij er enige weezin tegen, maar Hij beschouwde de dood als een Mens, die tot zulk een einde voorbestemd was en daarom onderwierp Hij Zich daaraan: „Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen." Daar de dood een ontbinding was van de natuur, een vrucht van Gods misnoegen over de zonde en deze voor een tijd Zijn Ziel en lichaam van de

genieting van de Goddelijke gunst en heerlijkheid zou buitensluiten (ofschoon de Persoonlijke vereniging niet ontbonden zou worden) zo schrok Hij hiervan; want hoe meer Christus het gevoelen van Gods liefde, waarin Hij Zich in Zijn leven verheugd had beminde, des te smartelijker moest de bevatting van het gemis daarvan zijn; maar wanneer Hij overwoog dat Hij verenigd was met die natuur, opdat Hij daarin lijden en dezelve geven zou als een offer aan die rechtvaardigheid, welke een ontbloot zwaard zwaaide tegen het mensdom, en dat zonder dit de wereld niet bevrijd kon worden van die ellende, waarin de wereld door de zonde gestort was, toen boog Hij Zijn hals onder het kruis; zoals een patiënt een aangeboden medicijndrank als bitter beschouwt, verafschuwt, maar als hij het oogmerk van de geneesheer bedenkt en de heilzame hoedanigheden van het geneesmiddel, hetzelfde gewillig aanneemt. Beide de afschuw en de aanneming van die drank zijn daden van dezelfde wil, uit verschillende overwegingen, of liever gezegd, de afschuw is een daad van de natuur die het als onsmakelijk beschouwt en de aanneming is een daad van de reden die het als heilzaam aanmerkt. Was nu de Wil van Christus als Middelaar tenslotte niet even overwinnend over de weerzin, als de wil in Hem, in de hoedanigheid van Mens, begerig was geweest naar wegneming van de drinkbeker? De menselijke wil buigt onder de Goddelijke wil en voegt zichzelf niet alleen in een kalme houding naar de besluiten Gods, maar in een brandende begeerte dat Zijn wil mocht worden volbracht. Daar was meer gehoorzaamheid in deze woorden „Niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede" en meer brandende liefde in „Vader, verheerlijk Uw Naam", dan dat er tegenzin was in de woorden: „Laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan" of in deze: „Verlos Mij uit deze ure", Hij verloochende de wil van Zijn menselijke natuur, om de wil van Zijns Vaders barmhartigheid te volbrengen.

II. De tweede zaak is om aan te tonen, waaruit de gewilligheid van Christus blijkt.

(1.) Hij bood Zichzelf gewillig aan, in de eerste raad van verlossing om in onze plaats te staan.

Wanneer onze halzen op het blok lagen en de slag van Gods rechtvaardigheid in elke andere weg onvermijdelijk zou zijn, trad Christus in en keerde de slag van ons af op Zichzelf en verklaarde Zich gewillig te lijden, hetgeen wij hadden verdiend, opdat wij door dat lijden ontkomen mochten. De Vader stelde dit voor, de Zoon gaf er Zijn toestemming aan. De wil van God gaat vóór de toestemming van Christus: Ps. 40 : 8 en 9. „Zie Ik kom, Ik heb lust, o mijn God! om Uw welbehagen te doen", welke wil of welbehagen, de wille Gods was tot onze heiligmaking „door het offer des lichaams van Jezus Christus" Hebr. 10: 10. Ofschoon Hij iedere doorn kende op de weg, die Hij gaan moest, en de grootheid van de toorn, die Hij moest ondergaan, nochtans sprong Zijn hart in de armen des Vaders met volle en gereede toestemming bij het eerste voorstel. De Vader stelde dit niet met meer liefde voor, dan de Zoon het met vermaak aanvaardde. „Ik heb lust, o mijn God, om Uw Welbehagen te doen." Het mishagde Hem zijn genegenheid alleen uit te drukken met de woorden: „Ik kom", dat is niet alles, „Ik heb lust om Uw Welbehagen te doen", maar ook hier laat Hij het er niet bij, maar zegt verder: „Uw Wet is in het midden Mijns ingewands", die Wet is daar zo vast geworteld, dat die niet uitgeroeid kan worden, zonder de gehele versmelting van Mijn hart of ingewand. Aldus wordt „in de rol, of het begin des Boeks van Hem geschreven." In het boek Genesis, in de eerste belofte, vertoont zich de Tweede Persoon in de Drieëenheid (die ondersteld wordt aan onze eerste ouders verschenen te zijn na de val), Zichzelf als een lijdende Zaligmaker, en betuigt Zijn eigen toestemming aan het lijden dat Hij ondergaan zou als het Zaad der vrouw, doordat de

slang Hem de verzenen vermorzelen zou, alsook de overwinning die Hij behalen zou, door de slang de kop te vermorzelen. Wanneer de Raad besloten was, wordt van Christus gezegd dat Hij „spelende was in de wereld Zijns aardrijks" Spr. 8 : 31. Zijn toestemming was gegeven vóór de grondlegging der wereld; het was Zijn vermaking wegens de heerlijkheid van Gods Genade, die in de opoffering van Hemzelf luisterrijk tentoongesteld zou worden. Het kan niet bedoeld zijn, dat dit betrekking heeft op de eerste schepping, want dat wordt verondersteld, en daarin kon niet zulk een heuglijk vermaak zijn, omdat de besmetting van die eerste schepping zo kort na de voltooiing ervan is gevolgd. Het wordt derhalve bedoeld van de herstelling der wereld, welke door deze Wijsheid van God zou uitgewerkt worden. Sommigen, om de Godheid van Christus krachteloos te maken, verstaan door de Wijsheid in dit Boek en in het bovenvermelde hoofdstuk een verstandelijk vermogen of een hebbelijkheid van het verstand, hetwelk belachelijk is. De oudheid van de Wijsheid, waarover hier wordt gesproken, is: „Aler de bergen ingevest waren, en als er nog geen fonteinen waren, zwaar van water." De Wijsheid die hier beschreven wordt, was tegenwoordig „bij God", wanneer Hij de wereld schiep. Deze was bij Hem geheel gemeenzaam. Daar was tussen God en deze Wijsheid zulk een gemeenzaamheid, als tussen een vader en een zoon. Spr. 8 : 30: „Toen was Ik een voedsterling bij Hem en Ik was dagelijks Zijne vermakingen"; Hij was het buitengewone vermaak van God.

(2.) De hele loop van Zijn leven openbaart Zijn gewilligheid. Zijn wil stond Zijn gehele leven lang recht naar die streek van het kompas. Hij had nooit enig gebrek in Zijn verstand, ook heeft Zijn geheugen nooit gefaald omtrent hetgeen voor Hem was vastgesteld. Tijdens Zijn leven sprak Hij menigmaal van hetgeen Hem zou overkomen, als ook van de wijze van Zijn dood, dat „Hij aan het kruis verhoogd zou worden", Joh. 3 : 14, en Hij, die gemeenzaam bekend was met de 'profeten, wist iedere omstandigheid van Zijn dood, die bij hen voorzegd was. Velen treden in het strijdperk met moeilijkheden uit onkunde, maar de gewilligheid van onze Zaligmaker kan niet toegeschreven worden aan onwetendheid of vergeetachtigheid. Hij wist lang te voren, dat Judas Hem verraden zou, voordat er zulk een plan in zijn hart was opgekomen, Joh. 6 : 64, nochtans verbande Hij hem niet uit Zijn gezelschap. Hij voorspelde het uur van Zijn dood; Zijn verlangens hiernaar waren sterk, Hij werd geperst, totdat Hij gedoopt was met die bloedige doop, Luc. 12 : 50. Hij had innerlijk weinig rust, alsof het een soort van dood was, die Hem niet tot slachtoffer zou maken en toen Petrus Hem het lijden wilde afraden, behandelde Hij hem even scherp als Hij de duivel gedaan zou hebben, zeggende: „Ga weg achter Mij satan", Matt. 16 : 23, te kennen gevende dat hij voor Hem dezelfde vijand was, door hem dezelfde benaming te geven. In de avond voor Zijn dood verbond Hij Zich plechtig tot het lijden door Zijn daad, gelijk Hij te voren gedaan had door Zijn woord. Hij maakte Zijn uiterste wil of Testament in de instelling van het Avondmaal en gaf Zijn wil over in de handen van de discipelen. Zijn hart was gebogen om dit te doorwaden; Hij gaf hun Zijn bloed in het sacrament, om te tonen hoe vrijwillig Hij dit bloed de volgende dag tot een offer zou uitstorten. De vrijwillige uitdeling van Zijn lichaam aan hen toonde de vrijwillige opoffering van hetzelfde voorhen.

(3.) Hij betoonde ten tijde van Zijn dood deze gewilligheid in Zijn hele gedrag. Toen deze tijd naderde, ontweek Hij deze niet. Hij wilde Jeruzalem intreden met Hosanna's, alsof Hij, wanneer Hij ging sterven, naar zijn zegepraal ging. Het was ook waarlijk zo, want door die offer aan het kruis „heeft Hij over de overheden en machten getriomfeerd" Col. 2 : 15. Hij ging in de hof Gethsémané, hetwelk was als een

brengen van Zichzelf aan de deur van de Tabernakel om aan God opgeofferd te worden. Hij had bij het eten van het Pascha Judas bevolen zijn verraderlijk voornemen haastig uit te voeren en nu wakkerde Hij de trage dienaren van de Hogepriester aan, Hem te grijpen, wanneer Hij hun tot tweemaal toe zeide, dat Hij de Persoon was, die ze zochten. Hij ontbood niet één Engel om de wapenen op te nemen tot Zijn verlossing, ofschoon Hij legioenen Engelen kon bevolen hebben Hem te vergezellen en voor Hem te zorgen; maar gelijk Hij Petrus te voren berispt had, omdat hij Hem het lijden had afgeraden, zo berispte Hij hem nu ook, omdat hij Hem beschermde, daar Christus hiertoe werd aangezet door een brandende ijver om de drinkbeker te drinken, zeggende: „de drinkbeker dien Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken?" Joh. 18 : 11. Hij wilde de bescherming van Herodes niet uitlokken, door een wonder te doen om Zijn nieuwsgierigheid te bevredigen. Zoals Hij Zichzelf geen ontfermingen vergunde, zo wilde Hij deze ook niet in anderen toelaten en daarom ontraadde Hij de vrouwen hun natuurlijke bewegingen uit te drukken in enige weinige tranen, zeggende: „Weent niet over Mij", Luk. 23 :28. Zijn Ziel werd Hem niet ontworpen en ontruikt, maar Hij gaf Zijn Geest in de handen van Zijn Vader, en riep uit met een luide stem vlak voor die laatste daad, zodat Hij niet stierf door gebrek van kracht, maar door een vurigheid van wil. Hij had groter blijdschap in Zijn lijden voor ons, dan wij konden hebben in de grootste vermaken en grootheid van deze wereld en Hij stelde het op prijs smaadheden voor ons te dragen, meer dan de heerschappij over de wereld. Met één woord: Zijn Ziel werd niet van Hem afgescheurd, maar „Hij stortte die uit", Jes. 53 : 12, juist zoals een mens water giet uit een vat, vrij en gewillig, „Hij stortte Zijn Ziel uit in den dood", Hij beval de dood Die te komen halen.

III. De derde zaak is: waarom deze gewilligheid noodzakelijk was.

1. Ten aanzien van de Persoon, die het offer was.
2. Ten aanzien van Gods Rechtvaardigheid.
3. Ten aanzien van de aangenaamheid van Christus' dood.

1. Ten aanzien van de Persoon, die het offer was, was deze gewilligheid noodzakelijk. Hij was boven enige verplichting tot dat werk, dat Hij zo vrijelijk voor ons ondernomen heeft. Toen Hij Zich vernietigde en zonder aanzien werd, was dit een werk van mensenmin, niet van noodzakelijkheid; en Hij was door geen andere banden gebonden, dan door die van Zijn liefde. Ook kon Hij tot niets gedwongen worden, tegen Zijn eigen bewilliging; want omdat Hij God was „den Vader gelijk", Fil. 2 : 6, zo kon Hij aan geen Wet onderworpen zijn, ook kon Hij niet gedwongen worden Zich te buigen onder de voorwaarden en straffen van enige Wet. Christus als de Tweede Persoon was zo weinig onder een Wet als de Vader daaronder was, want Hij was „in de gestaltenis Gods", dit is, Hij had hetzelfde Goddelijke Wezen. Wanneer men veronderstelt dat Christus in het vlees was gekomen, zonder enige verbintenis voor ons, ofschoon Hij, voor zover Hij Mens was, verbonden was om daadwerkelijk te gehoorzamen aan de geboden van de Wet, dan zou Hij nochtans niet verbonden zijn geweest de straffen van de Wet te dragen, tenzij Hij een overtreder van de geboden was geweest: Hij zou de Wet hebben moeten gehoorzamen als een schepsel, maar niet de vloek lijden, tenzij Hij een schuldig schepsel ware geweest. Doch Hij is niet alleen geworden onder de Wet als een onschuldig Schepsel, maar is gekomen in „de gelijkheid des zondigen vleses", Rom. 8 : 3, ze, gelijk als mogelijk kon zijn, uitgenomen de zonde; en daarom heeft Hij die ceremoniële geboden onderhouden, welke eigenlijk alleen zóndige schepselen raken: zoals de besnijdenis, ofschoon Hij geen zondige begeerten had in Zijn menselijke natuur, die afgesneden moesten

worden, en de doop, ofschoon Hij geen vlekken had, die afgewassen moesten worden. En waarlijk, zoals Hij dit ook niet was, zo kón Hij ook geen overtreder zijn, omdat Hij door Zijn heilige ontvangenis tegen alle oorspronkelijke besmetting was beveiligd en door de vereniging van God en Mens in Christus beveiligd was voor elke daadwerkelijke besmetting. Indien het mogelijk was geweest, dat Hij een overtreder had kunnen zijn, dan zou de zaligheid der uitverkorenen een twijfelachtige zaak geweest zijn. Daar Hij een schepsel was, van het zaad der vrouw, mag van Hem verondersteld worden, dat Hij onder de voorwaarden van het verbond der natuur geweest is, doch omdat Hij dat Verbond niet heeft geschonden, kon Hij niet rechtvaardig voor Zichzelf sterven.

2. Deze vrijwilligheid was noodzakelijk ten aanzien van de rechtvaardigheid.

De voldoening voor de zonde moest door de dood geschieden, omdat de mens wegens zijn afval van God, door de onveranderlijkheid der Wet, aan de dood overgegeven was. De mens kon de Wet niet voldoen door de dood en zou dus onder de banden van die dood voor eeuwig gebleven zijn en er kon geen geschikte weg gevonden worden tot zijn verlossing, tenzij er iemand ware, die door de natuur niet aan die straf onderworpen was en die de dood, die hij schuldig was, in zijn plaats zou lijden. Welnu, was het niet onrechtvaardig geweest, een Persoon die zuiver onschuldig was en onwillig om zich in de plaats van de schuldigen te stellen, een straf op te leggen? Niemand kan rechtmatig gedwongen worden, hetzij een geldelijke of een strafschuld voor een ander te betalen, zonder zijn eigen toestemming, hetzij daadwerkelijk op de tijd van de betaling of van het lijden; of wettelijk, wanneer hij door te komen onder dezelfde verbintenis, zichzelf wettelijk één persoon gemaakt heeft met de schuldenaar of misdadiger. Indien Christus het niet vrijwillig ondernomen had, dan zou de rechtvaardigheid verongelijkt zijn in plaats van voldaan. Het kon op generlei wijze rechtvaardig zijn geweest, iemand te straffen die niet zelf schuldig was, of die door in de plaatsstelling voor een ander schuldig was. De voldoening van de rechtvaardigheid op de ene wijze, zou een verongelijking van de rechtvaardigheid geweest zijn op een andere wijze. Welnu, de wil van Christus kon ons niet behouden zonder Zijn lijden; omdat de Wet bedreigd had met de dood, zo moest de rechtvaardigheid voldaan worden door de dood. Ook kon het lijden van Christus ons niet behouden hebben zonder Zijn wil, want niemand kan tegen zijn wil borg zijn. Indien Hij er niet in had toegestemd dat onze zonden Hem werden toegerekend, dan had de straf voor onze zonden Hem niet kunnen worden opgelegd. Van iemand iets te nemen wat niet recht is, en wanneer hij onwillig is daarvan af te scheiden, is roverij.

3. Deze gewilligheid was noodzakelijk ten aanzien van de aangenaamheid van Christus' dood.

Christus toestemming was even noodzakelijk als Gods bestelling. Indien Christus voor ons geleden had zonder de toestemming van Zijn Vader, de Rechter der Wereld, ofschoon zijn lijden van een eindige waardij zou geweest zijn, wegens de waardigheid van Zijn Persoon, dan zou God nochtans niet verplicht zijn geweest om ons aan te merken als in Hem belang hebbende, noch Hem aan ons toe te rekenen; en had Christus er niet in toegestemd dat Zijn lijden voor ons zou zijn, dan had dit niet rechtvaardig-lijk voor ons aangenomen kunnen worden, noch aan ons toegepast.

Het zou een vervreemding van goederen zijn geweest, tegen de wil van de gever. Zoals Gods bestelling Zijn offer bekwaam maakt om voldoende te zijn, zo maakt de toestemming van Christus het offer bekwaam, dat deze voor ons aangenomen en aan ons toegepast kan worden. De heidenen wilden geen dier offeren dat tegenstribbelend

tot het altaar kwam; maar God zag, tijdens de Wettische offeranden, niet op het tegenstribbelen van de offerande, maar op de vrijwilligheid van de offeraar, welke noodzakelijk was om het offer tot een welriekende reuk te maken. Hoeveel noodzakelijker is dan niet de vrijwilligheid van dien Persoon, die beide het offer en de Priester zou zijn? Liefde wordt vereist voor de zuiverheid en volkomenheid van een offerande; „het lichaam over te geven om verbrand te worden is niets”, 1 Cor. 13 3, De verdienste van Zijn dood hing niet af van de daad van sterven, of van het straffend gedeelte in die dood, maar van Zijn gewillige gehoorzaamheid daarin, in samenvoeging met de waardigheid van Zijn Persoon en zonder dit zou Zijn Ziel uitgestort zijn geworden, zonder een offer te zijn geweest. Zoals de ongehoorzaamheid van Adam de wereld blootstelde aan toorn, alsoo wordt door de gewillige offer van Christus de rechtvaardigmaking aan de gelovigen geschonken. Rom. 5 : 19. Zijn liefde maakte Zijn offer tot een welriekende reuk. Door de uitstorting van Zijn Ziel is onze verlossing gewrocht. Jes. 53 : 12 „Hij zal de machtigen als een roof delen, omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood”; of Hij zal met de machtigen van de roof delen; Hij zal ons nemen als Zijn eigen roof, wij die tevoren des duivels prooi waren en ons die gelukzaligheid wedergeven welke de satan ons ontroofd had. Wij worden hersteld, en Hijzelf verhoogd, niet louter omdat Hij stierf, maar omdat Hij gewillig gestorven is. Tevergeefs zouden wij het voordeel van een gedwongen verlossing verwachten.

IV. Het gebruik van deze leer.

1. De weg van verlossing door een offer was noodzakelijk. Waarom zou Christus deze taak zo gewillig ondernemen, een Man van smarten worden, en Zichzelf in het graf neerleggen, indien de verzoening van onze zonden op een gemakkelijker wijze had kunnen verkregen worden? Hij die de wereld gemaakt had door een enkel woord, zou ons indien het met Zijn eigen eer had kunnen bestaan, door een enkel woord verlost hebben. Het is tenminste noodzakelijk tot groter heerlijkheid van God en een zekerder zaligheid voor de mens. De toepassing daarvan aan ons moet even noodzakelijk zijn als de opoffering daarvan voor ons. Denk niet dat enige weinige tranen, de regendruppels van een natuurlijk berouw, die zonden kunnen verzoenen, waarvoor Christus het noodzakelijk vond Zijn beste harte- bloed te moeten storten.
2. De dood van Christus voor ons was aan Gods zijde allerrechtvaardigst. Hetgeen waaraan Christus Zich gewillig onderwierp, dat mocht God rechtvaardig van Hem als een schuld eisen. *Volenti non fit injuria*. Hij die borg wil worden om de schuld voor de schuldeiser te verzekeren, of die voldoening wil geven aan de rechter voor een misdadiger, mag bij gebrek van betaling door de schuldeiser worden aangesproken en in het tweede geval bij gebrek van verschijning door de rechter in hechtenis worden genomen: Wat hij beloofde mag rechtvaardig van hem geëist worden.
3. Hoe wonderlijk is de liefde van Christus geweest! Dat Hij zulke harde voorwaarden voor ons heeft willen aannemen en zo schandelijk aan het kruis stierf, hetgeen wij verdiend hadden. Hij kende de last der zonde, Hij wist de verschrikkingen van de hel en nochtans schrok Hij niet terug voor de toerekening van die zonden en voor het lijden van die verschrikkingen. Het was geen gewilligheid, die op onkunde was gegrond, maar een helderziende liefde. Hij was gewillig om versmaad te worden, opdat wij verheerlijkt werden. Hij wilde ons gelijk zijn, opdat wij Hem gelijkvormig gemaakt werden en Hij nam onze menselijke natuur aan, opdat wij in enig opzicht der Goddelijke natuur deelachtig zouden worden. O! wondervolle liefde! Dat Hij Zijn boezem opende om in Zijn eigen hart te ontvangen die scherpe snede

van dat zwaard, dat tegen ons was gericht. Waren zijn voeten niet geschoeid geweest met liefde, dan zou Hij spoedig teruggekeerd zijn en gezegd hebben, dat Zijn weg onbegaanbaar was. Een vriendelijkheid is des te groter, naarmate er meer van de wil in is; onze Zaligmaker had een dubbele wil in deze zaak, de wil van Zijn Goddelijke en van Zijn menselijke natuur, die zich als twee stromen, komende van verschillende kanten, elkander ontmoeten en zich tezamen verenigen. Wij zijn erger dan de duivelen, indien wij niet verrukt worden door zulk een liefde, welke Hem de Hemel van Zijns Vaders tegenwoordigheid voor een tijd deed verlaten, om onze hel te doorwandelen in de verachtste drabbige delen van de schepping.

4. Hoe gewillig moesten wij dan niet voor Christus van onze zonden scheiden en onze plicht voor Hem betrachten. O, dat wij voor zover we kunnen, even gewillig konden scheiden van onze lusten, als Hij deed van Zijn bloed. Hij scheidde van Zijn bloed, toen Hij het niet behoefde te doen en zullen wij dan niet van onze zonden scheiden, wanneer wij zulks verplicht zijn tot onze eigen behoudenis zowel als tot Zijn heerlijkheid? Christus is gekomen om ons uit de slavernij van de duivel te verlossen en de ketenen van gevangenschap los te maken en degenen die in die banden willen blijven, terwijl Christus met zoveel moeiten en liefde Zijn bloed gestort heeft om hen los te maken, verkiezen de duivel en de zonde boven een Zaligmaker en zullen bevinden dat hun versmading grotelijks verzwaaard zal worden, door de gewilligheid van de Verlosser in Zijn lijden voor hun vrijheid. Hoe gewillig moesten wij Hem gehoorzamen, Die zo gewillig God gehoorzaamde voor ons! Christus liet Zijn vijanden Hem niet Zijn leven ontrukken, maar legde het af. Onze plichten moesten ons niet afgewrongen worden, maar zachtjes van ons als afdruipe. Hoe meer van onze wil in de zonde is, des te zwarter en snoder is deze; hoe meer van onze wil in de gehoorzaamheid is, des te aangener is deze. Hierin is het dat wij ons grote Voorbeeld moesten navolgen.